

Univerzitet u Beogradu
Fakultet organizacionih nauka
Laboratorija za softversko inženjerstvo

Seminarski rad iz predmeta
Projektovanje softvera

Tema: Softverski sistem za rezervaciju avionskih karata u
avio kompanijama u C# okruženju

Profesor:
Prof. dr Siniša Vlajić

Student:
Ivana Todorović 1072/17

Beograd, 2019.

Sadržaj:

1. Korisnički zahtevi.....	1
1.1. Verbalni opis.....	1
1.2. Slučajevi korišćenja.....	2
1.2.1. SK 1: Slučaj korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog.....	3
1.2.2. SK 2: Slučaj korišćenja – Unos novog putnika.....	4
1.2.3. SK 3: Slučaj korišćenja – Izmena podataka o putniku.....	5
1.2.4. SK 4: Slučaj korišćenja – Pretraživanje putnika	6
1.2.5. SK 5: Slučaj korišćenja – Brisanje putnika	7
1.2.6. SK 6: Slučaj korišćenja – Kreiranje nove rezervacije (Složen slučaj korišćenja)	8
1.2.7. SK 7: Slučaj korišćenja – Izmena rezervacije (Složen slučaj korišćenja)	9
1.2.8. SK 8: Slučaj korišćenja – Pretraživanje rezervacija	10
1.2.9. SK 9: Slučaj korišćenja – Brisanje rezervacije	11
2. Analiza	12
2.1. Ponašanje softverskog sistema – Sistemski dijagram sekvenci	12
2.1.1. DS 1: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog.....	12
2.1.2. DS 2: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos novog putnika.....	13
2.1.3. DS 3: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Izmena podataka o putniku	14
2.1.4. DS 4: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraživanje putnika	18
2.1.5. DS 5: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje putnika	20
2.1.6. DS 6: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Kreiranje rezervacije.....	23
2.1.7. DS 7: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja - Izmena rezervacije.....	26
2.1.8. DS 8: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraživanje rezervacija.....	29
2.1.9. DS 9: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje rezervacije	31
2.2. Ponašanje softverskog sistema – Definisanje ugovora o sistemskim operacijama.....	35
2.2.1. Ugovor UG 1:PronađiZaposlenog	35
2.2.2. Ugovor UG 2:KreirajPutnika.....	35
2.2.3. Ugovor UG 2:ZapamtiPutnika	35
2.2.4. Ugovor UG 3:PretraživanjePutnika.....	35
2.2.5. Ugovor UG 4:UčitajPutnika.....	35
2.2.6. Ugovor UG 5:ObrišiPutnika.....	35

2.2.7. Ugovor UG 6:UčitajSvePutnike	36
2.2.8. Ugovor UG 7:UčitajSveLetove	36
2.2.9. Ugovor UG 8:KreirajRezervaciju.....	36
2.2.10. Ugovor UG 9:ZapamtiRezervaciju.....	36
2.2.11. Ugovor UG 10:PretraživanjeRezervacija.....	36
2.2.12. Ugovor UG 11:UčitajRezervaciju	36
2.2.13. Ugovor UG 12:ObrišiRezervaciju	36
2.3. Struktura softverskog sistema – Konceptualni (domenski) model	37
2.4. Struktura softverskog sistema – Relacioni model.....	38
3. Projektovanje.....	44
3.1. Arhitektura softverskog sistema	44
3.2. Projektovanje korisničkog interfejsa.....	45
3.2.1. Projektovanje ekranskih formi	46
SK 1: Slučaj korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog.....	46
SK 2: Slučaj korišćenja – Unos novog putnika	48
SK 3: Slučaj korišćenja – Izmena podataka o putniku	50
SK 4: Slučaj korišćenja – Pretraživanje putnika.....	55
SK 5: Slučaj korišćenja – Brisanje putnika	59
SK 6: Slučaj korišćenja – Kreiranje nove rezervacije (Složen slučaj korišćenja)	64
SK 7: Slučaj korišćenja – Izmena rezervacije (Složen slučaj korišćenja).....	67
SK 8: Slučaj korišćenja – Pretraživanje rezervacija.....	73
SK 9: Slučaj korišćenja – Brisanje rezervacije	76
3.2.2. Projektovanje kontrolera korisničkog interfejsa	81
3.3. Projektovanje aplikacione logike	83
3.3.1. Kontroler aplikacione logike	83
3.3.2. Sistemske operacije.....	86
Ugovor UG 1:PronađiZaposlenog.....	87
Ugovor UG 2:KreirajPutnika	88
Ugovor UG 3:ZapamtiPutnika.....	88
Ugovor UG 4:PretraživanjePutnika.....	88
Ugovor UG 5:UčitajPutnika.....	89
Ugovor UG 6:ObrišiPutnika	89
Ugovor UG 7:UčitajSvePutnike.....	90

Ugovor UG 8:UčitajSveLetove.....	90
Ugovor UG 9:KreirajRezervaciju	90
Ugovor UG 10:ZapamtiRezervaciju.....	91
Ugovor UG 11:PretraživanjeRezervacija	91
Ugovor UG 12:UčitajRezervaciju.....	92
Ugovor UG 13:ObrišiRezervaciju	92
3.3.3. Domenske klase	94
3.3.4. Broker baze podataka.....	95
3.3.5. Projektovanje skladišta podataka	97
4. Implementacija.....	99
5. Testiranje.....	100
6. Literatura.....	101

1. Korisnički zahtevi

1.1. Verbalni opis

Potrebno je napraviti softverski sistem za avio kompaniju koji će omogućiti vođenje evidencije o rezervacijama avionskih karata za letove širom sveta. Napredovanjem tehnologije ovaj softver bi danas mogao biti veoma unapređen i zamenio bi zastareli način evidentiranja klijenata i svih potrebnih podataka u enormno velike količine papirologije.

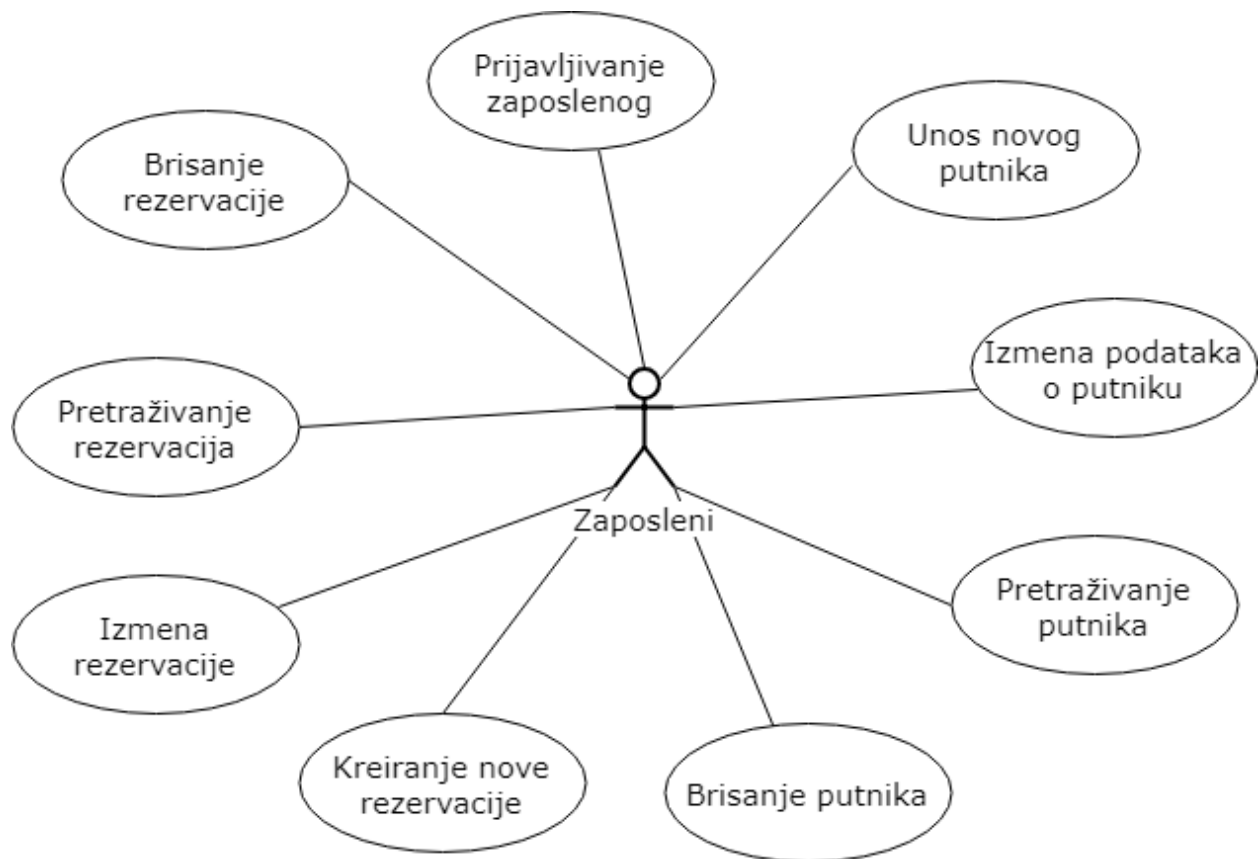
Kreiranje rezervacije avionske karte se vrši elektronskim putem. Korisnik ovog sistema je zaposleni u avio kompaniji koji mora biti prijavljen na sistem kako bi mogao da izvrši bilo koju operaciju. Zaposleni ima mogućnost da pored unosa nove rezervacije, izmeni podatke o postojećoj, pretraži rezervacije ili da ih obriše.

U sistemu se vodi evidencija o svakom klijentu to jest putniku koji želi da rezerviše svoju kartu za željeni let. Shodno tome, potrebno je obezbediti sledeće funkcionalnosti: unos novog putnika, izmena podataka o putniku, pretraživanje putnika i brisanje putnika.

1.2. Slučajevi korišćenja

Identifikovani su sledeći slučajevi korišćenja (prikazani takođe na slici 1) :

- 1) Prijavljivanje zaposlenog
- 2) Unos novog putnika
- 3) Izmena podataka o putniku
- 4) Pretraživanje putnika
- 5) Brisanje putnika
- 6) Kreiranje nove rezervacije (složen slučaj korišćenja)
- 7) Izmena rezervacije (složen slučaj korišćenja)
- 8) Pretraživanje rezervacija
- 9) Brisanje rezervacije

Slika 1 - Dijagram slučajeva korišćenja

1.2.1. SK 1: Slučaj korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog

Naziv SK

Prijavljivanje *zaposlenog*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i prikazuje formu za prijavljivanje *zaposlenog*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi identifikacione podatke tj. korisničko ime i šifru. (APUSO)
2. **Zaposleni** kontroliše da li je korektno uneo identifikacione podatke tj. korisničko ime i šifru. (ANSO)
3. **Zaposleni** poziva **sistem** da pronade *zaposlenog* sa zadatim podacima. (APSO)
4. **Sistem** pretražuje *zaposlenog*. (SO)
5. **Sistem** prikazuje *zaposlenom* poruku: "Uspešno ste se prijavili na sistem", a zatim mu omogućava pristup sistemu. (IA)

Alternativna scenarija

- 5.1. Ukoliko **sistem** ne može da pronade zadanog *zaposlenog*, on prikazuje **zaposlenom** poruku "Sistem ne može da pronade *zaposlenog* sa unetim podacima". (IA)

1.2.2. SK 2: Slučaj korišćenja – Unos novog putnika

Naziv SK

Unos *novog putnika*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. Sistem prikazuje formu za unos *novog putnika*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi podatke o *novom putniku*. (APUSO)
2. **Zaposleni** kontroliše da li je korektno uneo podatke o *novom putniku*. (ANSO)
3. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *novom putniku*. (APSO)
4. **Sistem** pamti podatke o *novom putniku*. (SO)
5. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenog putnika i poruku: “**Sistem** je zapamtio *novog putnika*”.(IA)

Alternativna scenarija

5.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *novom putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *novog putnika*”. (IA)

1.2.3. SK 3: Slučaj korišćenja – Izmena podataka o putniku

Naziv SK

Izmena podataka o *putniku*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnicima*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** traži *putnike* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *putnike* i poruku: “**Sistem** je našao *putnike* po zadatoj vrednosti”. (IA)
5. **Zaposleni** bira *putnika* čije podatke želi da izmeni. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitava podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: “Odabrani *putnik* je prikazan.” (IA)
9. **Zaposleni** unosi (menja) podatke o *putniku*. (APUSO)
10. **Zaposleni** kontroliše da li je korektno uneo podatke o *putniku*. (ANSO)
11. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *putniku*. (APSO)
12. **Sistem** pamti podatke o *putniku*. (SO)
13. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenog *putnika* i poruku: “**Sistem** je zapamtio *putnika*.” (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitava *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

13.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *putnika*”. (IA)

1.2.4. SK 4: Slučaj korišćenja – Pretraživanje putnika

Naziv SK

Pretraživanje *putnika*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnicima*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost(tj. kriterijum) po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** pretražuje *putnike* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *putnike* i poruku: “**Sistem** je našao *putnike* po zadatoj vrednosti”. (IA)
5. **Zaposleni** bira *putnika* čije podatke želi da vidi. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitava podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o odabranom *putniku* i poruku: “Odabrani *putnik* je prikazan.” (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitava podatke o odabranom *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranom *putniku*.” (IA)

1.2.5. SK 5: Slučaj korišćenja – Brisanje putnika

Naziv SK

Brisanje *putnika*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnikom*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** traži *putnike* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *putnike* i poruku: "**Sistem** je našao *putnike* po zadatoj vrednosti". (IA)
5. **Zaposleni** bira *putnika* kojeg želi da obriše. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitava podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)
9. **Zaposleni** poziva **sistem** da obriše *putnika*. (APSO)
10. **Sistem** briše *putnika*. (SO)
11. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** je obrisao *putnika*." (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitava *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

11.1. Ukoliko **sistem** ne može da obriše *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku "**Sistem** ne može da obriše *putnika*". (IA)

1.2.6. SK 6: Slučaj korišćenja – Kreiranje nove rezervacije (Složen slučaj korišćenja)

Naziv SK

Kreiranje *nove rezervacije*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za kreiranje *nove rezervacije*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** poziva **sistem** da kreira *novu rezervaciju*. (APSO)
2. **Sistem** kreira *novu rezervaciju*. (SO)
3. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *novu rezervaciju* i poruku: “**Sistem** je kreirao *novu rezervaciju*”. (IA)
4. **Zaposleni** unos podatke o *novoj rezervaciji*. (APUSO)
5. **Zaposleni** kontrolishe da li je korektno uneo podatke o *novoj rezervaciji*. (ANSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *rezervaciji*. (APSO)
7. **Sistem** pamti podatke o *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *zapatmcenu rezervaciju* i poruku: “**Sistem** je zapamtio *rezervaciju*”. (IA)

Alternativna scenarija

3.1. Ukoliko **sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*”. (IA)

1.2.7. SK 7: Slučaj korišćenja – Izmena rezervacije (Složen slučaj korišćenja)

Naziv SK

Izmena *rezervacije*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijama*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost po kojoj pretražuje *rezervacije*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** pretražuje *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *rezervacije* i poruku: “**Sistem** je našao *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. (IA)
5. **Zaposleni** bira *rezervaciju* koju želi da izmeni. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitava odabranu *rezervaciju*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranoj *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *rezervaciji* i poruku: “Odabrana *rezervacija* je prikazana”. (IA)
9. **Zaposleni** unosi (menja) podatke o *rezervaciji*. (APUSO)
10. **Zaposleni** kontroliše da li je korektno uneo podatke o *rezervaciji*. (ANSO)
11. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *rezervaciji*. (APSO)
12. **Sistem** pamti podatke o *rezervaciji*. (SO)
13. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenu *rezervaciju* i poruku: “**Sistem** je zapamtio *rezervaciju*.” (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitava *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

13.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*”. (IA)

1.2.8. SK 8: Slučaj korišćenja – Pretraživanje rezervacija

Naziv SK

Pretraživanje *rezervacija*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijama*. Učitana je *lista putnika*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost(tj. kriterijum) po kojoj pretražuje *rezervacije*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** pretražuje *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *rezervacije* i poruku: "**Sistem** je našao *rezervacije* po zadatoj vrednosti ". (IA)
5. **Zaposleni** bira *rezervaciju* čije podatke želi da vidi. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranoj *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o odabranoj *rezervaciji* i poruku: "Odabrana *rezervacija* je prikazana." (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje zaposlenom poruku: "**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti". Prekida se izvršenje scenarija (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranoj *rezervaciji*." (IA)

1.2.9. SK 9: Slučaj korišćenja – Brisanje rezervacije

Naziv SK

Brisanje rezervacije

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijom*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi vrednost po kojoj pretražuje *rezervacije*. (APUSO)
2. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem** pretražuje *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *rezervacije* i poruku: “**Sistem** je našao *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. (IA)
5. **Zaposleni** bira *rezervaciju* koju želi da obriše. (APUSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranoj *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *rezervaciji* i poruku: “Odabrana *rezervacija* je prikazana.” (IA)
9. **Zaposleni** poziva **sistem** da obriše *rezervaciju*. (APSO)
10. **Sistem** briše *rezervaciju*. (SO)
11. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** je obrisao *rezervaciju*.” (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitá odabranu *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

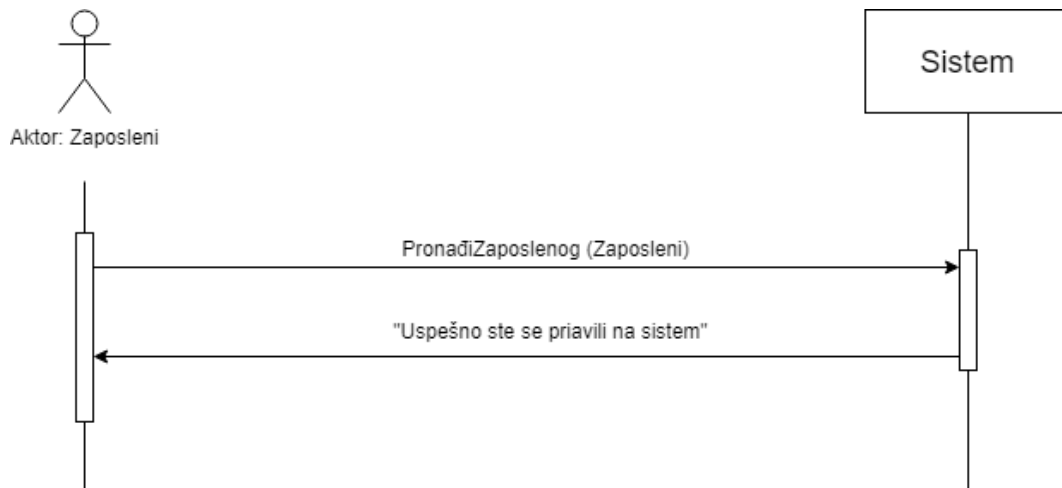
11.1. Ukoliko **sistem** ne može da obriše *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da obriše *rezervaciju*”. (IA)

2. Analiza

2.1. Ponašanje softverskog sistema – Sistemski dijagram sekvenci

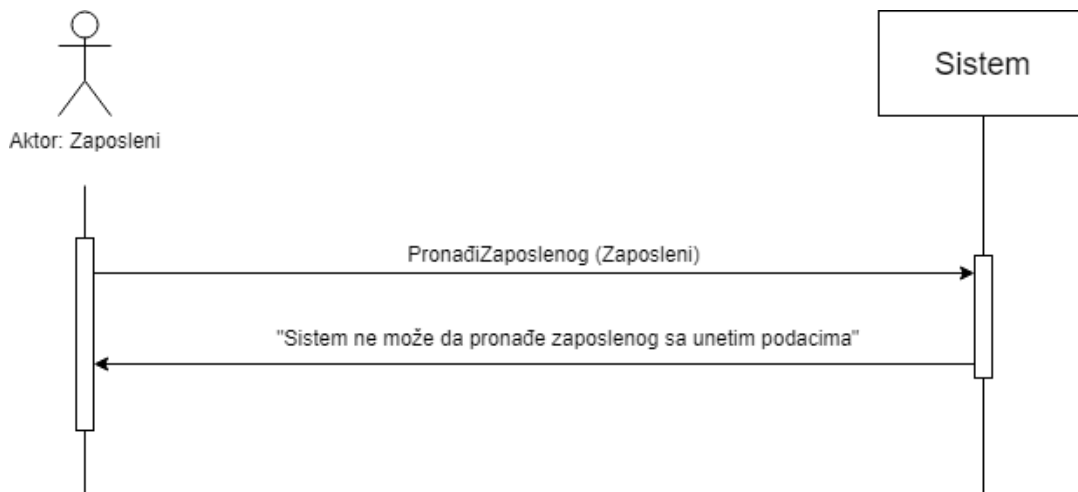
2.1.1. DS 1: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog

1. **Zaposleni poziva sistem** da pronađe *zaposlenog* sa zadatim podacima. (APSO)
2. **Sistem prikazuje zaposlenom** poruku: "Uspešno ste se prijavili na sistem", a zatim mu omogućava pristup sistemu. (IA)

Alternativna scenarija

- 2.1 Ukoliko **sistem** ne može da pronađe zadatog *zaposlenog*, on prikazuje **zaposlenom** poruku "**Sistem** ne može da pronađe *zaposlenog* sa unetim podacima". (IA)

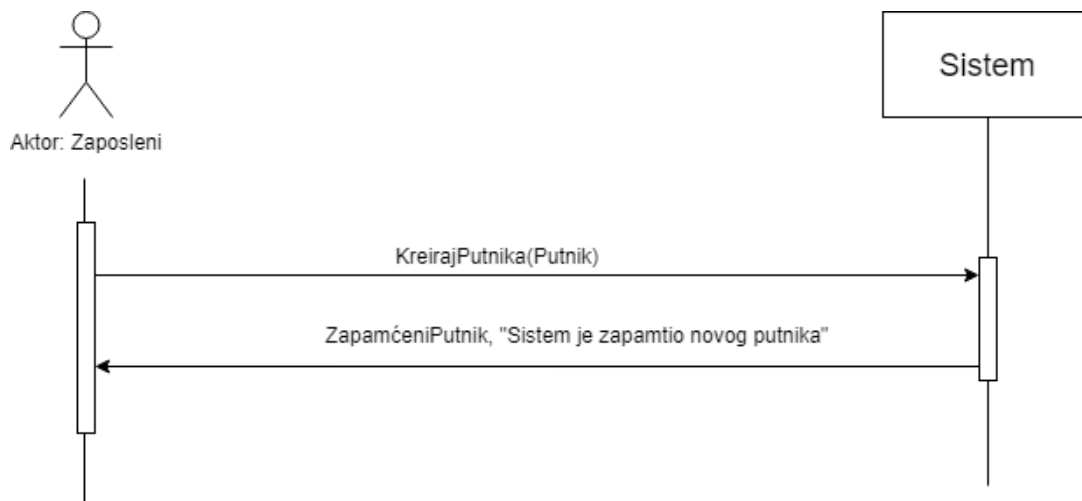

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočava se jedna sistemska operacija koju treba projektovati:

1. *signal* **PronadjiZaposlenog**(Zaposleni);

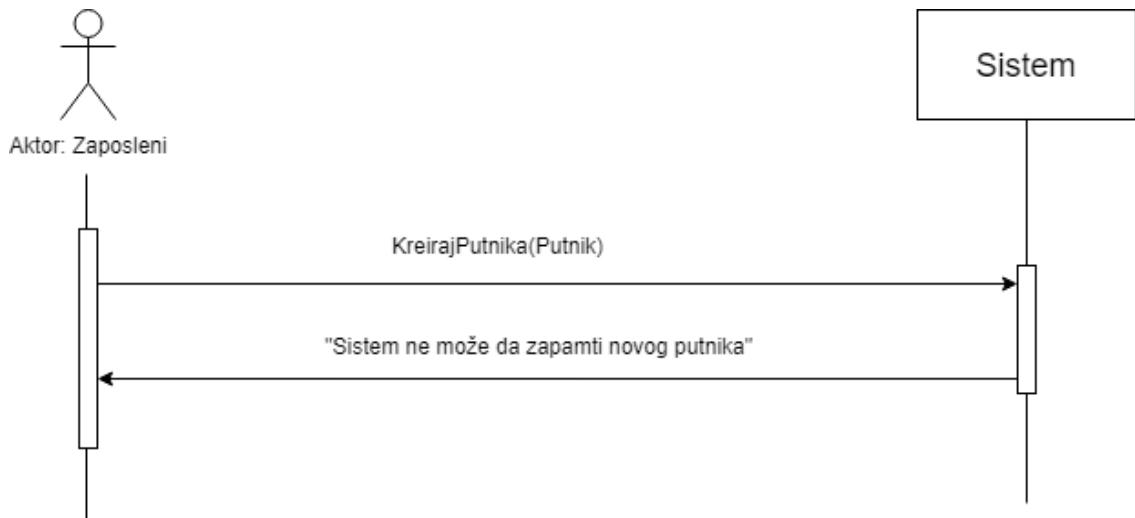
2.1.2. DS 2: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos novog putnika

1. **Zaposleni poziva sistem** da zapamti podatke o *novom putniku*. (APSO)
2. **Sistem prikazuje zaposlenom** zapamćenog putnika i poruku: "**Sistem** je zapamtio novog putnika". (IA)

Alternativna scenarija

2.1 Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *novom putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku "**Sistem** ne može da zapamti *novog putnika*". (IA)

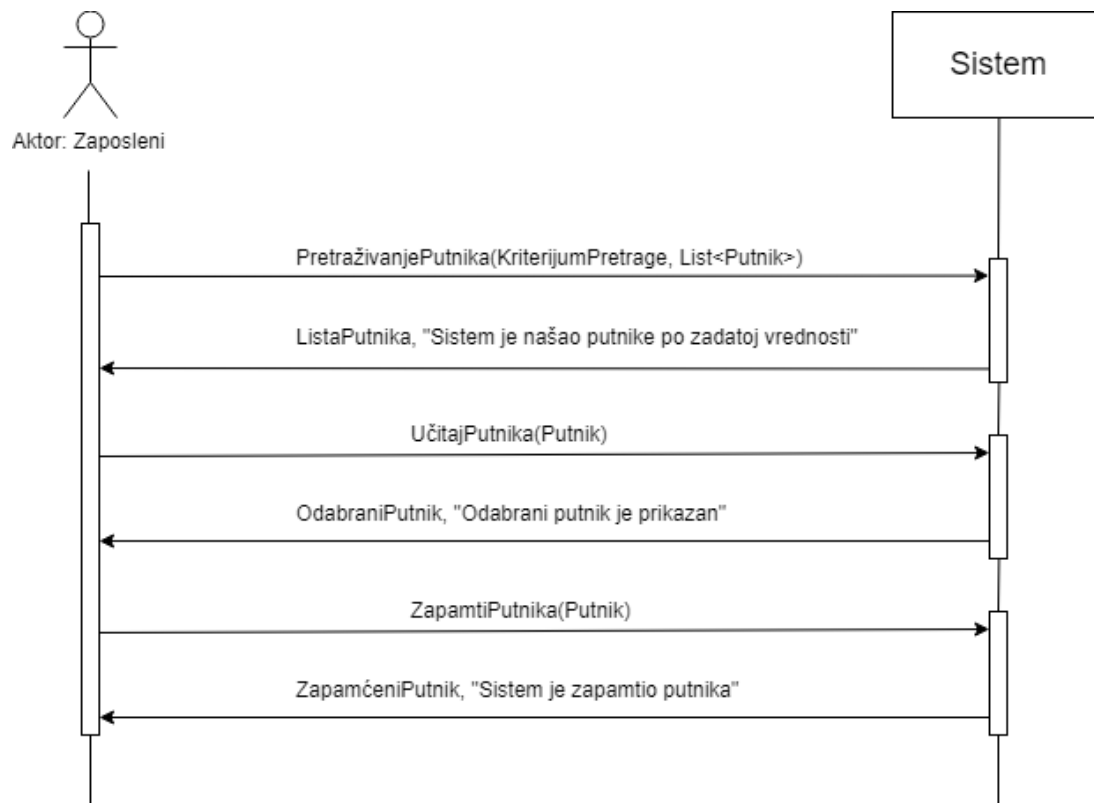

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočava se dve systemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **KreirajPutnika(Putnik);**

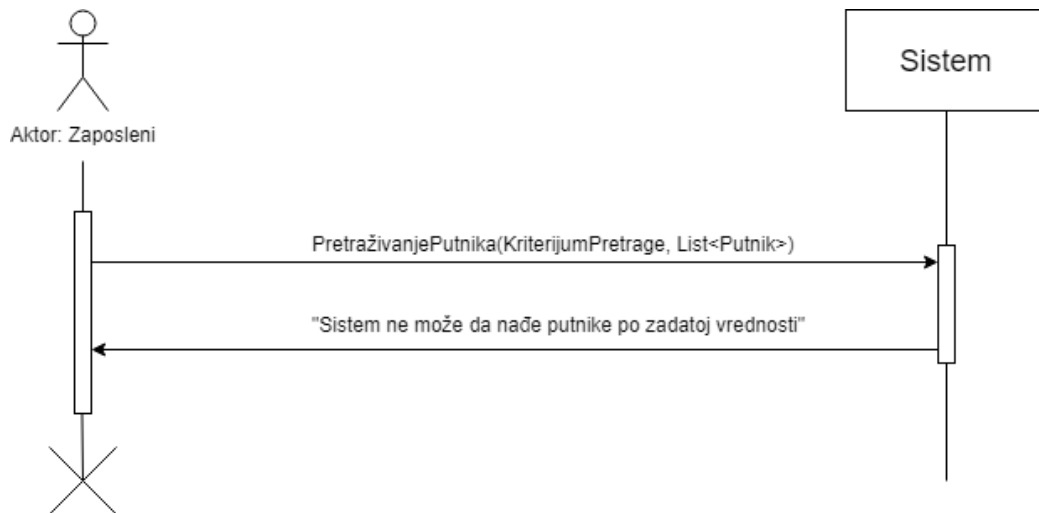
2.1.3. DS 3: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Izmena podataka o putniku

1. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
2. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *putnike* i poruku: "**Sistem** je našao putnike po zadatoj vrednosti". (IA)
3. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitá podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)
5. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *putniku*. (APSO)
6. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenog *putnika* i poruku: "**Sistem** je zapamtio *putnika*." (IA)

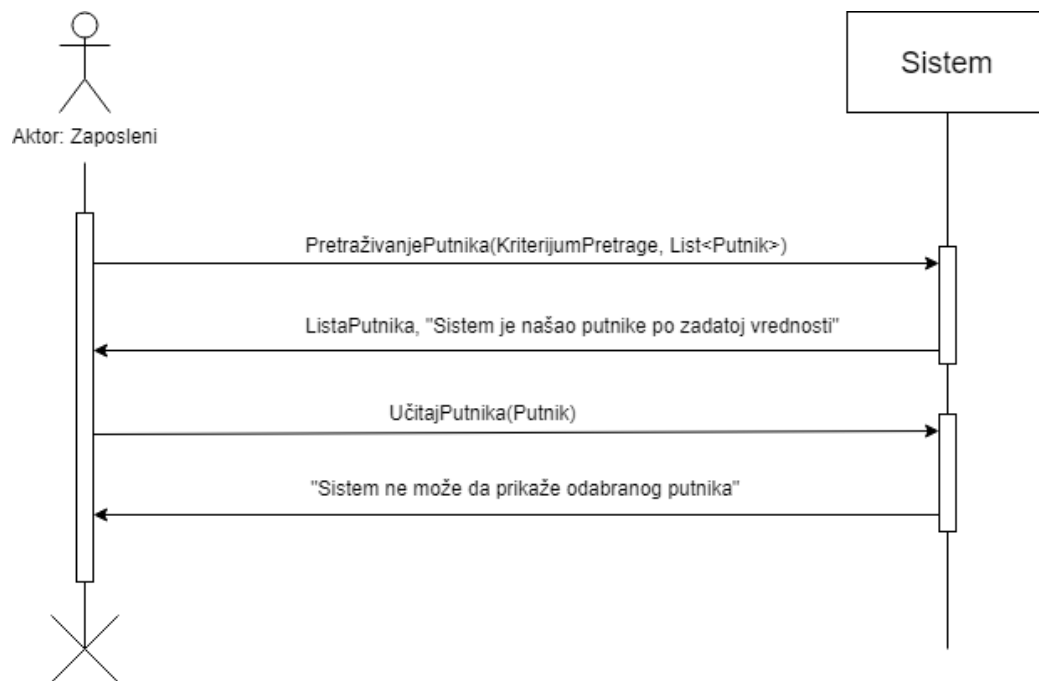

Alternativna scenarija

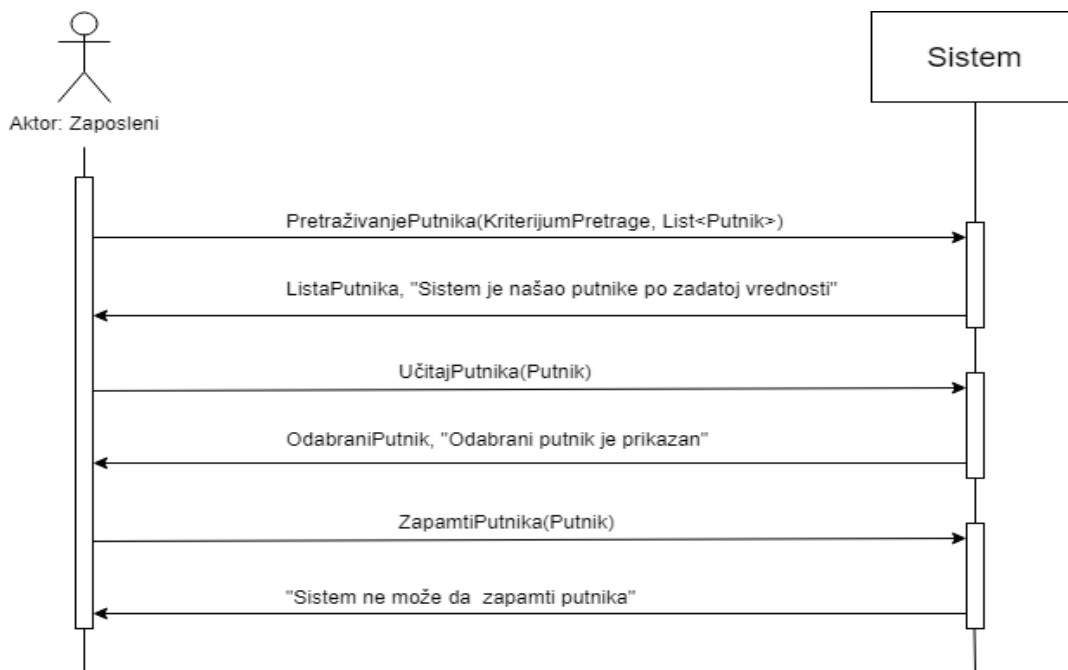
2.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

4.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitá *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

6.1 Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *putnika*”. (IA)

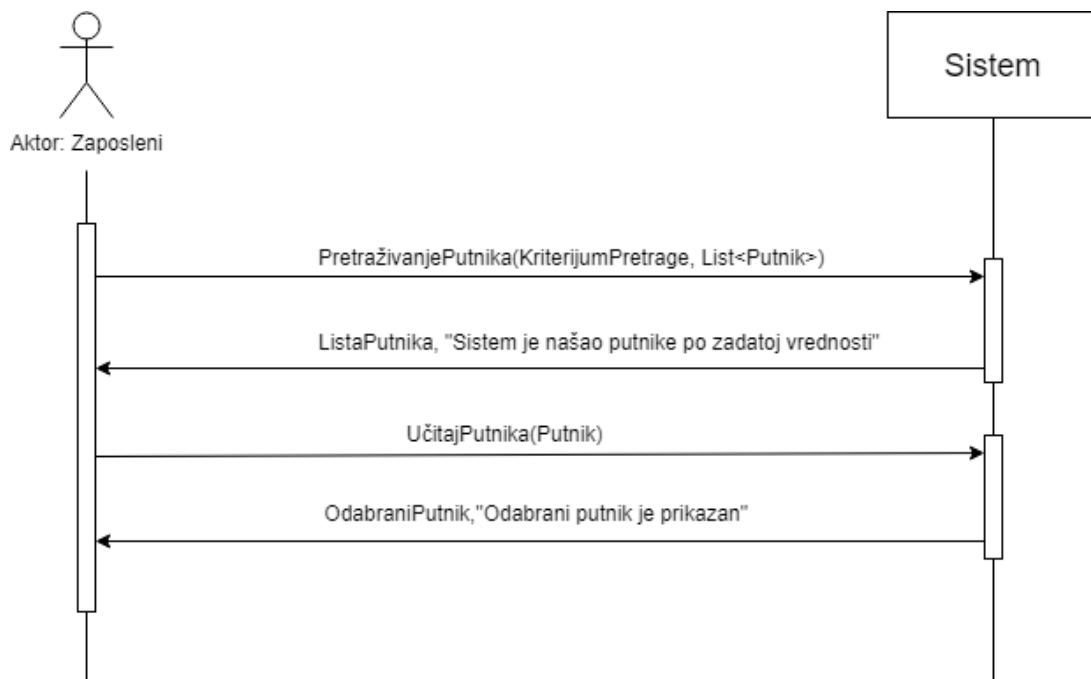

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se tri sistemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **PretraživanjePutnika**(*KriterijumPretrage, List<Putnik>*);
2. *signal* **UčitajPutnika**(*Putnik*);
3. *signal* **ZapamtiPutnika**(*Putnik*);

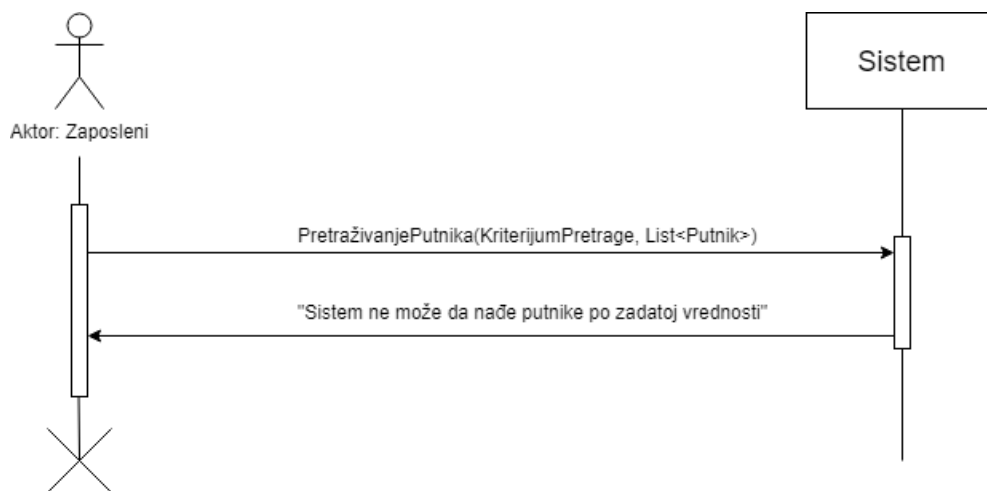
2.1.4. DS 4: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraživanje putnika

1. **Zaposleni** poziva **sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
2. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** *putnike* i poruku: "**Sistem** je našao putnike po zadatoj vrednosti ". (IA)
3. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitaj podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
4. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o odabranom *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)

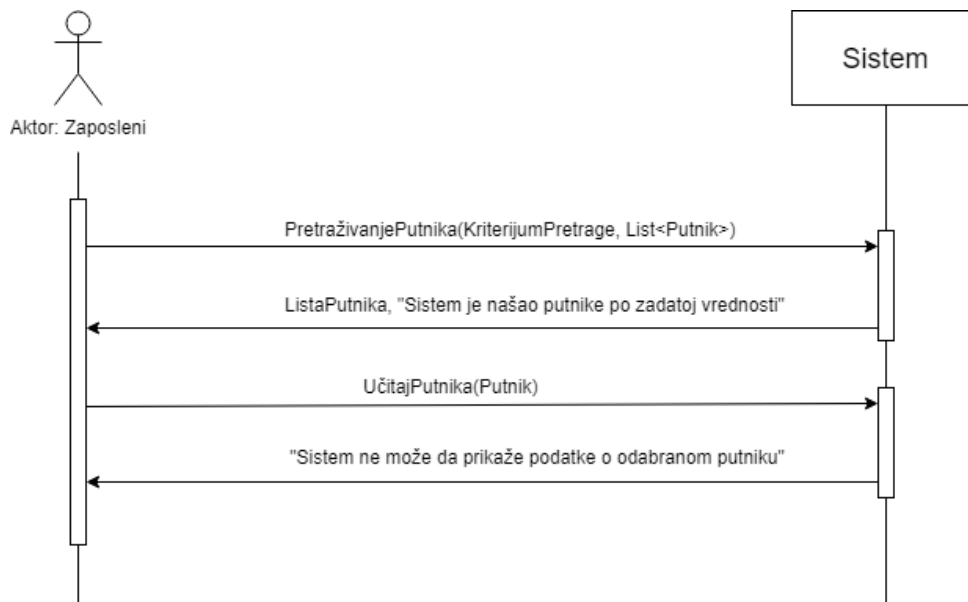

Alternativna scenarija

2.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija (IA)

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitá podatke o odabranom *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranom *putniku*.” (IA)

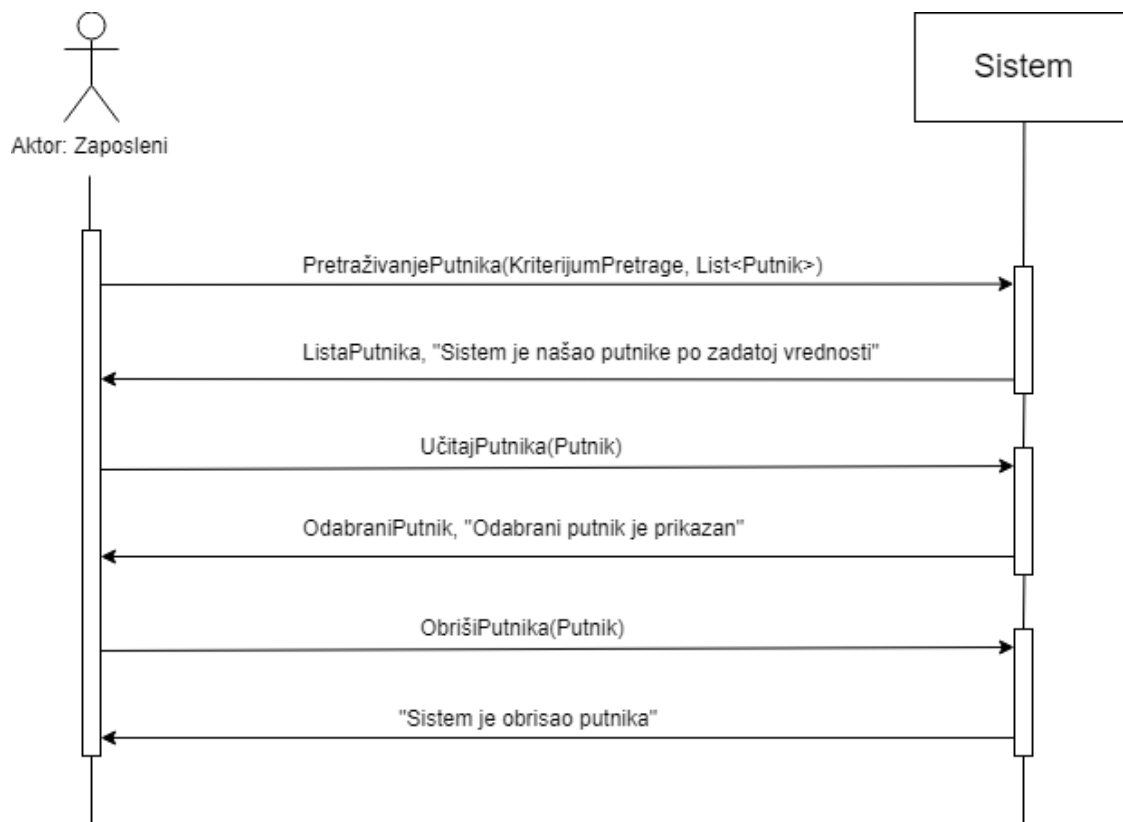

Sa navedenih sekvenčnih dijagrama uočavaju se dve systemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **PretraživanjePutnika**(KriterijumPretrage, List<Putnik>);
2. *signal* **UčitajPutnika**(Putnik);

2.1.5. DS 5: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje putnika

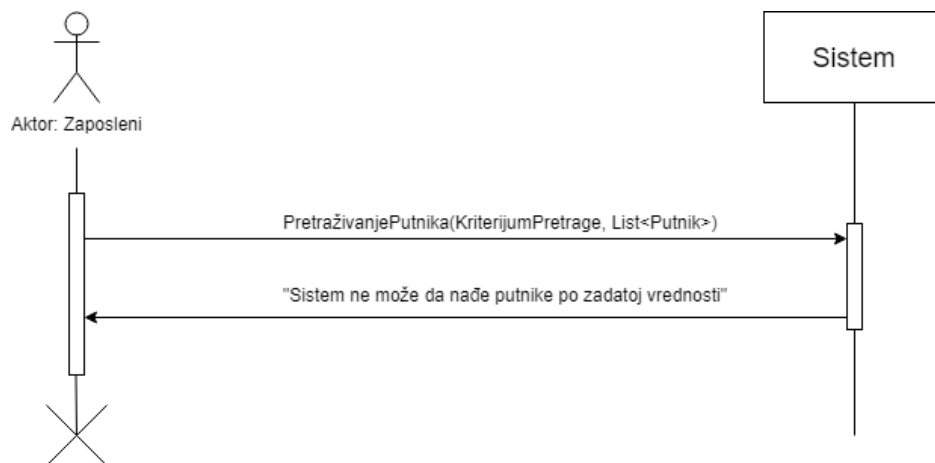
1. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
2. **Sistem prikazuje zaposlenom putnike** i poruku: "**Sistem** je našao putnike po zadatoj vrednosti". (IA)
3. **Zaposleni poziva sistem** da učitá podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)
5. **Zaposleni poziva sistem** da obriše *putnika*. (APSO)
6. **Sistem prikazuje zaposlenom** poruku: "**Sistem** je obrisao *putnika*." (IA)

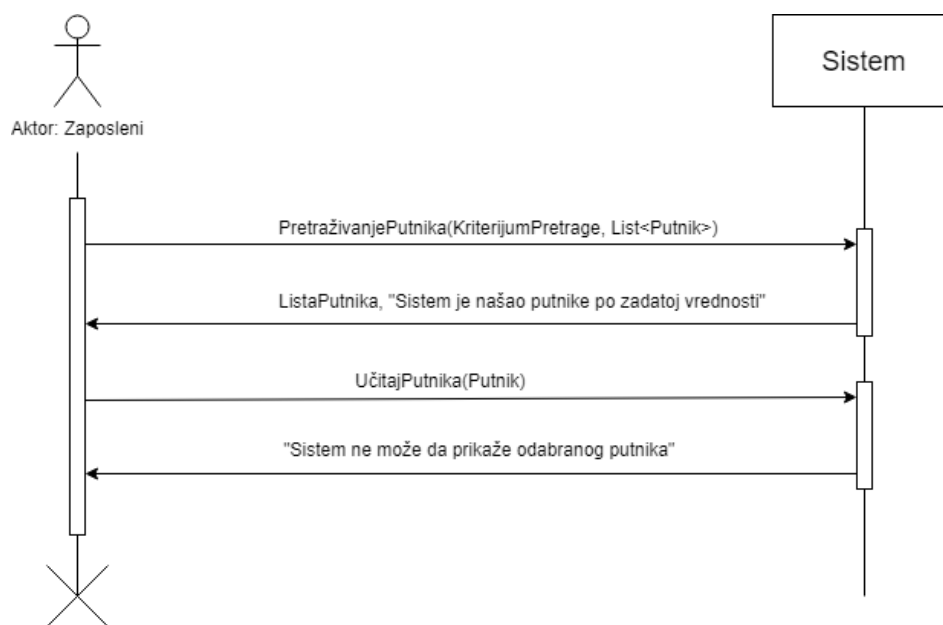

Alternativna scenarija

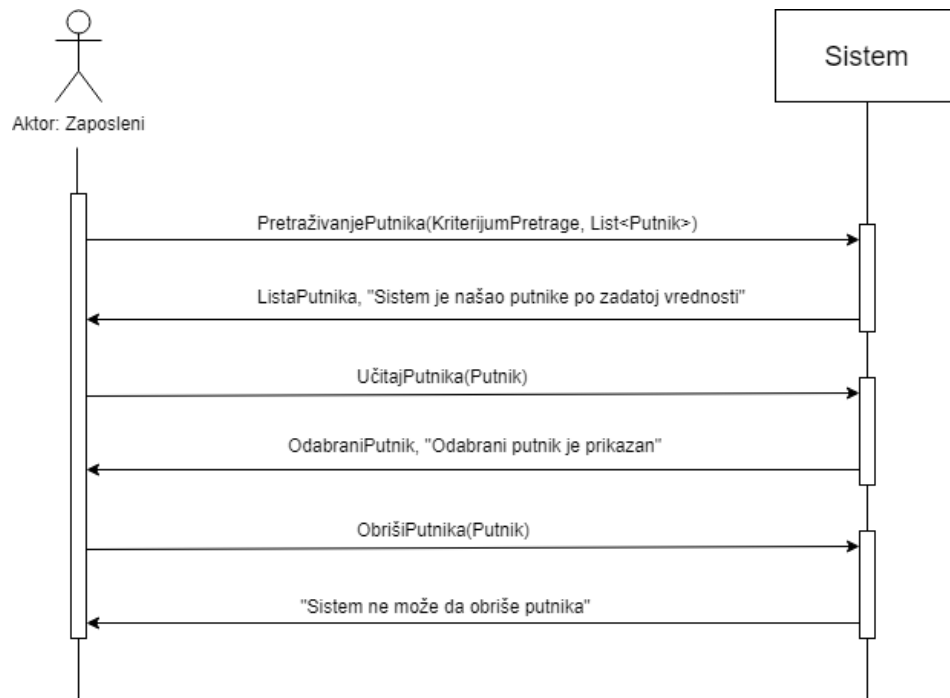
2.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

4.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitaj *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

6.1 Ukoliko **sistem** ne može da obriše *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da obriše *putnika*”. (IA)

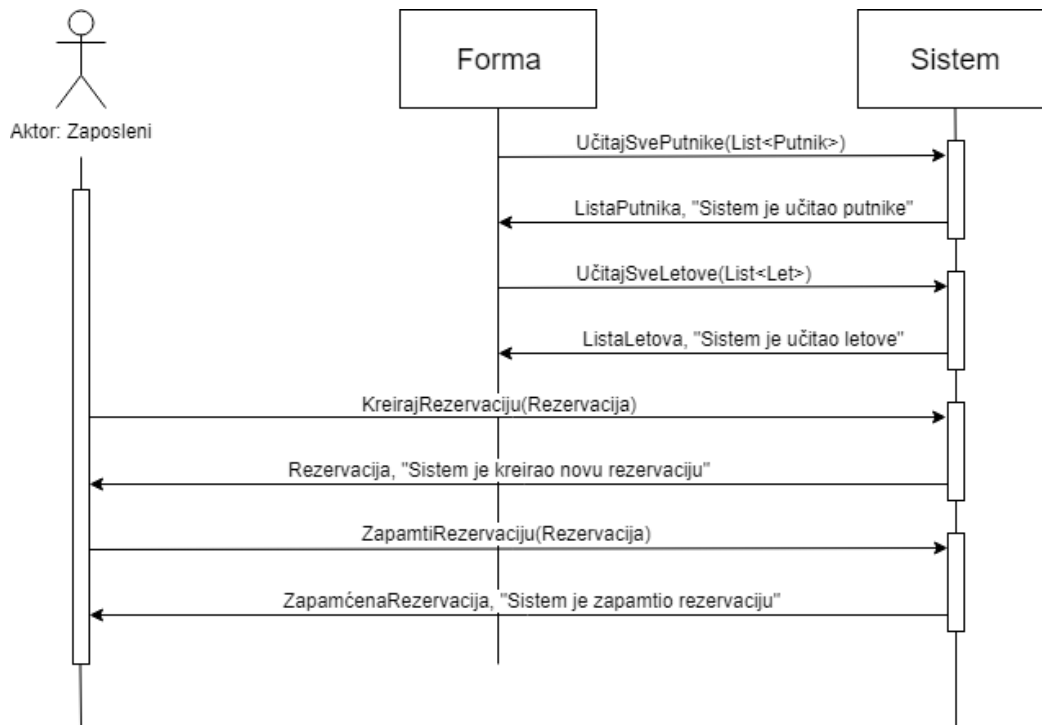

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se tri sistemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **PretraživanjePutnika**(KriterijumPretrage, List<Putnik>);
2. *signal* **UčitajPutnika**(Putnik);
3. *signal* **ObrišiPutnika**(Putnik);

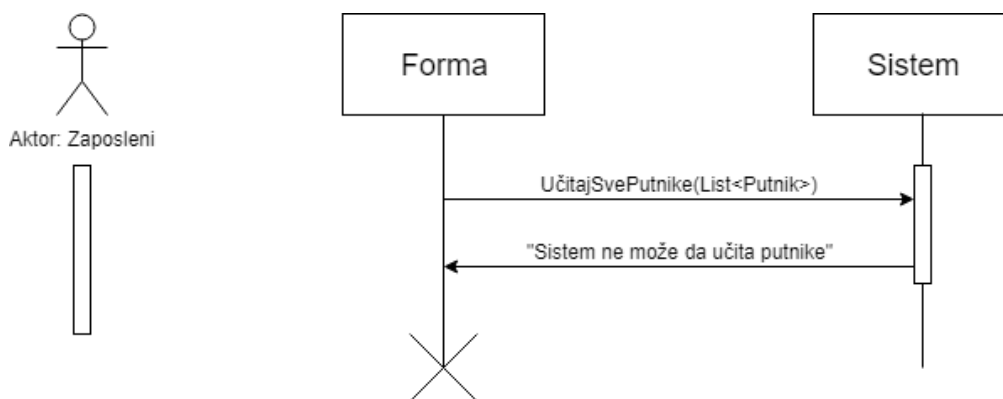
2.1.6. DS 6: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Kreiranje rezervacije

1. **Forma poziva sistem** da učitá listu putnika. (APSO)
2. **Sistem vraća formi listu putnika** i poruku: “**Sistem je učitao putnike**”. (IA)
3. **Forma poziva sistem** da učitá listu letova. (APSO)
4. **Sistem vraća formi listu letova** i poruku: “**Sistem je učitao letove**”. (IA)
5. **Zaposleni poziva sistem** da kreira novu rezervaciju. (APSO)
6. **Sistem prikazuje zaposlenom novu rezervaciju** i poruku: “**Sistem je kreirao novu rezervaciju**”. (IA)
7. **Zaposleni poziva sistem** da zapamti podatke o rezervaciji. (APSO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom zapamćenu rezervaciju** i poruku: “**Sistem je zapamtio rezervaciju**”. (IA)

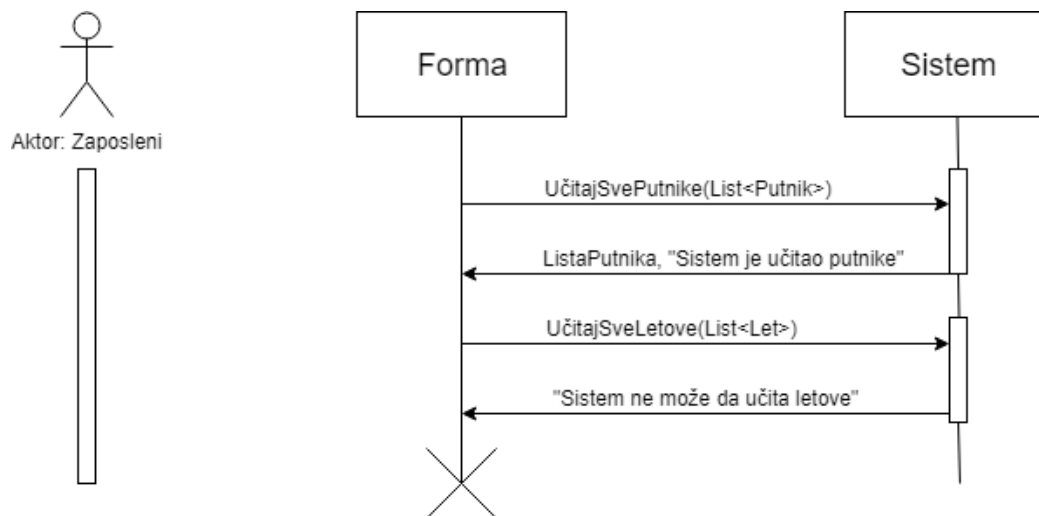

Alternativna scenarija

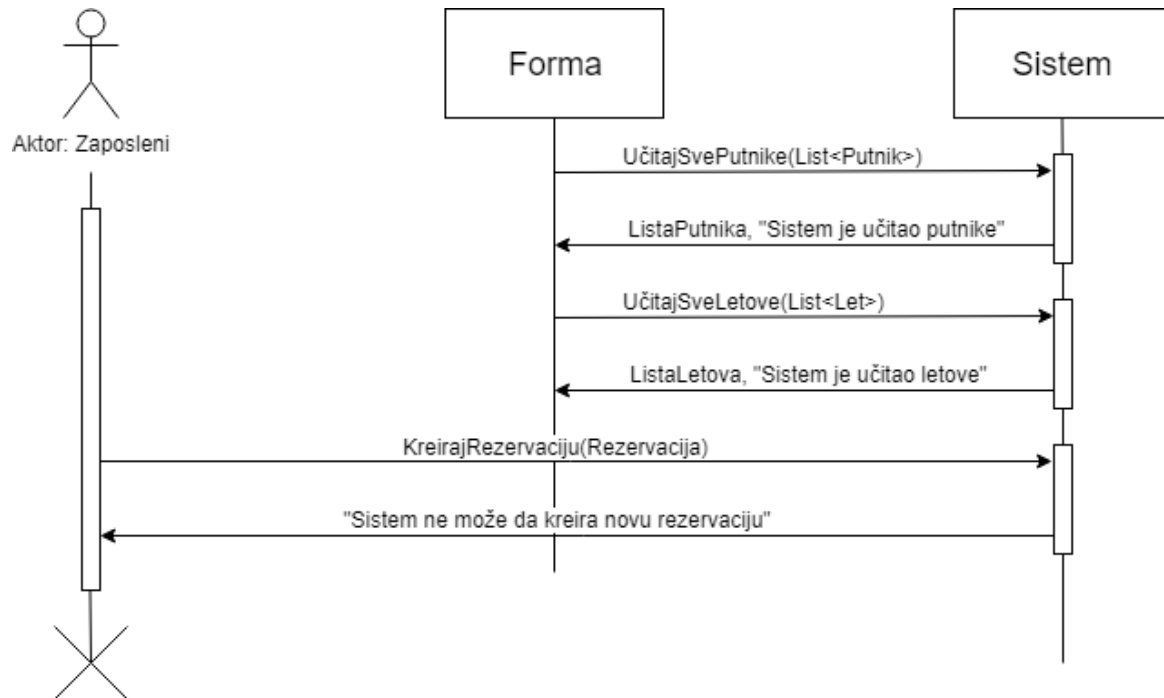
2.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitati *listu putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da učitati putnike”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

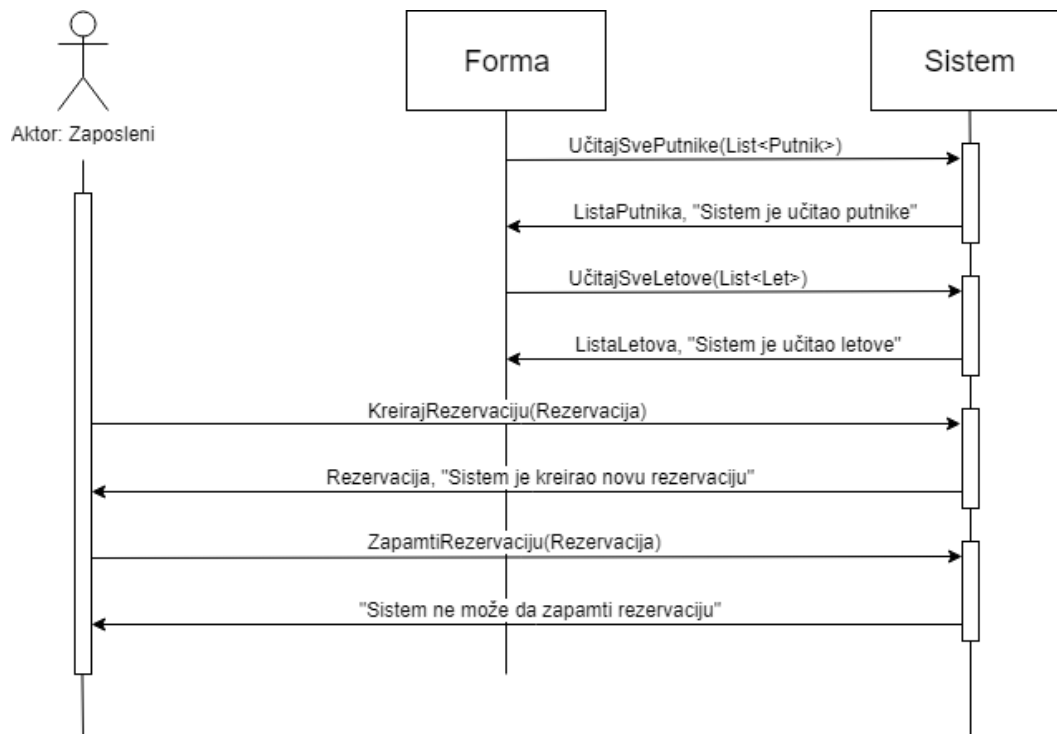
4.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitati *listu letova* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da učitati letove”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

6.1 Ukoliko **sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1 Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*”. (IA)

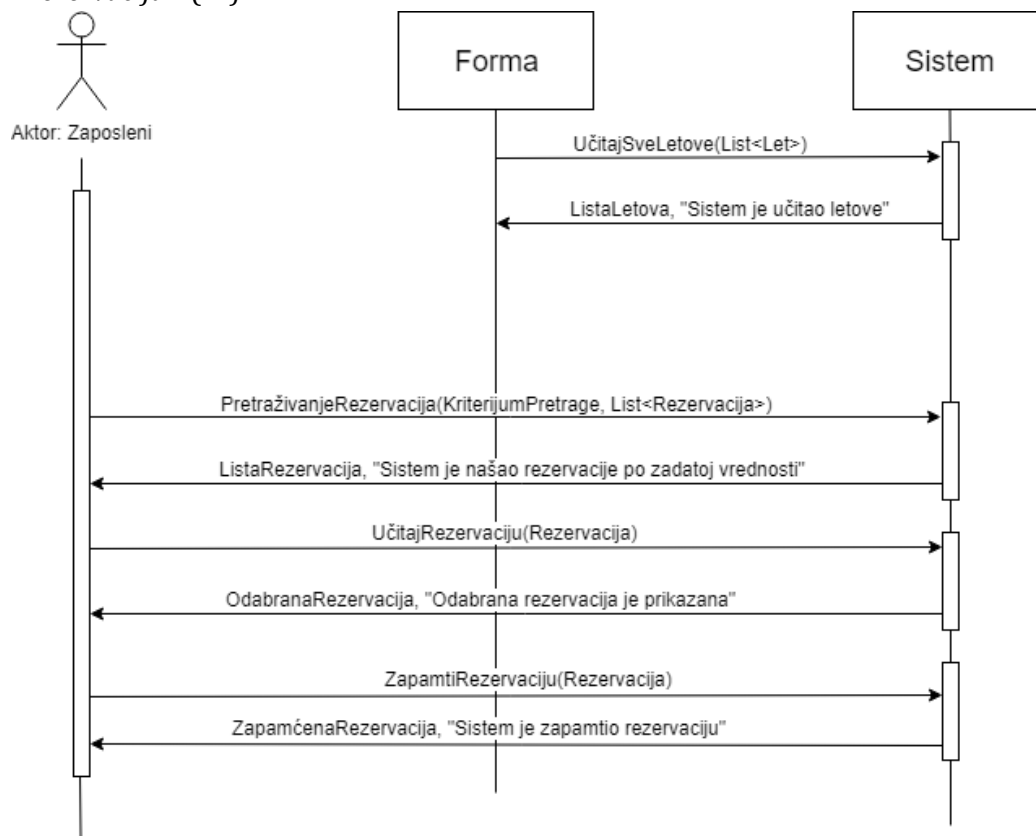

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se četiri systemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **UčitajSvePutnike**(List<Putnik>);
2. *signal* **UčitajSveLetove**(List<Let>);
3. *signal* **KreirajRezervaciju**(Rezervacija);
4. *signal* **ZapamtiRezervaciju**(Rezervacija);

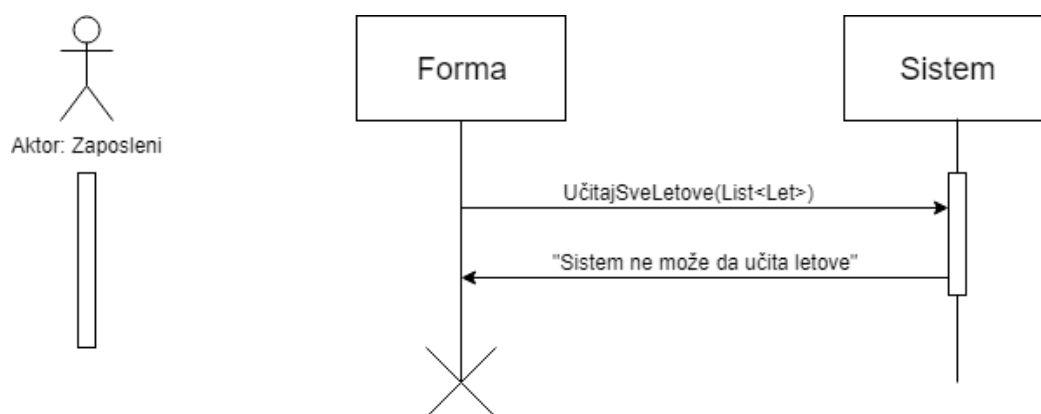
2.1.7. DS 7: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja - Izmena rezervacije

1. **Forma poziva sistem** da učitava listu letova. (APSO)
2. **Sistem vraća formi** listu letova i poruku: "**Sistem je učitao** letove". (IA)
3. **Zaposleni poziva sistem** da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti. (APSO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** rezervacije i poruku: "**Sistem je našao** rezervacije po zadatoj vrednosti". (IA)
5. **Zaposleni poziva sistem** da učitava odabranu rezervaciju. (APSO)
6. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o rezervaciji i poruku: "Odabrana rezervacija je prikazana". (IA)
7. **Zaposleni poziva sistem** da zapamti podatke o rezervaciji. (APSO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom** zapamćenu rezervaciju i poruku: "**Sistem je zapamtio** rezervaciju." (IA)

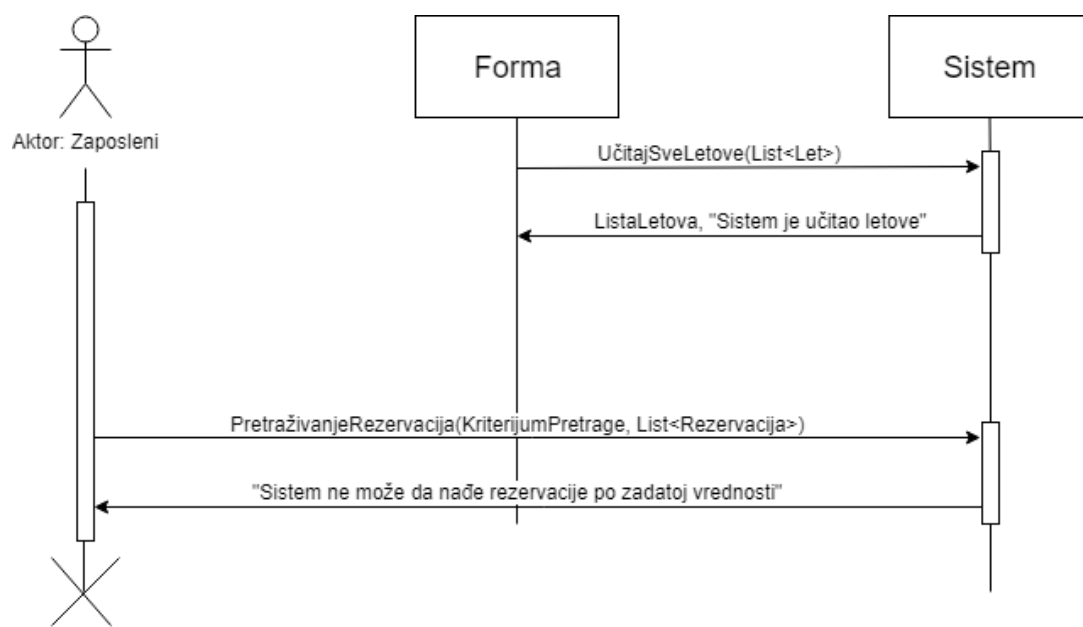

Alternativna scenarija

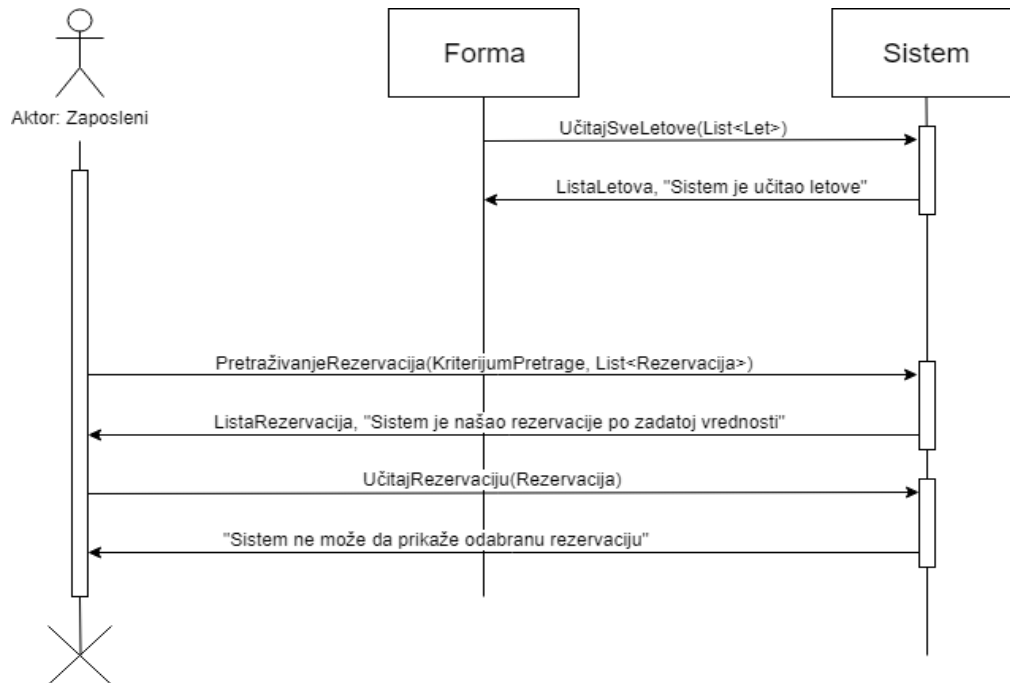
2.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitati *listu letova* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da učitati letove”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

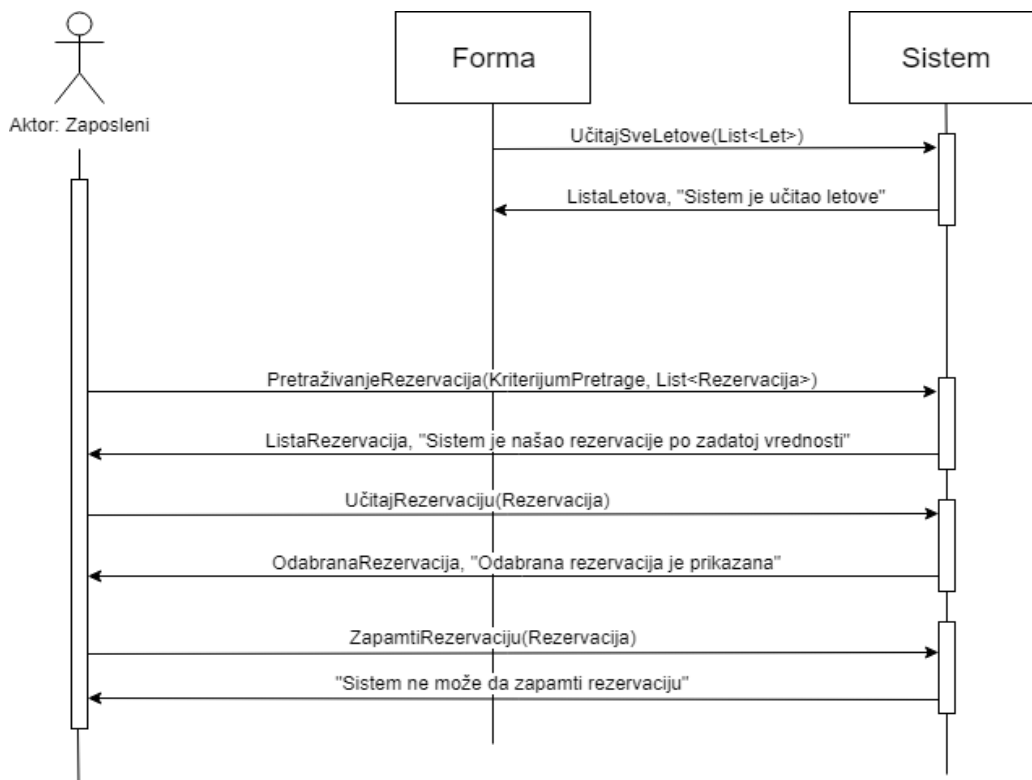
4.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

6.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitati *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1 Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*”. (IA)

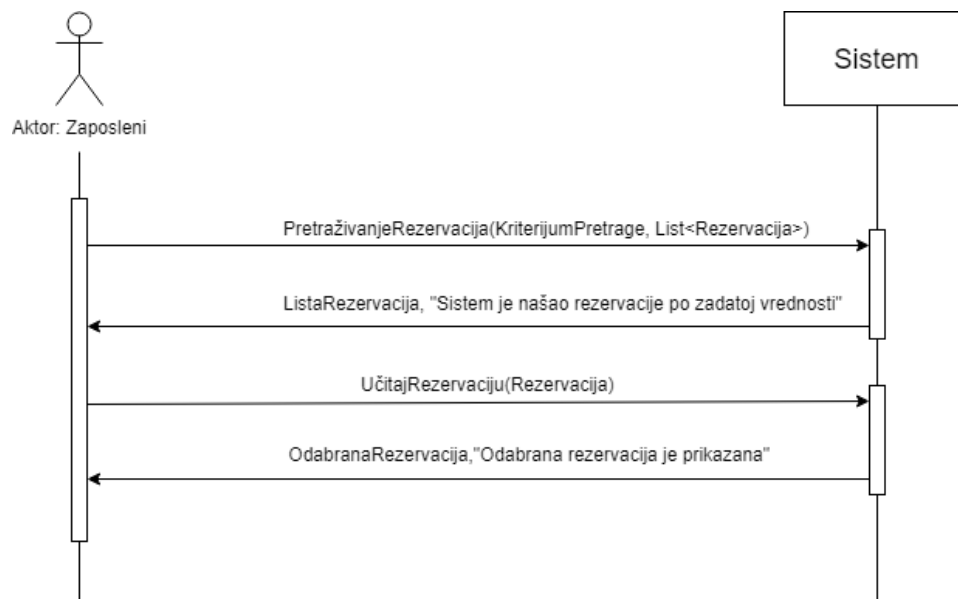

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se četiri sistemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **UčitajSveLetove**(*List<Let>*);
2. *signal* **PretraživanjeRezervacija**(*KriterijumPretrage, List<Rezervacija>*);
3. *signal* **UčitajRezervaciju**(*Rezervacija*);
4. *signal* **ZapamtiRezervaciju**(*Rezervacija*);

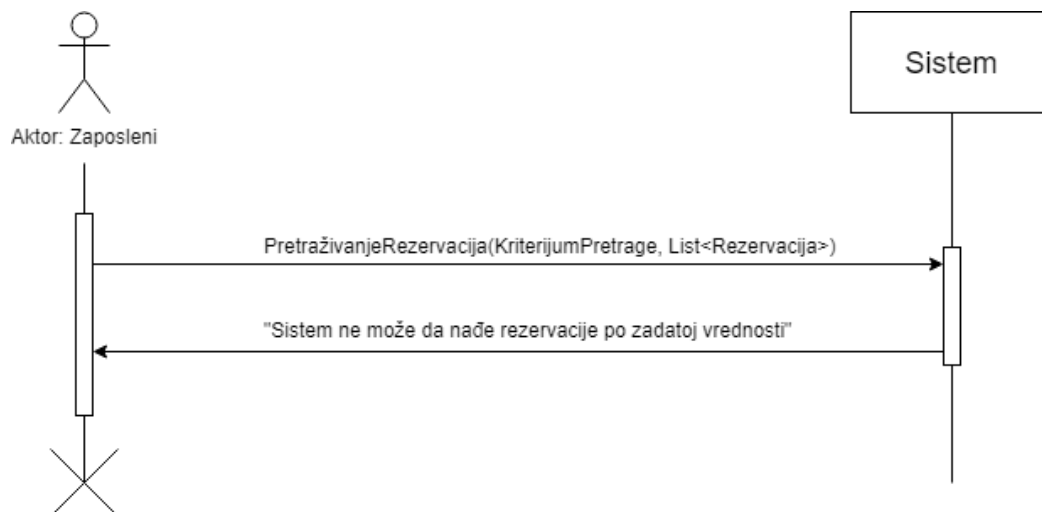
2.1.8. DS 8: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraživanje rezervacija

1. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
2. **Sistem prikazuje zaposlenom rezervacije** i poruku: “**Sistem** je našao rezervacije po zadatoj vrednosti ”. (IA)
3. **Zaposleni poziva sistem** da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji*. (APSO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o odabranoj *rezervaciji* i poruku: “Odabrana rezervacija je prikazana.” (IA)

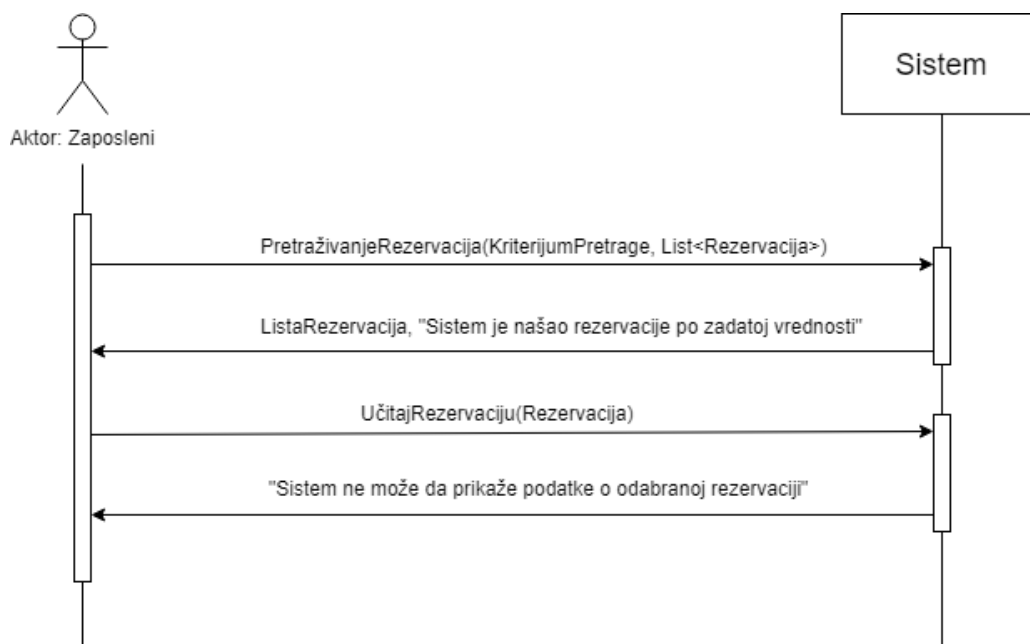

Alternativna scenarija

2.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje zaposlenom poruku: "**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti". Prekida se izvršenje scenarija (IA)

4.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranoj *rezervaciji*." (IA)

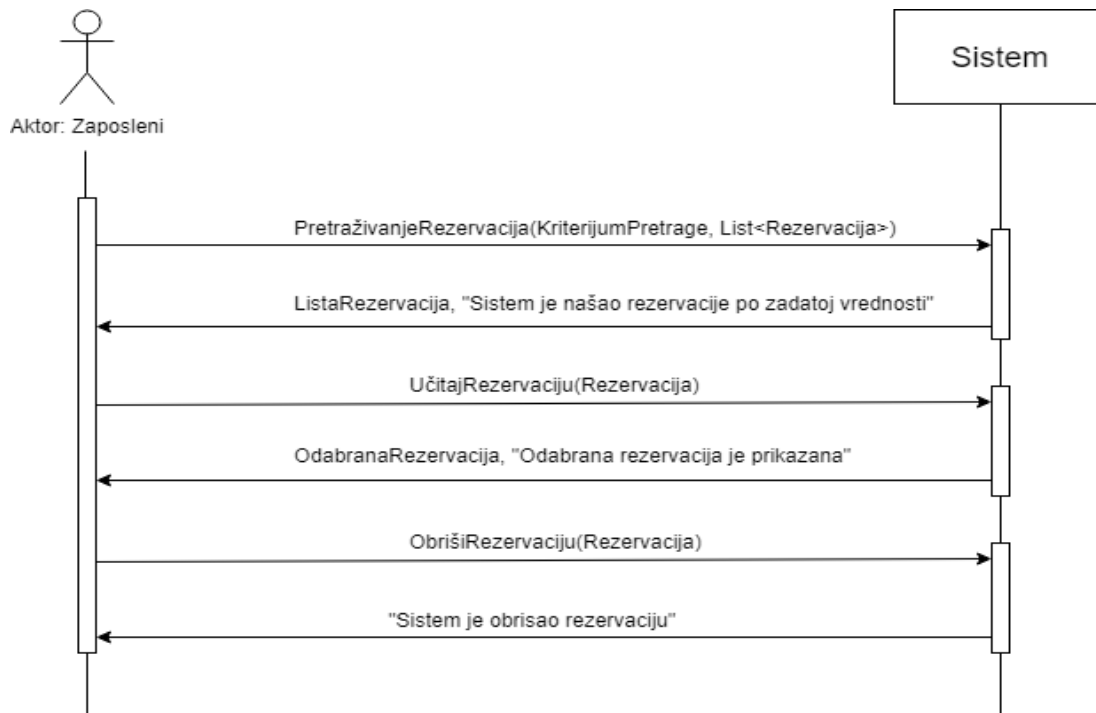

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se dve systemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **PretraživanjeRezervacija**(*KriterijumPretrage*,*List<Rezervacija>*);
2. *signal* **UčitajRezervaciju**(*Rezervacija*);

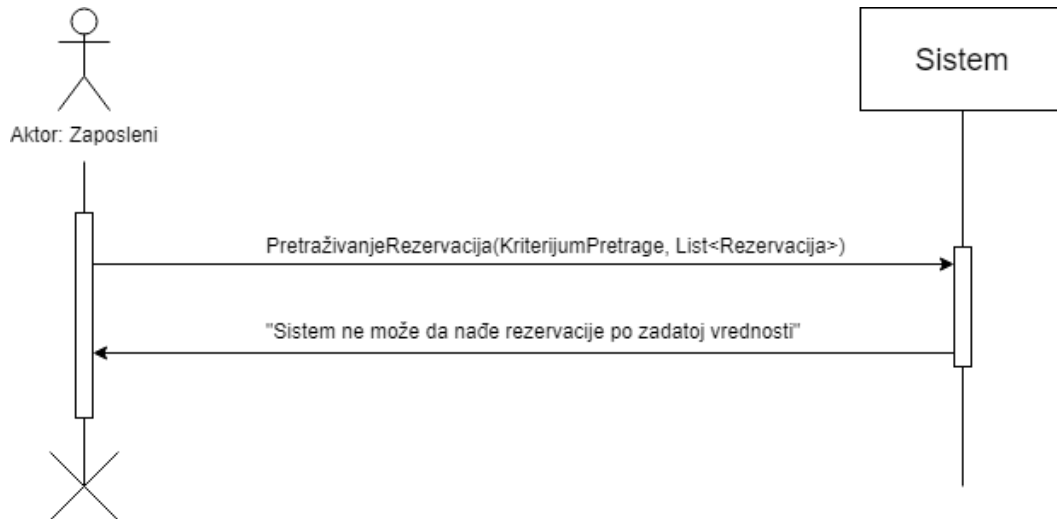
2.1.9. DS 9: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje rezervacije

1. **Zaposleni poziva sistem** da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti. (APSO)
2. **Sistem prikazuje zaposlenom rezervacije** i poruku: "**Sistem** je našao rezervacije po zadatoj vrednosti". (IA)
3. **Zaposleni poziva sistem** da učitá podatke o odabranoj rezervaciji. (APSO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o rezervaciji i poruku: "Odabrana rezervacija je prikazana." (IA)
5. **Zaposleni poziva sistem** da obriše rezervaciju. (APSO)
6. **Sistem prikazuje zaposlenom** poruku: "**Sistem** je obrisao rezervaciju." (IA)

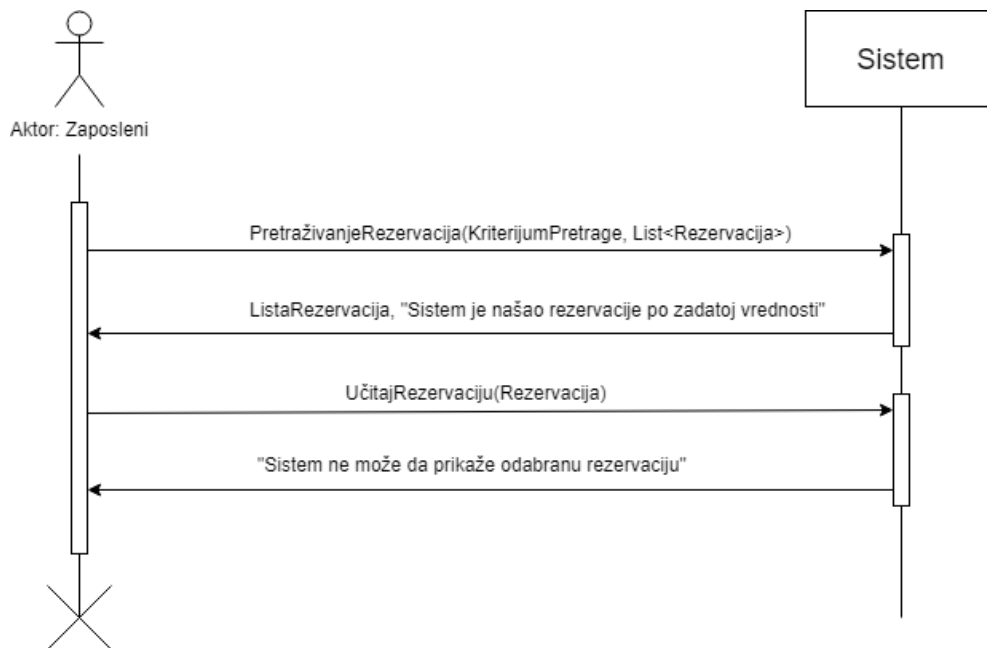

Alternativna scenarija

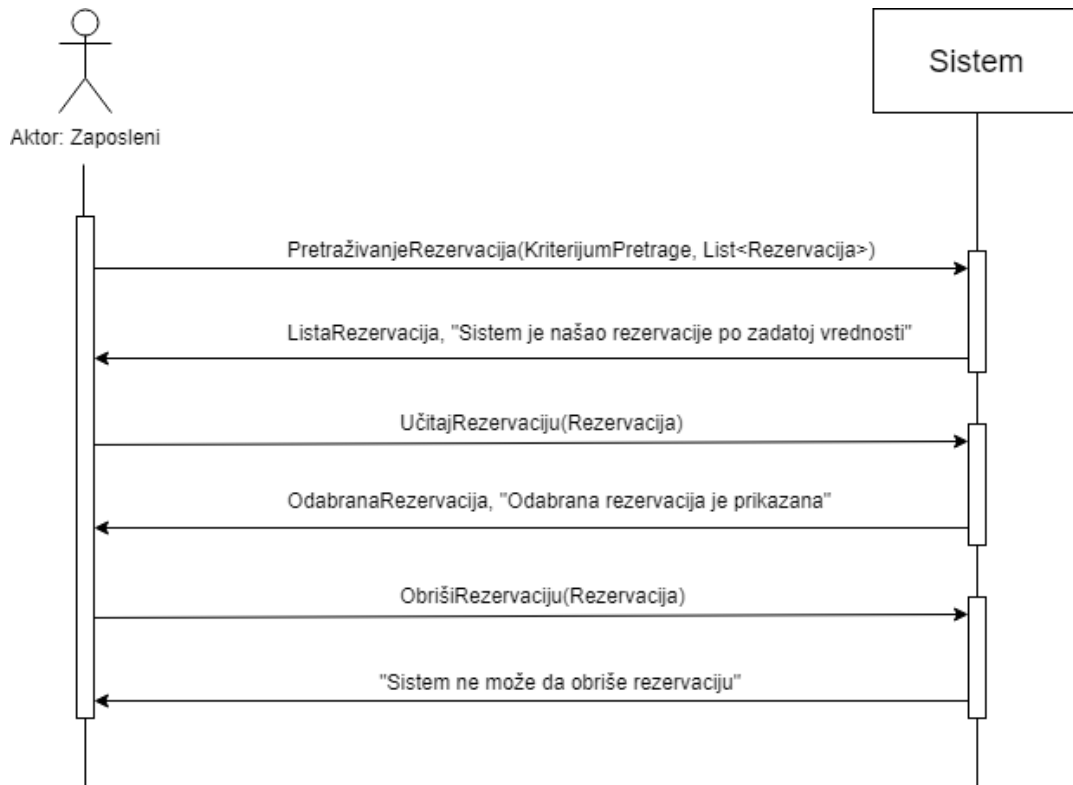
2.1 Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje zaposlenom poruku: "**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti". Prekida se izvršenje scenarija (IA)

4.1 Ukoliko **sistem** ne može da učitava odabranu *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: "**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

6.1 Ukoliko **sistem** ne može da obriše *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku "**Sistem** ne može da obriše *rezervaciju*". (IA)

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se tri systemske operacije koje treba projektovati:

1. *signal* **PretraživanjeRezervacija**(*KriterijumPretrage*,*List<Rezervacija>*);
2. *signal* **UčitajRezervaciju**(*Rezervacija*);
3. *signal* **ObrišiRezervaciju**(*Rezervacija*);

Kao rezultat analize scenarija dobijeno je ukupno trinaest sistemskih operacija koje treba projektovati:

signal **PronađiZaposlenog**(Zaposleni);
signal **KreirajPutnika**(Putnik);
signal **ZapamtiPutnika**(Putnik);
signal **PretraživanjePutnika**(KriterijumPretrage, List<Putnik>);
signal **UčitajPutnika**(Putnik);
signal **ObrišiPutnika**(Putnik);
signal **UčitajSvePutnike**(List<Putnik>);
signal **UčitajSveLetove**(List<Let>);
signal **KreirajRezervaciju**(Rezervacija);
signal **ZapamtiRezervaciju**(Rezervacija);
signal **PretraživanjeRezervacija**(KriterijumPretrage, List<Rezervacija>);
signal **UčitajRezervaciju**(Rezervacija);
signal **ObrišiRezervaciju**(Rezervacija);

2.2. Ponašanje softverskog sistema – Definisanje ugovora o sistemskim operacijama

2.2.1. Ugovor UG 1:PronađiZaposlenog

Operacija: **PronađiZaposlenog** (*Zaposleni*):signal;

Veza sa SK: SK1

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.2. Ugovor UG 2:KreirajPutnika

Operacija: **KreirajPutnika** (*Putnik*):signal;

Veza sa SK: SK2

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Kreiran je novi putnik.*

2.2.3. Ugovor UG 2:ZapamtiPutnika

Operacija: **ZapamtiPutnika** (*Putnik*):signal;

Veza sa SK: SK3

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Podaci o putniku su zapamćeni.*

2.2.4. Ugovor UG 3:PretraživanjePutnika

Operacija: **PretraživanjePutnika** (*KriterijumPretrage, List<Putnik>*):signal;

Veza sa SK: SK3, SK4, SK5

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.5. Ugovor UG 4:UčitajPutnika

Operacija: **UčitajPutnika** (*Putnik*):signal;

Veza sa SK: SK3, SK4, SK5

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.6. Ugovor UG 5:ObrišiPutnika

Operacija: **ObrišiPutnika** (*Putnik*):signal;

Veza sa SK: SK5

Preduslovi: *Strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Putnik je obrisao.*

2.2.7. Ugovor UG 6:UčitajSvePutnike

Operacija: **PretražiSvePutnike** (*List<Putnik>*)

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.8. Ugovor UG 7:UčitajSveLetove

Operacija: **PretražiSveLetove** (*List<Let>*):signal;

Veza sa SK: SK6,SK7

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.9. Ugovor UG 8:KreirajRezervaciju

Operacija: **KreirajRezervaciju** (*Rezervacija*)

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Kreirana je nova rezervacija.*

2.2.10. Ugovor UG 9:ZapamtiRezervaciju

Operacija: **ZapamtiRezervaciju** (*Rezervacija*):signal;

Veza sa SK: SK6,SK7

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Podaci o rezervaciji su zapamćeni.*

2.2.11. Ugovor UG 10:PretraživanjeRezervacija

Operacija: **PretraživanjeRezervacija** (*KriterijumPretrage, List<Rezervacija>*):signal;

Veza sa SK: SK7,SK8,SK9

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.12. Ugovor UG 11:UčitajRezervaciju

Operacija: **UčitajRezervaciju** (*Rezervacija*):signal;

Veza sa SK: SK7,SK8,SK9

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.2.13. Ugovor UG 12:ObrišiRezervaciju

Operacija: **ObrišiRezervaciju** (*Rezervacija*):signal;

Veza sa SK: SK9

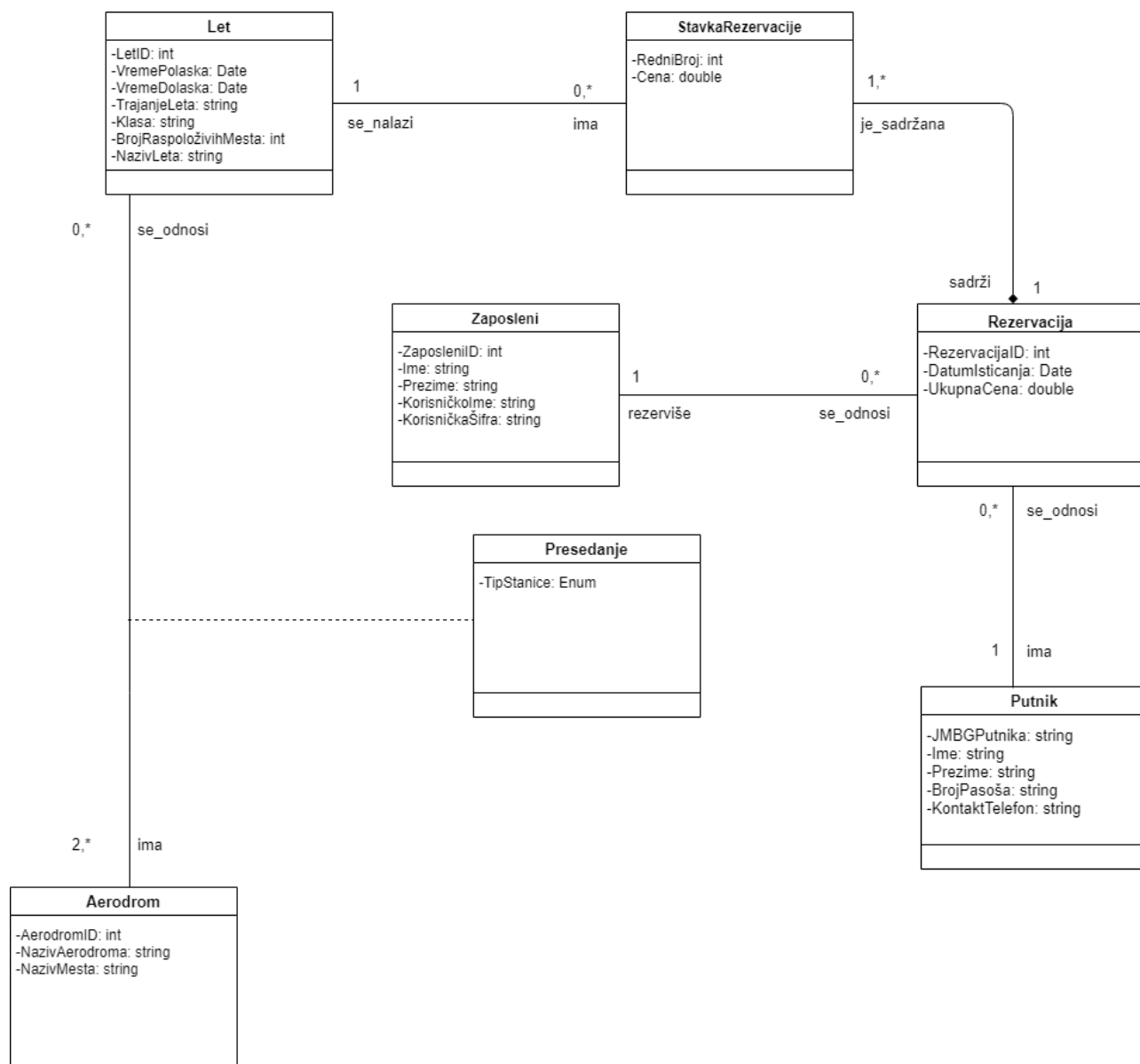
Preduslovi: *Strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Rezervacija je obrisana.*

2.3. Struktura softverskog sistema – Konceptualni (domenski) model

Struktura softverskog sistema opisana je pomoću konceptualnog modela.

Slika 2 - Konceptualni model softverskog sistema

2.4. Struktura softverskog sistema – Relacioni model

Let(LetID, VremePolaska, VremeDolaska, TrajanjeLeta, Klasa, BrojRaspoloživihMesta, NazivLeta)

Rezervacija(RezervacijaID, DatumIsticanja, UkupnaCena, *ZaposleniID*, *PutnikID*)

StavkaRezervacije(RezervacijaID, RedniBroj, Cena, *LetID*)

Zaposleni(ZaposleniID, Ime, Prezime, KorisničkoIme, KorisničkaŠifra)

Putnik(IMBGPutnika, Ime, Prezime, BrojPasoša, KontaktTelefon)

Aerodrom(AerodromID, NazivAerodroma, NazivMesta)

Presedanje(AerodromID, LetID, TipStanice)

Podvučena polja predstavljaju primarne ključeve odgovarajućih relacija, dok "*italic*" polja predstavljaju spoljne ključeve na druge relacije.

Tabela Let		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT /
	LetID	Integer	not null and > 0			
	VremePolaska	Date	not null			UPDATE CASCADES
	VremeDolaska	Date	not null			StavkaRezervacije, Presedanje
	TrajanjeLeta	String	not null			DELETE RESTRICTED
	Klasa	String	not null			StavkaRezervacije, Presedanje
	BrojRaspoloživihMesta	Integer	not null and >=0			
	NazivLeta	String	not null			

Tabela Rezervacija		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuza v. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Zaposleni, Putnik UPDATE CASCADES StavkaRezervacije, RESTRICTED Zaposleni,Putnik DELETE CASCADES StavkaRezervacije
	RezervacijaID	Integer	not null and > 0			
	DatumIsticanja	Date	not null			
	UkupnaCena	Double	(default:0)		UkupnaCena =SUM(StavkaRezervacije.Cena)	
	ZaposleniID	Integer	not null and >0			
	PutnikID	Integer	not null and > 0			

Tabela:StavkaRezervacije		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Rezervacija, Let UPDATE RESTRICTED Rezervacija, Let DELETE /
	RezervacijaID	Integer	not null and > 0			
	RedniBroj	Integer	not null and > 0			
	Cena	Double	>0(default:0)			
	LetID	Integer	not null and > 0			

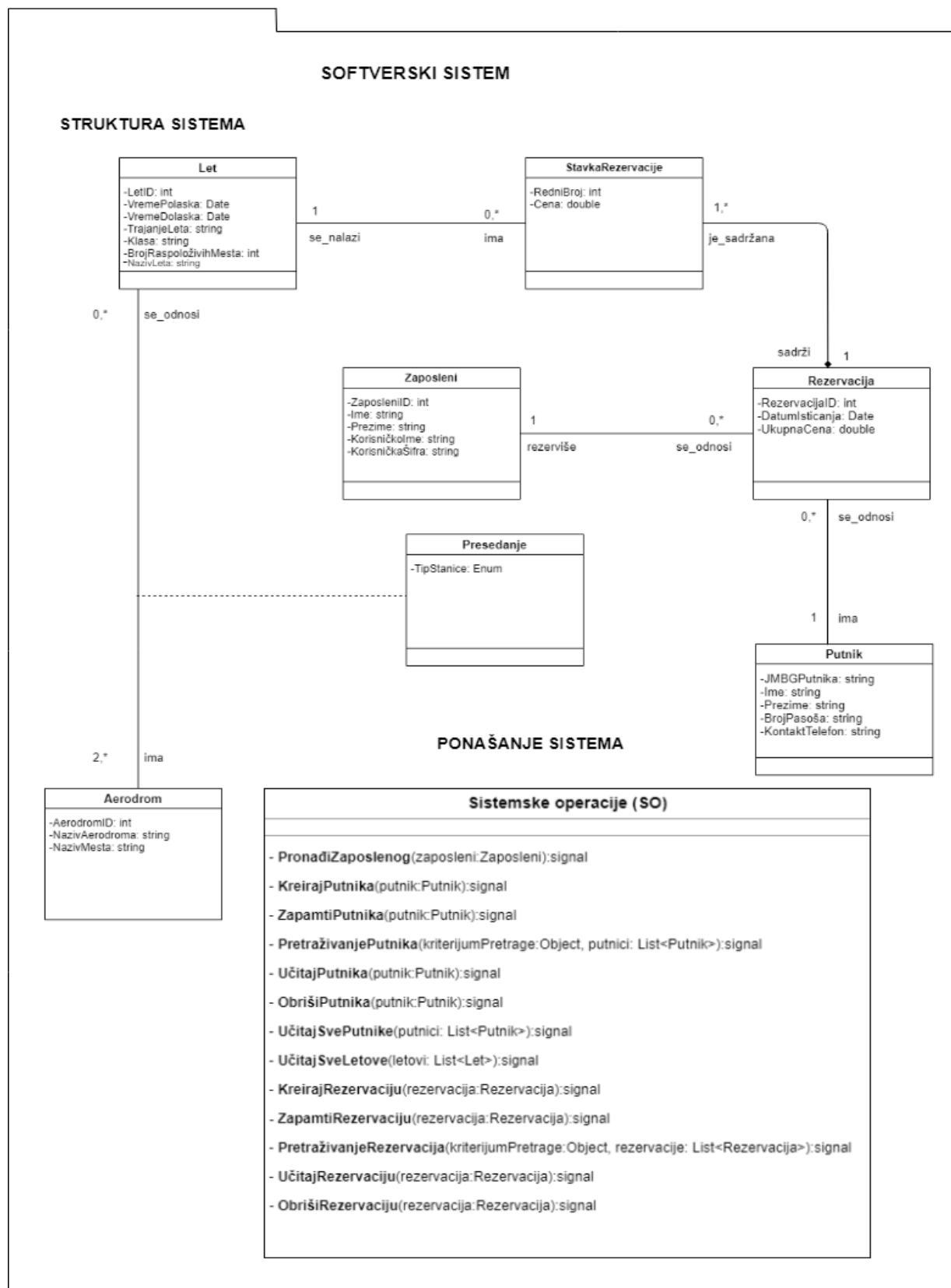
Tabela Zaposleni		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE CASCADES Rezervacija DELETE RESTRICTED Rezervacija
	ZaposleniID	Integer	not null and > 0			
	Ime	String	not null			
	Prezime	String	not null			
	KorisničkoIme	String	not null			
	KorisničkaŠifra	String	not null			

Tabela Putnik		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE CASCADES Rezervacija DELETE RESTRICTED Rezervacija
	JMBGPutnika	String	not null			
	Ime	String	not null			
	Prezime	String	not null			
	BrojPasoša	String	not null			
	KontaktTelefon	String	not null			

Tabela Aerodrom		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE CASCADES Presedanje
	AerodromID	Integer	not null and > 0			DELETE RESTRICTED Presedanje
	NazivAerodroma	String	not null			
	NazivMesta	String	not null			

Tabela Presedanje		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
Atributi	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Aerodrom, Let
	TipStanice	Enum	not null			UPDATE RESTRICTED Aerodrom, Let DELETE /

Kao rezultat analize scenarija SK i pravljenja konceptualnog modela dobija se *logička struktura i ponašanje softverskog rešenja*:

Slika 3 - Struktura i ponašanje softverskog sistema

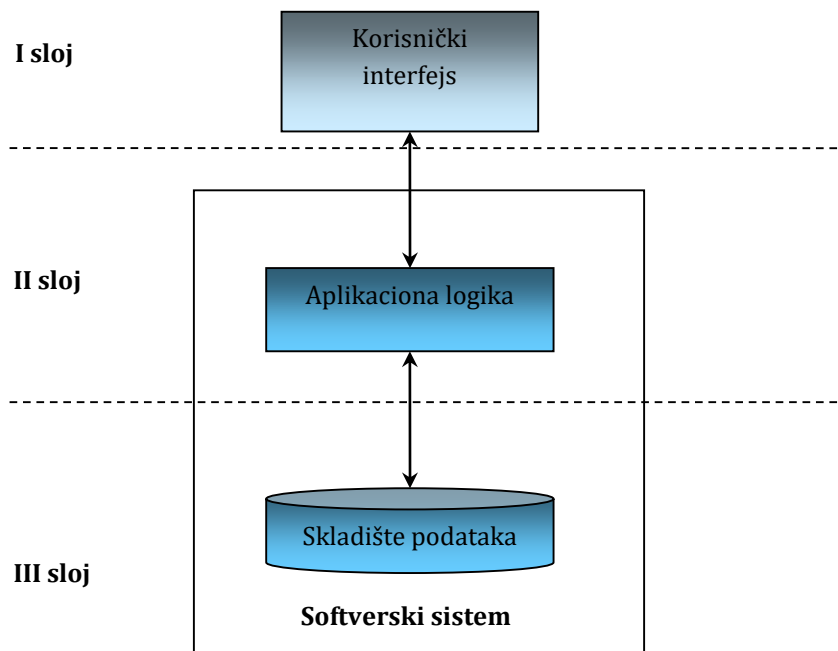
3. Projektovanje

Faza projektovanja opisuje fizičku strukturu i ponašanje softverskog sistema arhitekturu softverskog sistema). Projektovanje arhitekture softverskog sistema obuhvata projektovanje korisničkog interfejsa, aplikacione logike i skladišta podataka. Projektovanje korisničkog interfejsa obuhvata projektovanje ekranskih formi i kontrolera korisničkog interfejsa. U okviru aplikacione logike se projektuju kontroler aplikacione logike, poslovna logika i broker baze podataka. Projektovanje poslovne logika obuhvata projektovanje logičke structure i ponašanja softverskog sistema.

3.1. Arhitektura softverskog sistema

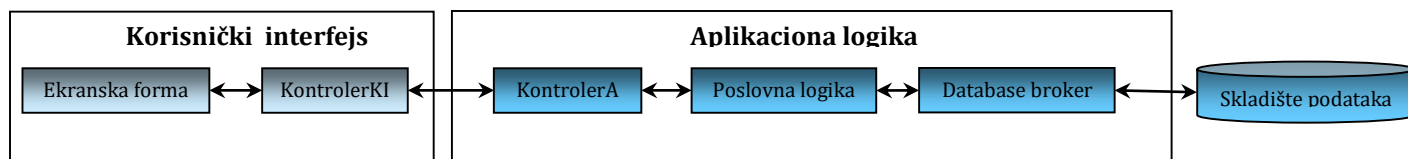
U okviru faze projektovanja opisuje se fizička struktura i ponašanje softverskog sistema tj. arhitektura softverskog sistema. U ovom seminarskom radu je korišćena klasična troslojna arhitektura, koja se sastoji od:

- Korisničkog interfejsa
- Aplikacione logike
- Skladišta podataka

Slika 4 - Troslojna arhitektura

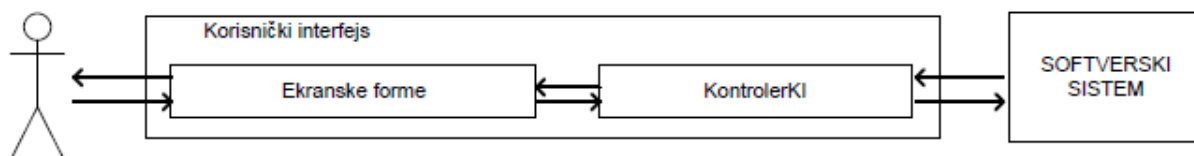
Slika 5 - Troslojna arhitektura – detaljniji prikaz

3.2. Projektovanje korisničkog interfejsa

Kontroler korisničkog interfejsa i ekranske forme ne predstavljaju softverski sistem, već realizaciju ulaza i izlaza iz softverskog sistema. Kontroler korisničkog interfejsa ima uloga da konvertuje podatke u grafičke elemente ekranskih formi i da podatke ili pošalje u softverski sistem ili da primi podatke iz softverskog sistema i iste konvertuje u elemente ekranske forme.

Korisnički interfejs se sastoji iz:

- Ekranske forme,
- Kontrolera korisničkog interfejsa.

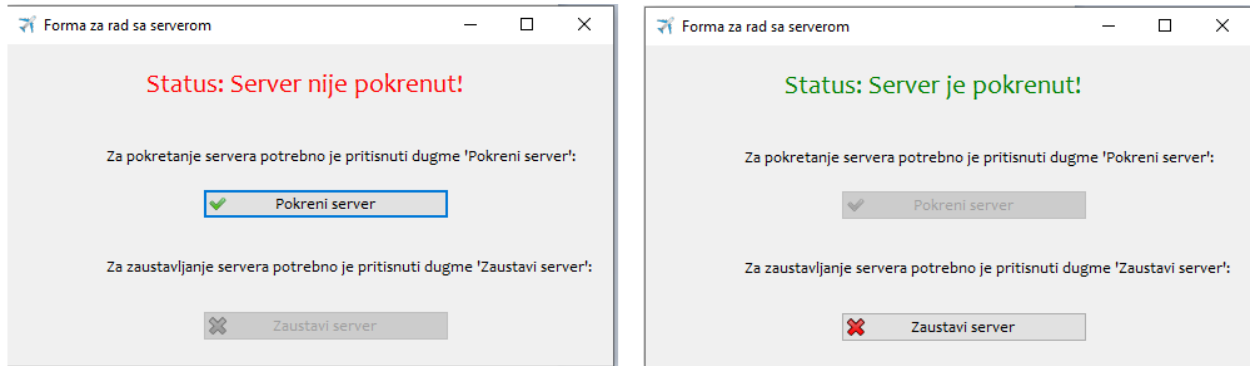

Slika 6 - Struktura korisnickog interfejsa

3.2.1. Projektovanje ekranskih formi

Korisnički interfejs definisan je preko skupa ekranskih formi. Scenarija korišćenja ekranskih formi su direktno povezana sa scenarijima slučajeva korišćenja.

Glavna ekranska forma serverskog dela aplikacije treba da izgleda ovako:

Preko slučajeva korišćenja projektovane su i sve ostale ekranske forme koje će aplikacija posedovati, a koje se pozivaju iz menija glavne ekranske forme klijentskog dela aplikacije.

SK 1: Slučaj korišćenja – Prijavljivanje zaposlenog

Naziv SK

Prijavljivanje *zaposlenog*

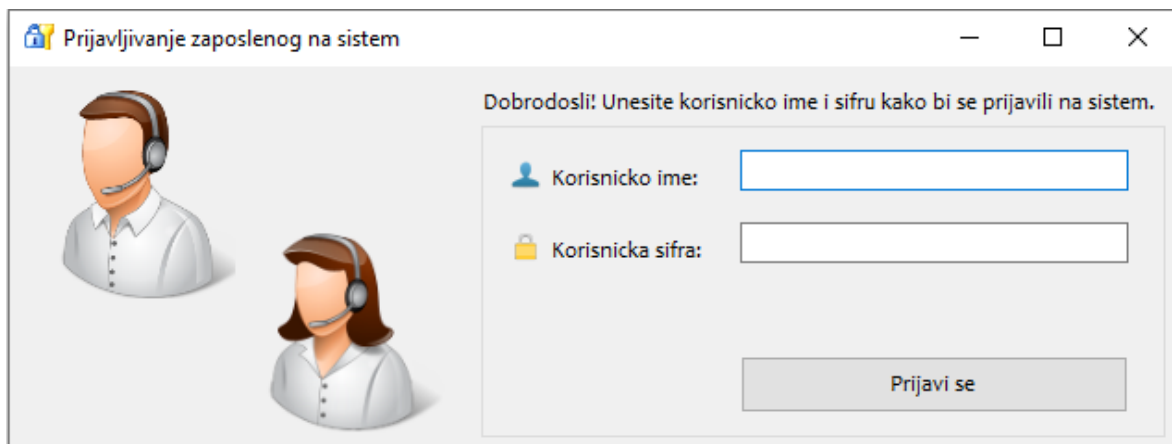
Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

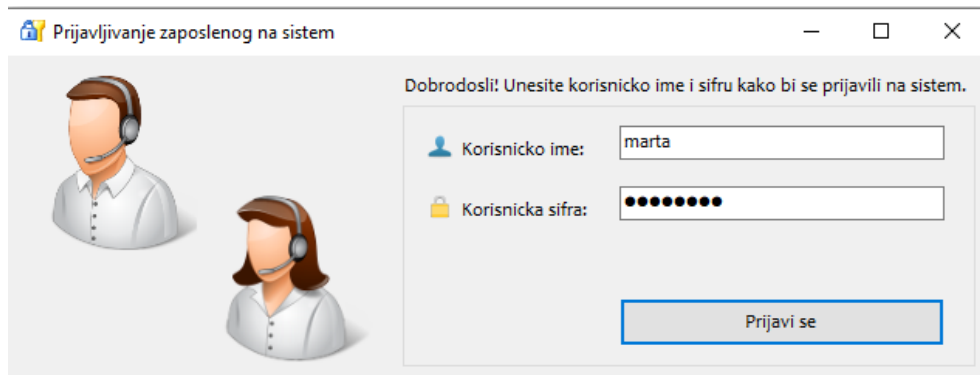
Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i prikazuje formu za prijavljivanje *zaposlenog*.

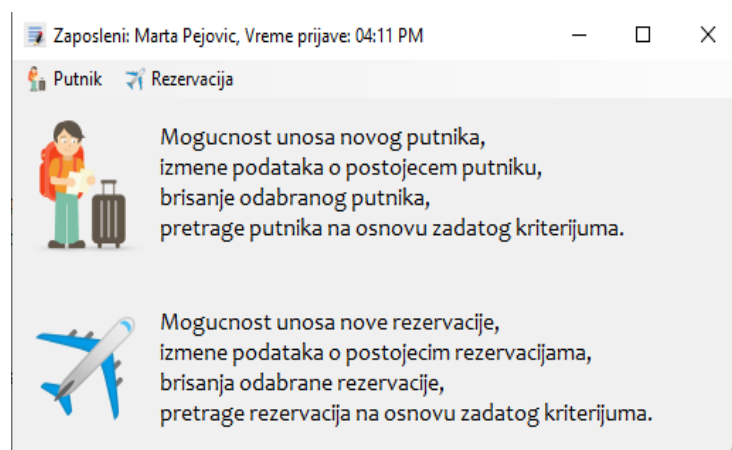
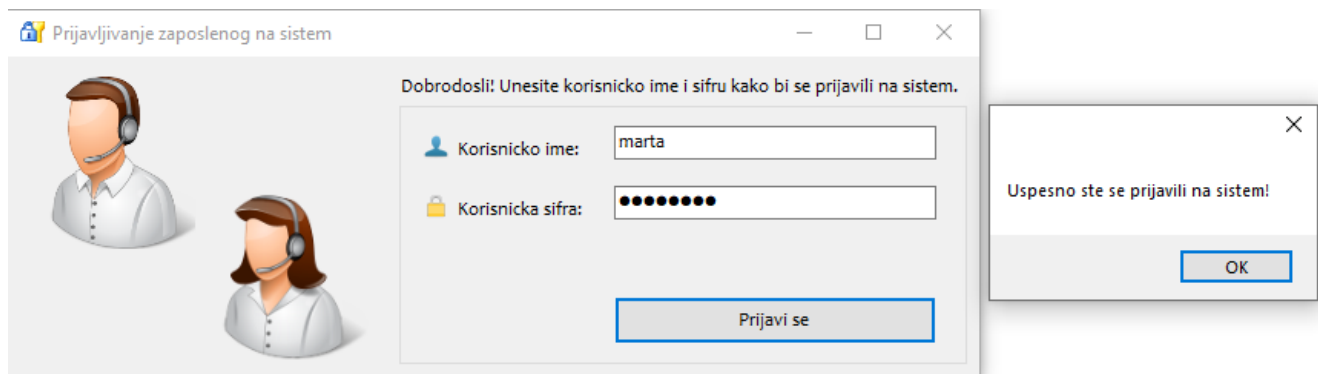

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni** unosi identifikacione podatke tj. korisničko ime i šifru. (APUSO)

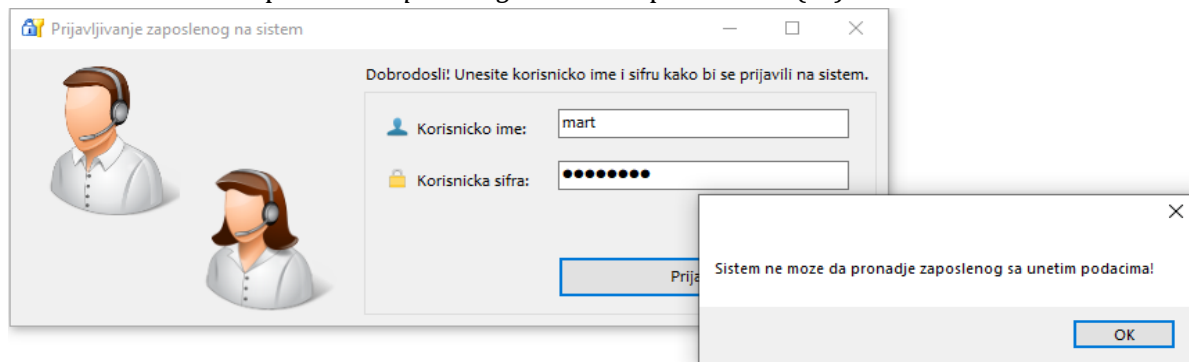

2. **Zaposleni** kontrolirše da li je korektno uneo identifikacione podatke tj. korisničko ime i šifru. (ANSO)
3. **Zaposleni** poziva **sistem** da pronade *zaposlenog* sa zadatim podacima. (APSO)
4. **Sistem** pretražuje *zaposlenog*. (SO)
5. **Sistem** prikazuje *zaposlenom* poruku: "Uspešno ste se prijavili na sistem", a zatim mu omogućava pristup sistemu. (IA)

Alternativna scenarija

5.1. Ukoliko **sistem** ne može da pronađe zadatog *zaposlenog*, on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da pronađe *zaposlenog* sa unetim podacima”. (IA)

SK 2: Slučaj korišćenja – Unos novog putnika

Naziv SK

Unos *novog putnika*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i **sistem** (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. Sistem prikazuje formu za unos *novog putnika*.

The image shows a Windows-style application window titled "Forma za unos putnika". It contains a form titled "Podaci o putniku" (Passenger Data). The form has five input fields, each preceded by an icon: a calendar icon for "JMBG:", a person icon for "Ime:", another person icon for "Prezime:", a passport icon for "Broj pasosa:", and a telephone icon for "Kontakt telefon:". Below the input fields is a "Sacuvaj putnika" (Save passenger) button.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** podatke o *novom putniku*. (APUSO)

Forma za unos putnika

Podaci o putniku

JMBG: 2405996348765

Ime: Marko

Prezime: Markovic

Broj pasosa: 4567489760

Kontakt telefon: 0645667892

Sacuvaj putnika

2. **Zaposleni kontroliše** da li je korektno uneo podatke o *novom putniku*. (ANSO)
3. **Zaposleni poziva sistem** da zapamti podatke o *novom putniku*. (APSO)
4. **Sistem pamti** podatke o *novom putniku*. (SO)
5. **Sistem prikazuje zaposlenom** zapamćenog putnika i poruku: "**Sistem** je zapamtio *novog putnika*".(IA)

Forma za unos putnika

Podaci o putniku

JMBG: 2305996787832

Ime: Marko

Prezime: Petrovic

Broj pasosa: 324589903

Kontakt telefon: 0645671230

Sacuvaj putnika

Sistem je zapamtio novog putnika!

OK

Alternativna scenarija

5.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *novom putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *novog putnika*”. (IA)

The screenshot shows a window titled "Forma za unos putnika" (Form for entering passenger). Inside the window, under the heading "Podaci o putniku" (Passenger data), there are five input fields with labels and icons: "JMBG:" (with a document icon), "Ime:" (with a person icon), "Prezime:" (with a person icon), "Broj pasosa:" (with a passport icon), and "Kontakt telefon:" (with a phone icon). The fields contain the following values: "2305996787832", "Marko", "Petrovic", "324589903", and "0645671230" respectively. A "Sacuvaj putnika" (Save passenger) button is located at the bottom right of the form. Overlaid on top of the bottom right of the main window is a smaller error dialog box with a close button (X) in the top right corner. The dialog box contains the text "Sistem ne moze da zapamti novog putnika!" (System cannot remember the new passenger!) and an "OK" button at the bottom.

SK 3: Slučaj korišćenja – Izmena podataka o putniku

Naziv SK

Izmena podataka o *putniku*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i **sistem** (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnicima*.

Pretraga putnika

Unesite kriterijum pretrage:

(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

	JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	KontaktTelefon
▶	0101995440123	Nadja	Petkovic	299034432	0643245889
	0803985343476	Ana	Vojinovic	445562230	0646785552
	1109992657834	Nevena	Jankovic	283740010	032345876
	1111996456573	Nenad	Stojanovic	349800558	011234887
	1212990435455	Andjelija	Nenadic	443259882	032456784
	1504982553281	Nikola	Trifunovic	324519002	011355712
	1605996787823	Ivana	Todorovic	745674356	0663453456
	1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349
	1711992858543	Tara	Kostic	984456345	0668769908
	1804992154623	Ana	Andjelic	33333333	3333333333
	2005996574832	Natasa	Pavlovic	349849249	0665785673

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** vrednost po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)

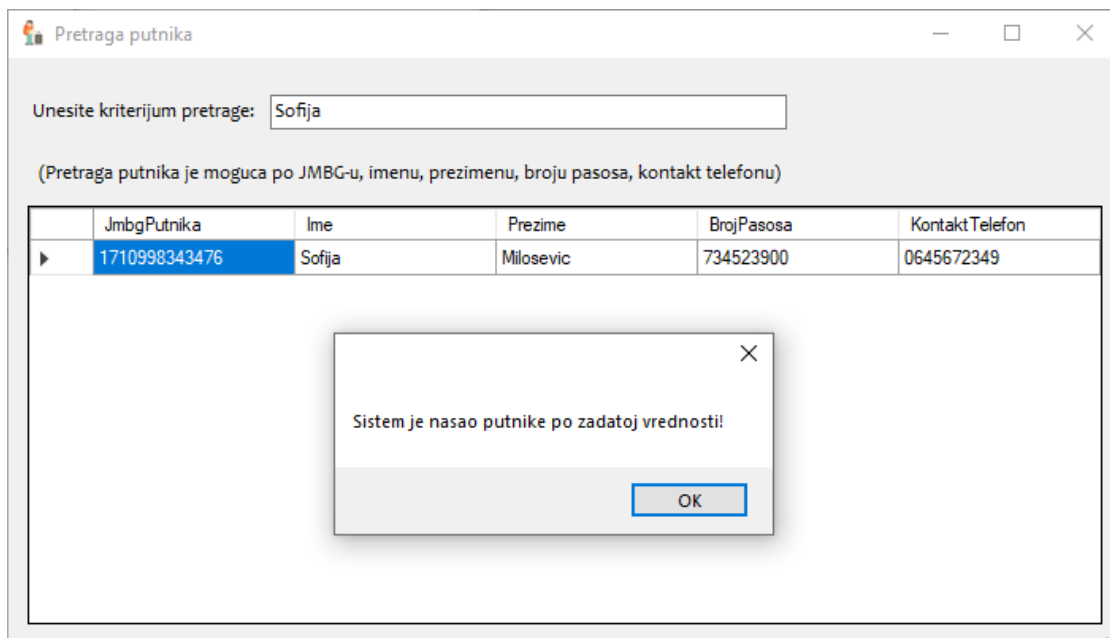
Pretraga putnika

Unesite kriterijum pretrage:

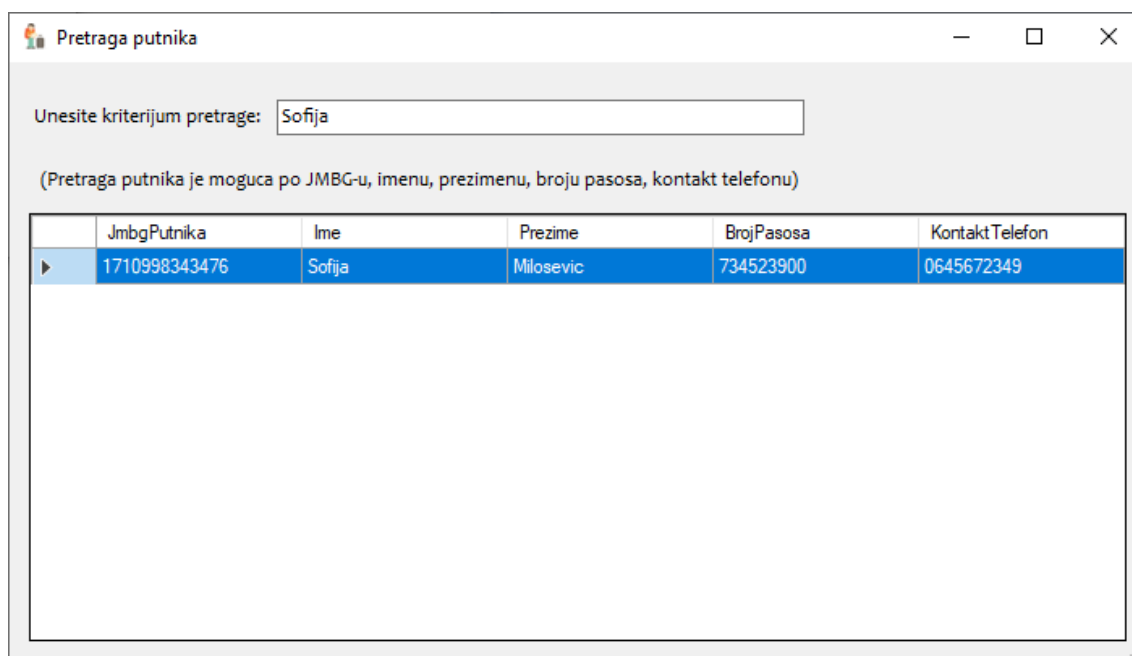
(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

	JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	KontaktTelefon
▶	0101995440123	Nadja	Petkovic	299034432	0643245889
	0803985343476	Ana	Vojinovic	445562230	0646785552
	1109992657834	Nevena	Jankovic	283740010	032345876
	1111996456573	Nenad	Stojanovic	349800558	011234887
	1212990435455	Andjelija	Nenadic	443259882	032456784
	1504982553281	Nikola	Trifunovic	324519002	011355712
	1605996787823	Ivana	Todorovic	745674356	0663453456
	1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349
	1711992858543	Tara	Kostic	984456345	0668769908
	1804992154623	Ana	Andjelic	33333333	3333333333
	2005996574832	Natasa	Pavlovic	349849249	0665785673

2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem traži** *putnike* po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** *putnike* i poruku: “**Sistem** je našao *putnike* po zadatoj vrednosti”. (IA)

5. **Zaposleni** bira *putnika* čije podatke želi da izmeni. (APUSO)

6. **Zaposleni** poziva **sistem** da učitava podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem** učitava podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)

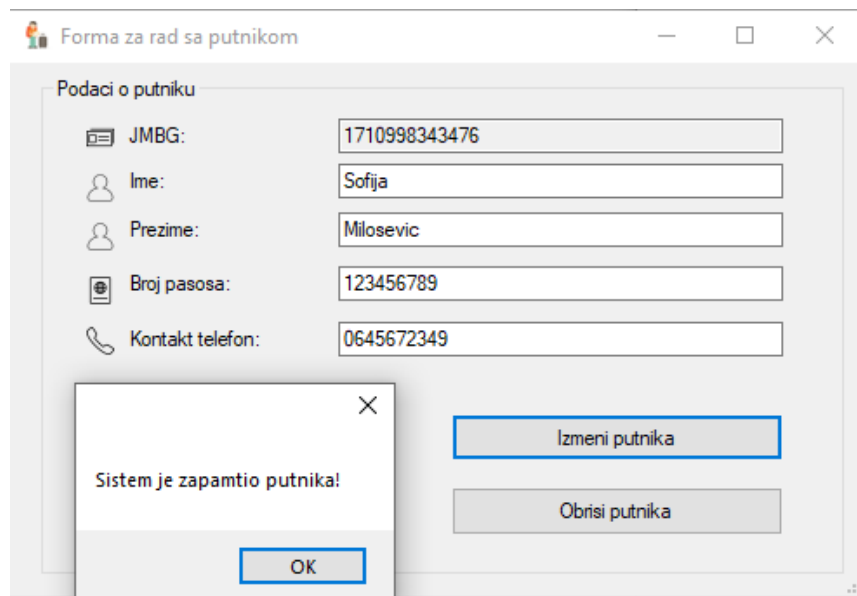

The image shows two windows from a software application. On the left is a small confirmation dialog box with the text "Odabrani putnik je prikazan!" and an "OK" button. On the right is a larger window titled "Forma za rad sa putnikom". It contains a section "Podaci o putniku" with five input fields: "JMBG:" (1710998343476), "Ime:" (Sofija), "Prezime:" (Milosevic), "Broj pasosa:" (734523900), and "Kontakt telefon:" (0645672349). Below these fields are two buttons: "Izmeni putnika" and "Obrisi putnika".

9. **Zaposleni** unos (menja) podatke o *putniku*. (APUSO)

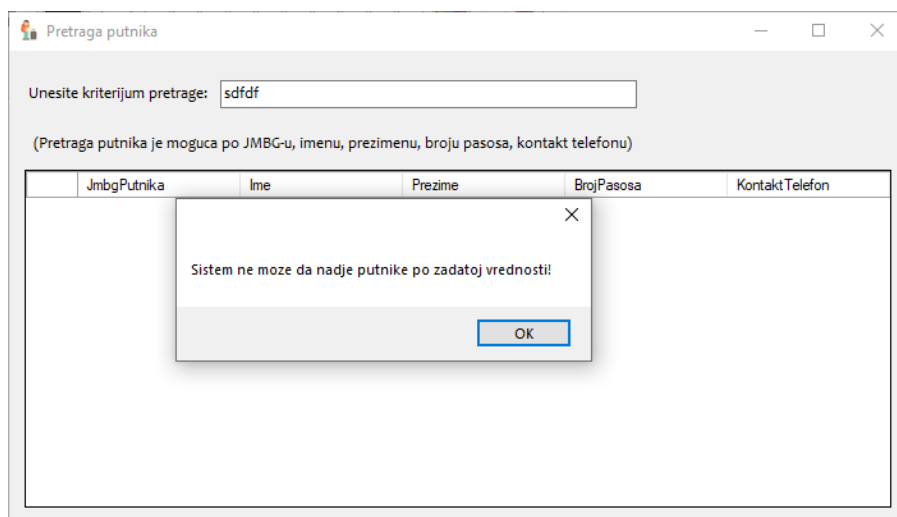
This is a screenshot of the "Forma za rad sa putnikom" window. The "Podaci o putniku" section contains the same five input fields as in the previous image. The "Broj pasosa:" field, which contains the value "123456789", is currently selected with a blue border. The "Izmeni putnika" and "Obrisi putnika" buttons are visible at the bottom right of the form area.

10. **Zaposleni** kontroliše da li je korektno uneo podatke o *putniku*. (ANSO)
 11. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *putniku*. (APSO)
 12. **Sistem** pamti podatke o *putniku*. (SO)
 13. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenog *putnika* i poruku: "**Sistem** je zapamtio *putnika*." (IA)

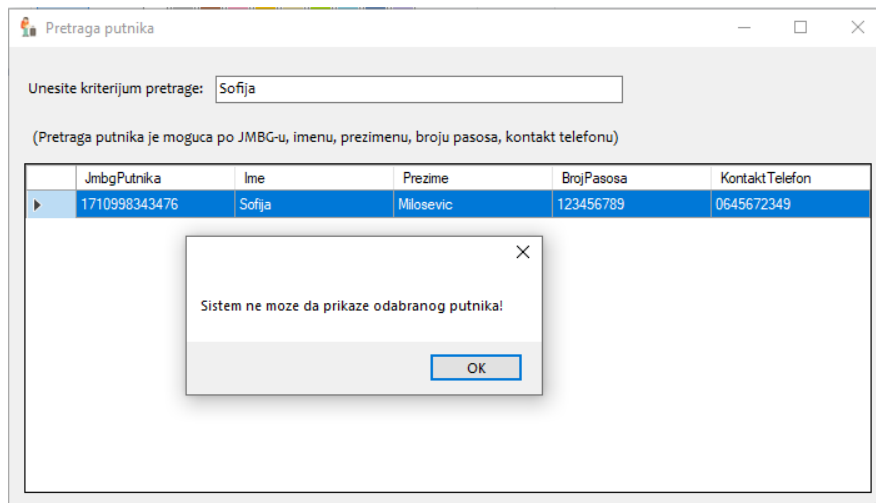

Alternativna scenarija

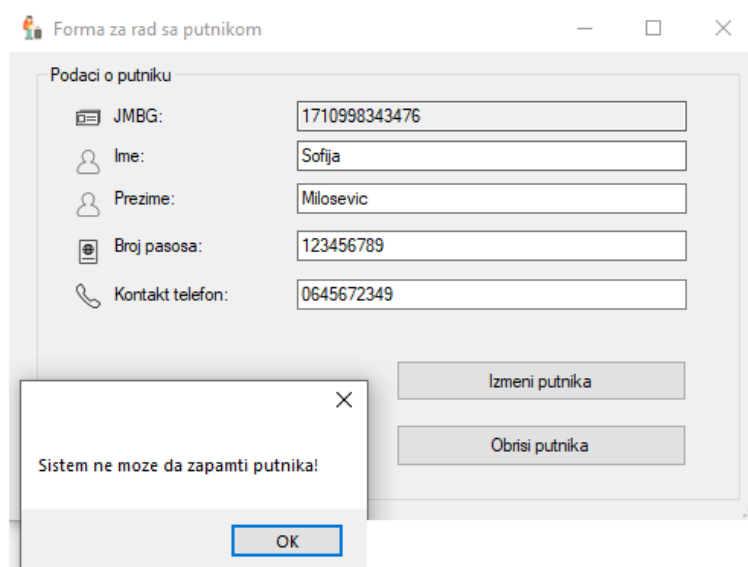
4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učita *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

13.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *putnika*”. (IA)

SK 4: Slučaj korišćenja – Pretraživanje putnika

Naziv SK

Pretraživanje *putnika*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnicima*.

Unesite kriterijum pretrage:

(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	Kontakt Telefon
0101995440123	Nadja	Petkovic	299034432	0643245889
0803985343476	Ana	Vojinovic	445562230	0646785552
1109992657834	Nevena	Jankovic	283740010	032345876
1111996456573	Nenad	Stojanovic	349800558	011234887
1212990435455	Andjelija	Nenadic	443259882	032456784
1504982553281	Nikola	Trifunovic	324519002	011355712
1605996787823	Ivana	Todorovic	745674356	0663453456
1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349
1711992858543	Tara	Kostic	984456345	0668769908
1804992154623	Ana	Andjelic	33333333	3333333333
2005996574832	Natasa	Pavlovic	349849249	0665785673

Osnovni scenario SK

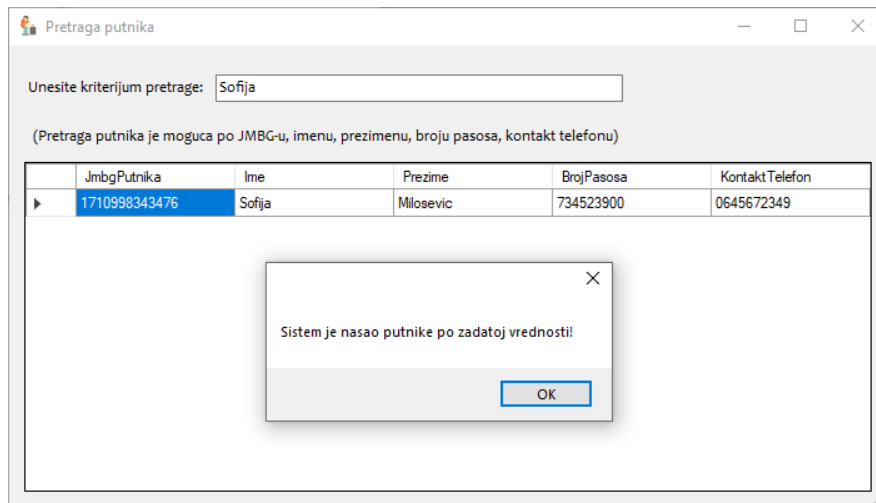
1. **Zaposleni unosi** vrednost(tj. kriterijum) po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)

Unesite kriterijum pretrage:

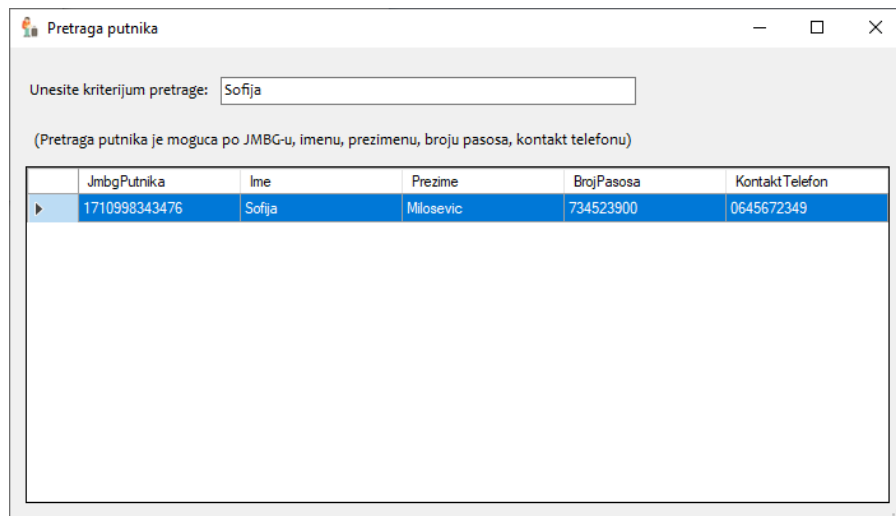
(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	Kontakt Telefon
0101995440123	Nadja	Petkovic	299034432	0643245889
0803985343476	Ana	Vojinovic	445562230	0646785552
1109992657834	Nevena	Jankovic	283740010	032345876
1111996456573	Nenad	Stojanovic	349800558	011234887
1212990435455	Andjelija	Nenadic	443259882	032456784
1504982553281	Nikola	Trifunovic	324519002	011355712
1605996787823	Ivana	Todorovic	745674356	0663453456
1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349
1711992858543	Tara	Kostic	984456345	0668769908
1804992154623	Ana	Andjelic	33333333	3333333333
2005996574832	Natasa	Pavlovic	349849249	0665785673

2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem pretražuje putnike** po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom putnike** i poruku: "**Sistem** je našao putnike po zadatoj vrednosti". (IA)

5. **Zaposleni bira putnika** čije podatke želi da vidi. (APUSO)

6. **Zaposleni poziva sistem** da učitá podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem učitava** podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o odabranom *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)

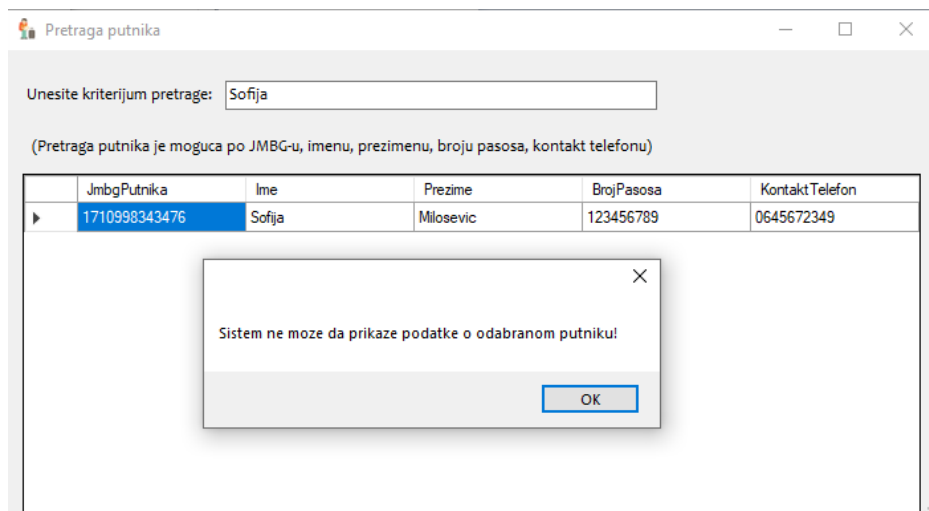
The image shows two windows from a software application. On the left is a small dialog box titled 'Odabrani putnik je prikazan!' (Selected passenger is displayed!) with an 'OK' button. On the right is a larger window titled 'Forma za rad sa putnikom' (Form for working with a passenger). It contains a section 'Podaci o putniku' (Passenger data) with the following fields: JMBG (1710998343476), Ime (Sofija), Prezime (Milosevic), Broj pasosa (734523900), and Kontakt telefon (0645672349). Below these fields are two buttons: 'Izmeni putnika' (Change passenger) and 'Obrisi putnika' (Delete passenger).

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija (IA)

The image shows a window titled 'Pretraga putnika' (Search passenger). It has a search criteria field with the text 'sdfdf'. Below the field is a note: '(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)'. Below the note is a table with the following headers: JmbgPutnika, Ime, Prezime, BrojPasosa, and Kontakt Telefon. Overlaid on the table is a dialog box with the message 'Sistem ne može da nađe putnike po zadatoj vrednosti!' (System cannot find passengers by the given value!) and an 'OK' button.

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitá podatke o odabranom *putniku* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranom *putniku*.” (IA)

SK 5: Slučaj korišćenja – Brisanje putnika

Naziv SK

Brisanje *putnika*

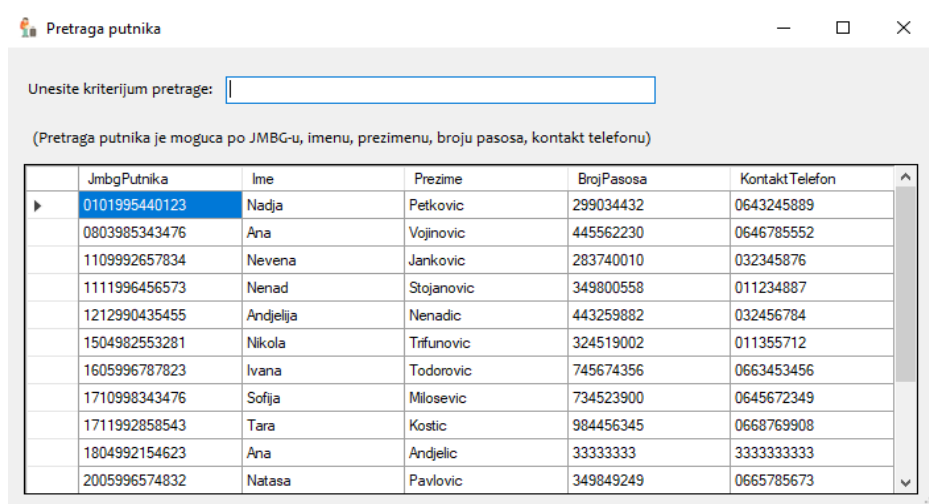
Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

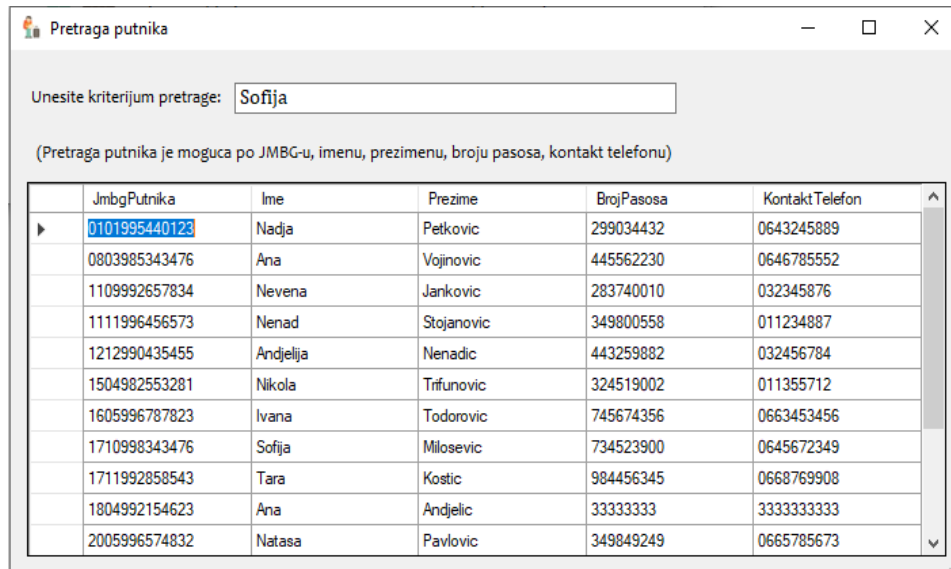
Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *putnikom*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** vrednost po kojoj pretražuje *putnike*. (APUSO)

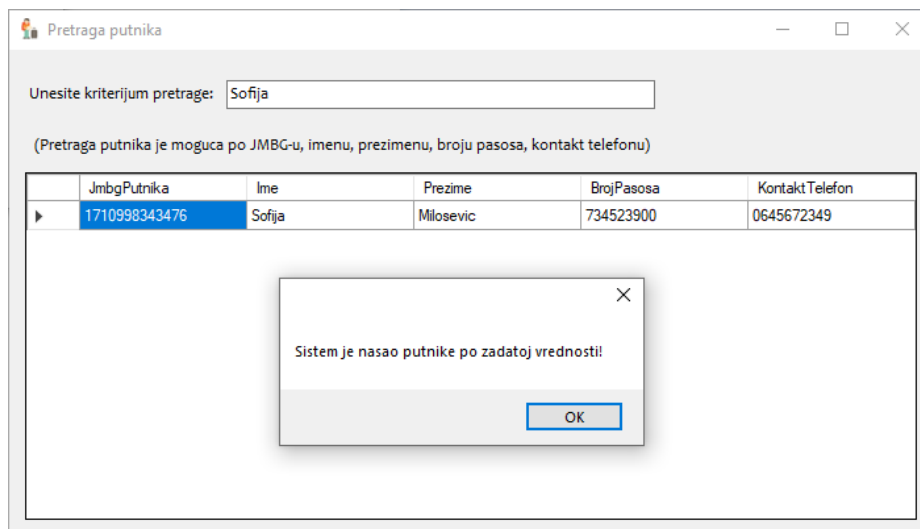
Pretraga putnika

Unesite kriterijum pretrage:

(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

	JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	Kontakt Telefon
▶	0101995440123	Nadja	Petkovic	299034432	0643245889
	0803985343476	Ana	Vojinovic	445562230	0646785552
	1109992657834	Nevena	Jankovic	283740010	032345876
	1111996456573	Nenad	Stojanovic	349800558	011234887
	1212990435455	Andjelija	Nenadic	443259882	032456784
	1504982553281	Nikola	Trifunovic	324519002	011355712
	1605996787823	Ivana	Todorovic	745674356	0663453456
	1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349
	1711992858543	Tara	Kostic	984456345	0668769908
	1804992154623	Ana	Andjelic	333333333	3333333333
	2005996574832	Natasa	Pavlovic	349849249	0665785673

2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem traži putnike** po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom putnike** i poruku: “**Sistem** je našao putnike po zadatoj vrednosti”. (IA)

Pretraga putnika

Unesite kriterijum pretrage:

(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

	JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	Kontakt Telefon
▶	1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349

Sistem je našao putnike po zadatoj vrednosti!

OK

5. **Zaposleni bira putnika** kojeg želi da obriše. (APUSO)

Pretraga putnika

Unesite kriterijum pretrage: Sofija

(Pretraga putnika je moguća po JMBG-u, imenu, prezimenu, broju pasosa, kontakt telefonu)

JmbgPutnika	Ime	Prezime	BrojPasosa	Kontakt Telefon
1710998343476	Sofija	Milosevic	734523900	0645672349

6. **Zaposleni poziva sistem** da učitа podatke o odabranom *putniku*. (APSO)
7. **Sistem učitava** podatke o odabranom *putniku*. (SO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o *putniku* i poruku: "Odabrani *putnik* je prikazan." (IA)

Odabrani putnik je prikazan!

OK

Forma za rad sa putnikom

Podaci o putniku

JMBG: 1710998343476

Ime: Sofija

Prezime: Milosevic

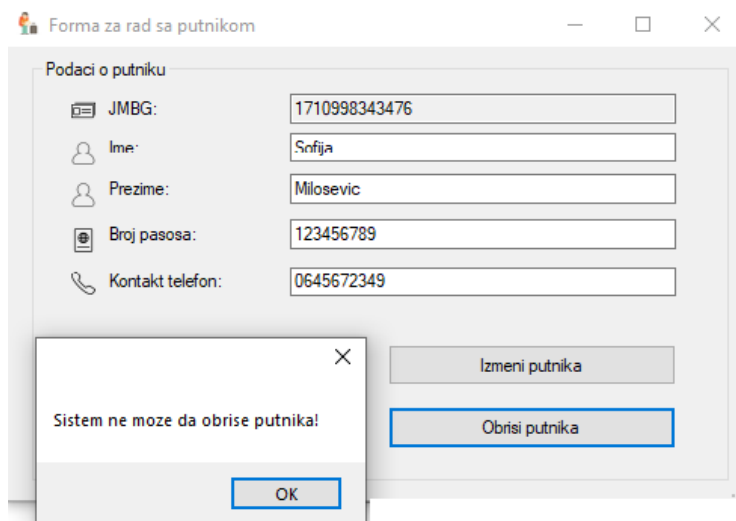
Broj pasosa: 734523900

Kontakt telefon: 0645672349

Izmeni putnika

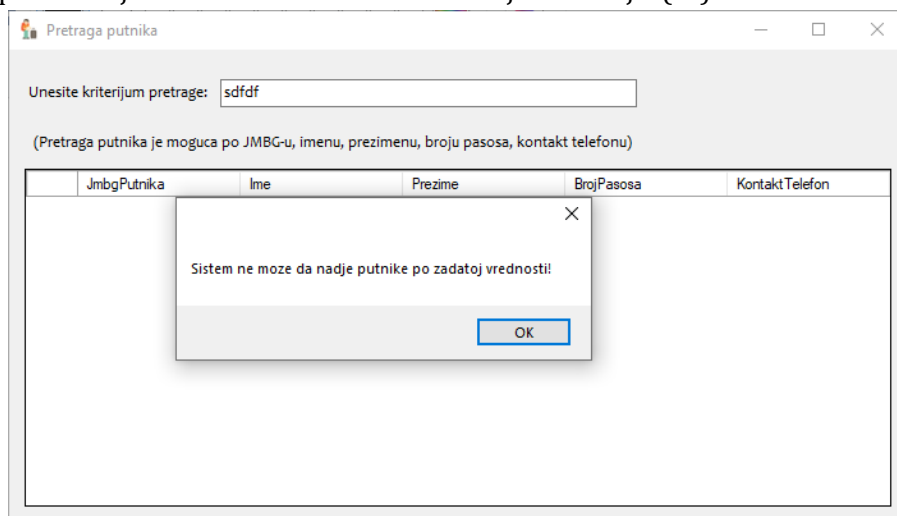
Obrisi putnika

9. **Zaposleni poziva sistem** da obriše *putnika*. (APSO)
10. **Sistem briše putnika**. (SO)
11. **Sistem prikazuje zaposlenom** poruku: "**Sistem** je obrisao *putnika*." (IA)

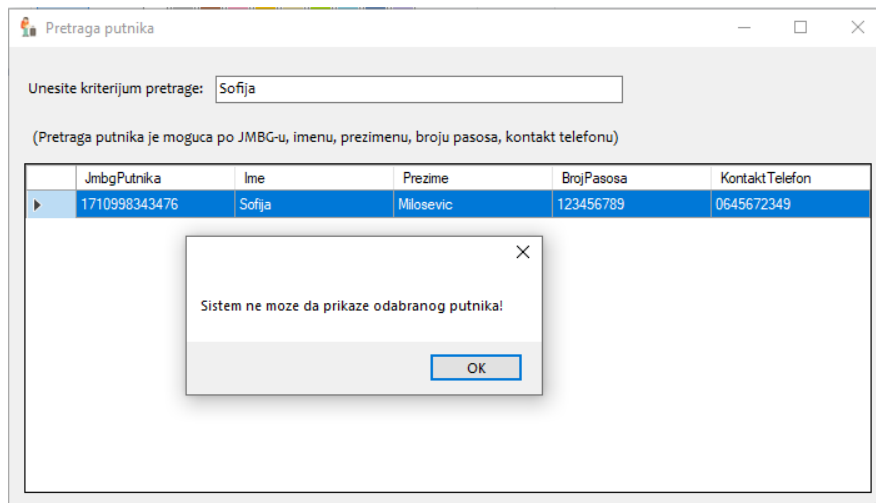

Alternativna scenarija

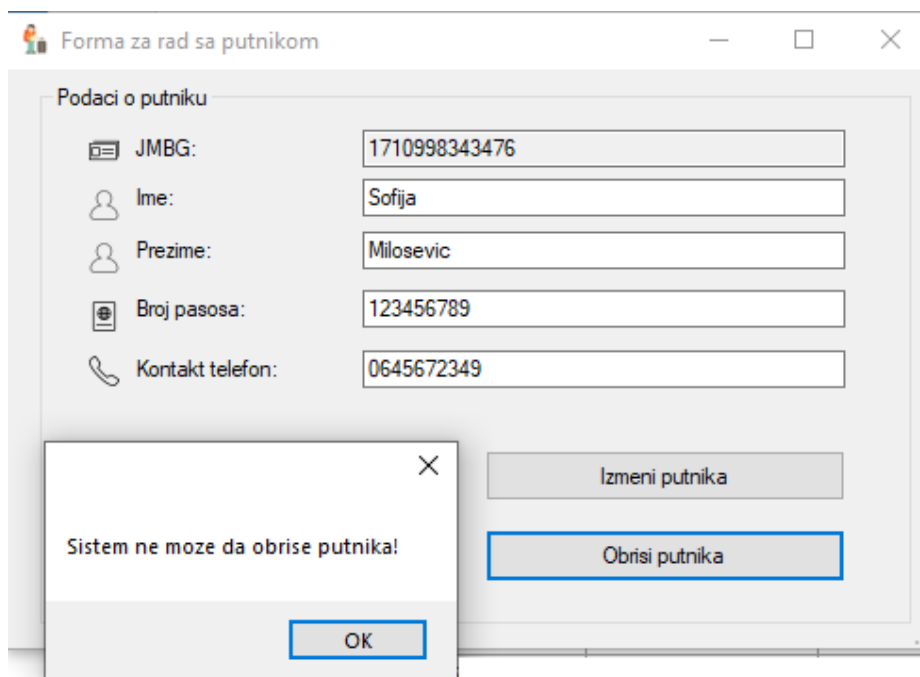
4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *putnike* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *putnike* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitā *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranog *putnika*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

11.1. Ukoliko **sistem** ne može da obriše *putnika* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da obriše *putnika*”. (IA)

SK 6: Slučaj korišćenja – Kreiranje nove rezervacije (Složen slučaj korišćenja)

Naziv SK

Kreiranje *nove rezervacije*

Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za kreiranje *nove rezervacije*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

Unos rezervacije

RezervacijaID

Podaci o rezervaciji

Datum isteka: 9/ 1/ 2019

Putnik:

Unos stavki rezervacije

Let:

Cena:

Ukupan iznos: 0.00

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni poziva sistem** da kreira *novu rezervaciju*. (APSO)
2. **Sistem kreira novu rezervaciju**. (SO)
3. **Sistem prikazuje zaposlenom novu rezervaciju** i poruku: “**Sistem** je kreirao *novu rezervaciju*”. (IA)

The screenshot shows the 'Unos rezervacije' window. At the top, there is a 'RezervacijaID' field with the value '17' and a 'Kreiraj rezervaciju' button. Below this is a section 'Podaci o rezervaciji' containing 'Datum isteka' (9/ 1/ 2019) and 'Putnik' (Izaberite putnika:). Underneath is 'Unos stavki rezervacije' with 'Let' (Izaberite let:) and 'Cena' (empty). At the bottom, there are buttons 'Dodaj stavku' and 'Obrisi stavku', a table with columns 'RedniBroj', 'Let', and 'Cena', and a 'Ukupan iznos' field showing '0.00'. A 'Sacuvaj rezervaciju' button is at the very bottom. A small dialog box is open in the center, displaying the message 'Sistem je kreirao novu rezervaciju!' with an 'OK' button.

4. **Zaposleni unosi podatke o novoj rezervaciji**. (APUSO)

The screenshot shows the 'Unos rezervacije' window after data entry. The 'Datum isteka' is '9/ 1/ 2019' and the 'Putnik' is 'Nikola Trifunovic'. The 'Unos stavki rezervacije' section has 'Let' set to 'Izaberite let:' and 'Cena' empty. The 'Dodaj stavku' and 'Obrisi stavku' buttons are present. The table now contains one row:

RedniBroj	Let	Cena
1	Madrid - Bec	1200

. The 'Ukupan iznos' field now shows '1,200.00'. The 'Sacuvaj rezervaciju' button is at the bottom.

5. **Zaposleni** kontrolira da li je korektno uneo podatke o *novoj rezervaciji*. (ANSO)
6. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o *rezervaciji*. (APSO)
7. **Sistem** pamti podatke o *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenu *rezervaciju* i poruku: “**Sistem** je zapamtio *rezervaciju*”. (IA)

The screenshot shows a software window titled "Unos rezervacije". At the top, there is a text field for "RezervacijaID" containing the value "17" and a button labeled "Kreiraj rezervaciju". Below this, a section titled "Podaci o rezervaciji" contains a date picker for "Datum isteka:" set to "9/ 1/ 2019" and a dropdown menu for "Putnik:" showing "Nikola Trifunovic".

Below the "Podaci o rezervaciji" section is another section titled "Unos stavki rezervacije". It contains a "Let:" dropdown menu with the text "Izaberite let:" and a "Cena:" text field. Below these are two buttons: "Dodaj stavku" and "Obrisi stavku".

In the center, there is a table with the following data:

RedniBroj	Let	Cena
1	Madrid - Bec	1200

Below the table, there is a label "Ukupan iznos:" followed by a text field containing "1,200.00". At the bottom of the window is a large button labeled "Sacuaj rezervaciju".

A modal dialog box is open in the foreground, displaying the message "Sistem je zapamtio rezervaciju!" with an "OK" button.

Alternativna scenarija

3.1. Ukoliko **sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da kreira *novu rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

This screenshot shows the same "Unos rezervacije" window as the previous one, but with a different modal dialog box displayed. The dialog box contains the message "Sistem ne moze da kreira novu rezervaciju!" and an "OK" button. The background window is slightly dimmed, showing the same fields and buttons as before.

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*. (IA)

The screenshot shows a web application window titled "Unos rezervacije". At the top, there is a text input for "RezervacijaID" containing the value "18" and a disabled button "Kreiraj rezervaciju". Below this is a section "Podaci o rezervaciji" containing a date picker for "Datum isteka:" set to "9/ 1/ 2019" and a dropdown for "Putnik:" showing "Nikola Trifunovic".

Below the "Podaci o rezervaciji" section is a section titled "Unos stavki rezervacije". It contains a dropdown for "Let:" with the text "Izaberite let!" and a disabled button "Cena:". Below these is a button "Dodaj stavku".

A modal dialog box is displayed in the center of the screen with the message "Sistem ne moze da zapamti rezervaciju!" and an "OK" button.

Below the modal, there is a table with two columns: "RedniBroj" and "Let". The first row has the value "1" in the "RedniBroj" column and "Nis" in the "Let" column. Below the table is a text input for "Ukupan iznos:" containing the value "300.00". At the bottom of the window is a disabled button "Sacuvaj rezervaciju".

SK 7: Slučaj korišćenja – Izmena rezervacije (Složen slučaj korišćenja)

Naziv SK

Izmena *rezervacije*

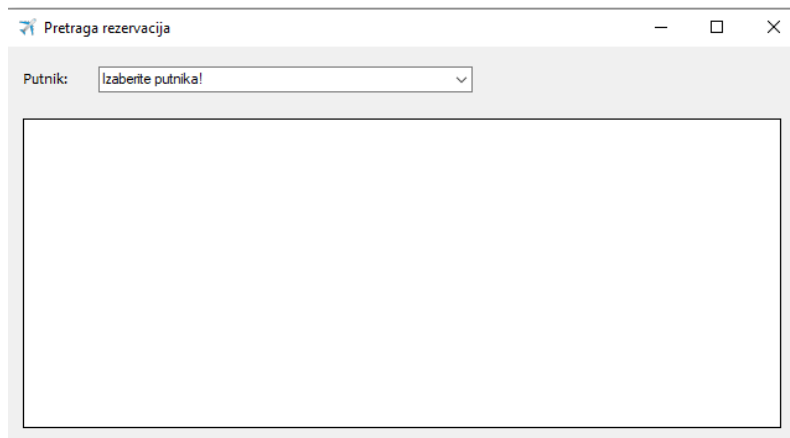
Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

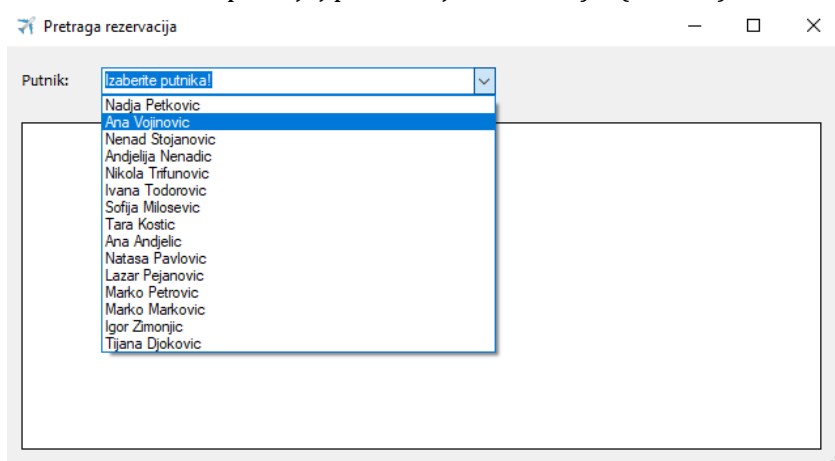
Zaposleni i sistem (*program*)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijama*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

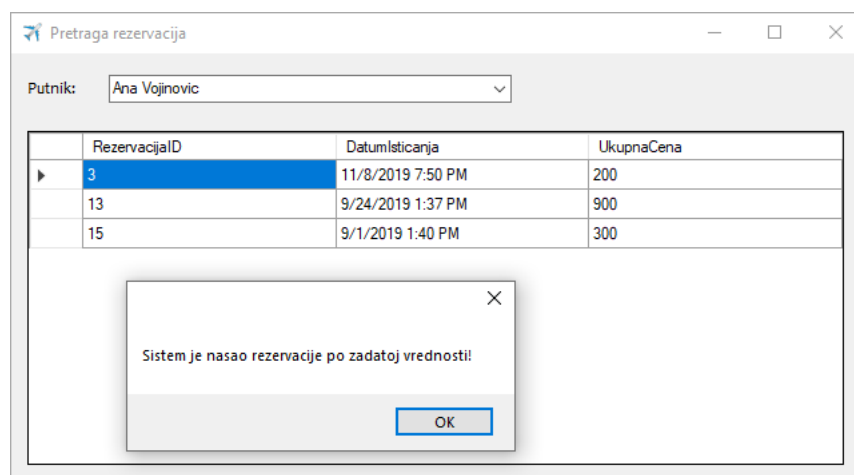

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** vrednost po kojoj pretražuje rezervacije. (APUSO)

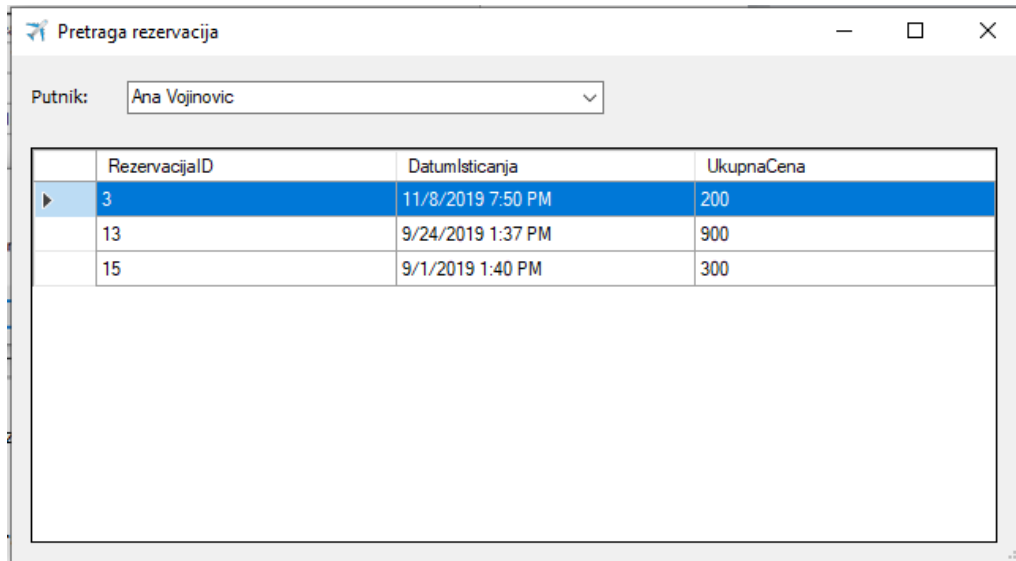

2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem pretražuje** rezervacije po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom** rezervacije i poruku: " Sistem je našao rezervacije po zadatoj vrednosti ". (IA)

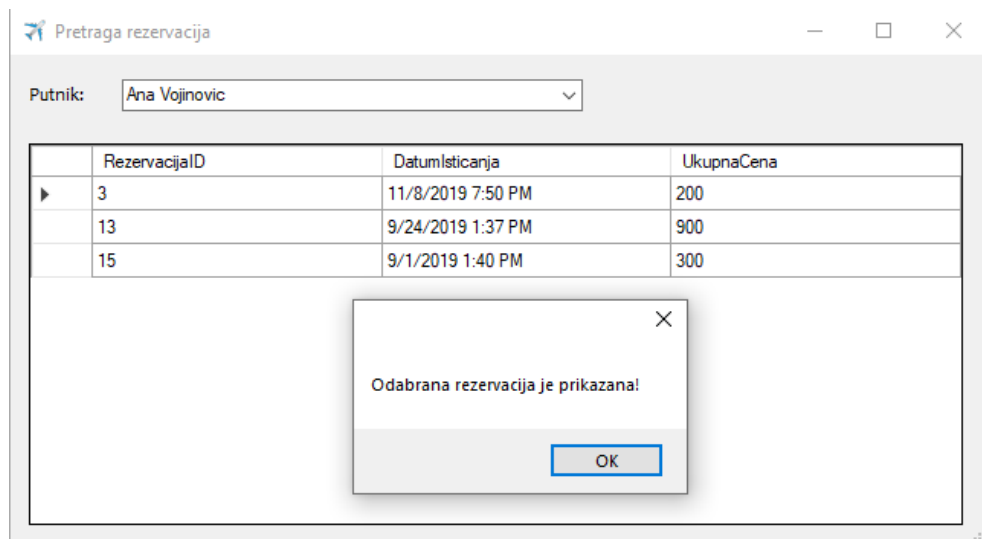
5. **Zaposleni bira rezervaciju** koju želi da izmeni. (APUSO)

The screenshot shows a window titled "Pretraga rezervacija". At the top, there is a dropdown menu labeled "Putnik:" with the value "Ana Vojinovic". Below this is a table with three columns: "RezervacijaID", "DatumIsticanja", and "UkupnaCena". The table contains three rows of data. The first row is highlighted in blue.

	RezervacijaID	DatumIsticanja	UkupnaCena
▶	3	11/8/2019 7:50 PM	200
	13	9/24/2019 1:37 PM	900
	15	9/1/2019 1:40 PM	300

6. **Zaposleni poziva sistem** da učitava odabranu rezervaciju. (APSO)
7. **Sistem učitava** podatke o odabranoj rezervaciji. (SO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o rezervaciji i poruku: "Odabrana rezervacija je prikazana". (IA)

The screenshot shows the same "Pretraga rezervacija" window as before, but with a small dialog box overlaid in the center. The dialog box has a title bar with a close button (X) and contains the text "Odabrana rezervacija je prikazana!". At the bottom of the dialog box is an "OK" button.

	RezervacijaID	DatumIsticanja	UkupnaCena
▶	3	11/8/2019 7:50 PM	200
	13	9/24/2019 1:37 PM	900
	15	9/1/2019 1:40 PM	300

Forma za rad sa rezervacijom

Podaci o rezervaciji

Datum isteka: 11/ 8/ 2019

Putnik: Ana Vojinovic

Stavke rezervacije

Let: Izaberite let!

Cena: 0.00

Dodaj stavku Obrisi stavku

RedniBroj	Let	Cena
1	Beograd - Madrid	200

Ukupan iznos: 200.00

Sacuvaj rezervaciju Obrisi rezervaciju

9. **Zaposleni unosi (menja) podatke o rezervaciji. (APUSO)**

Forma za rad sa rezervacijom

Podaci o rezervaciji

Datum isteka: 11/ 8/ 2019

Putnik: Ana Vojinovic

Stavke rezervacije

Let: Izaberite let!

Cena:

Dodaj stavku Obrisi stavku

RedniBroj	Let	Cena
1	Beograd - Madrid	200
2	Beograd - Amsterdam	1000
3	Madrid - Zagreb	200

Ukupan iznos: 1,400.00

Sacuvaj rezervaciju Obrisi rezervaciju

10. **Zaposleni** kontrolira da li je korektno uneo podatke o rezervaciji. (ANSO)
11. **Zaposleni** poziva **sistem** da zapamti podatke o rezervaciji. (APSO)
12. **Sistem** pamti podatke o rezervaciji. (SO)
13. **Sistem** prikazuje **zaposlenom** zapamćenu rezervaciju i poruku: “**Sistem** je zapamtio rezervaciju.” (IA)

Forma za rad sa rezervacijom

Podaci o rezervaciji

Datum isteka: 11/ 8/ 2019

Putnik: Ana Vojinovic

Stavke rezervacije

Let: Izaberite let!

Cena:

Dodaj stavku   Obrisi stavku

RedniBroj	Let	Cena
1	Beograd - Madrid	200
2	Beograd - Amsterdam	1000
3	Madrid - Zagreb	200

Ukupan iznos: 1,400.00

Sacuvaj rezervaciju   Obrisi rezervaciju

Sistem je zapamtio rezervaciju!

OK

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe rezervacije on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

Pretraga rezervacija

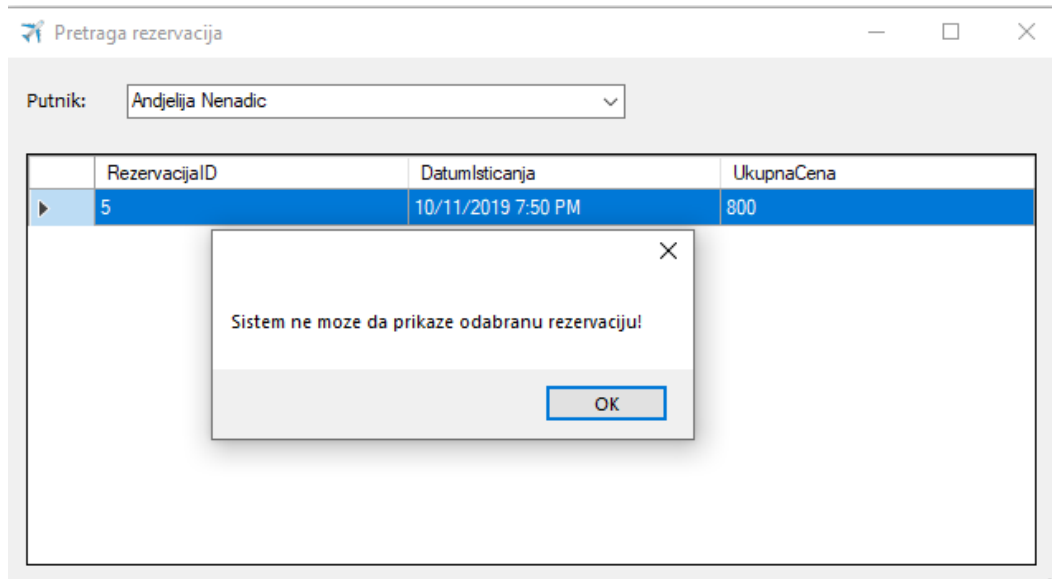
Putnik:

Sistem ne može da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti!

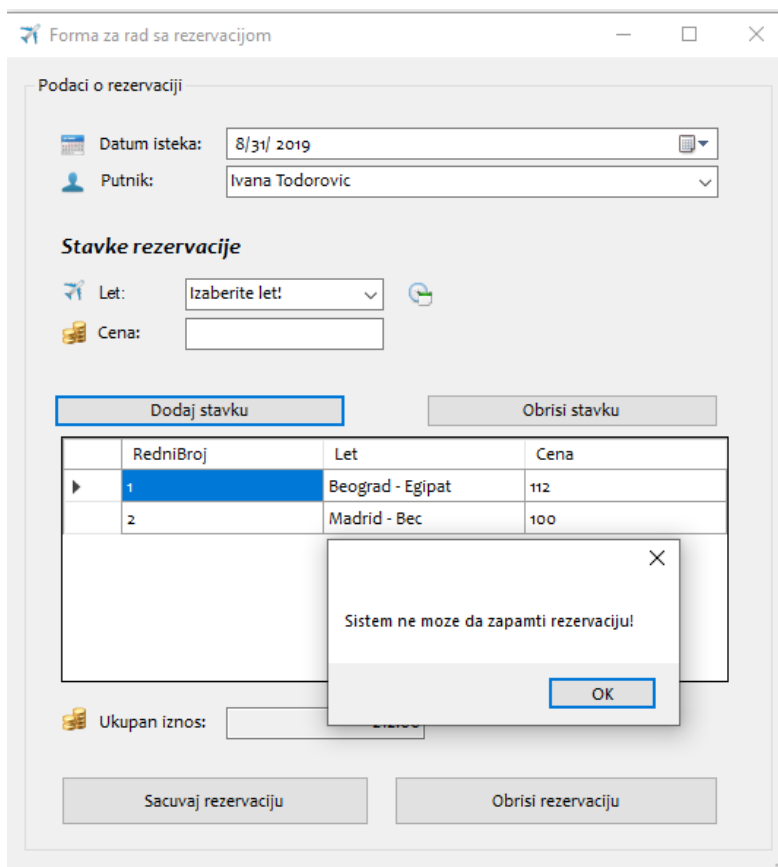
OK

UkupnaCena

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učita *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

13.1. Ukoliko **sistem** ne može da zapamti podatke o *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da zapamti *rezervaciju*”. (IA)

SK 8: Slučaj korišćenja – Pretraživanje rezervacija

Naziv SK

Pretraživanje *rezervacija*

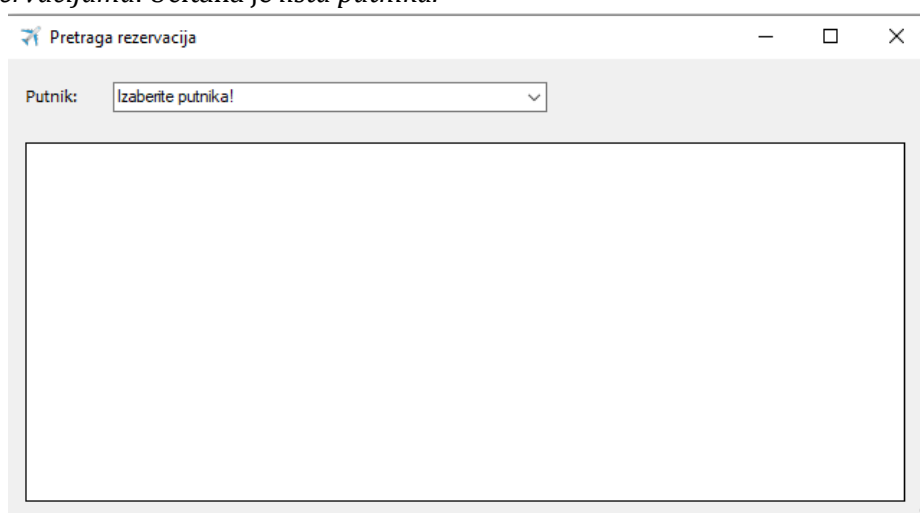
Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

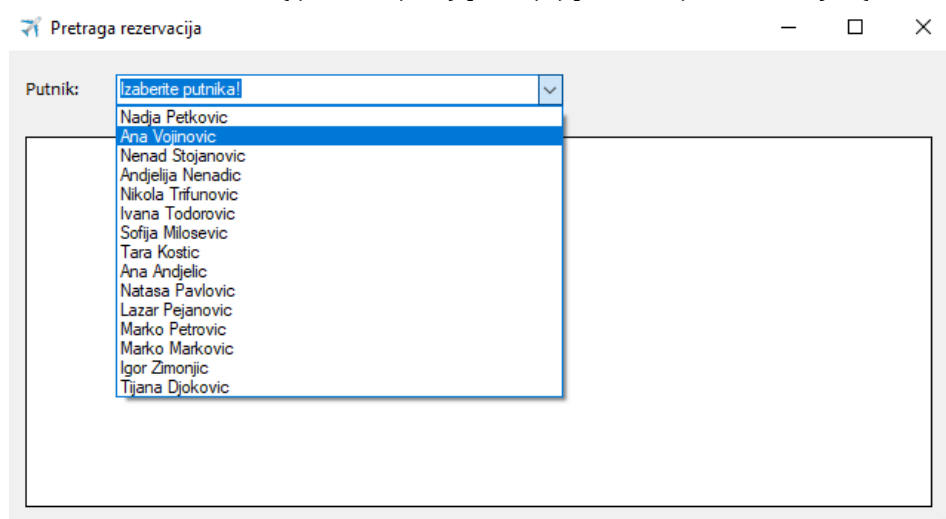
Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijama*. Učitana je *lista putnika*.

The screenshot shows a window titled "Pretraga rezervacija". Inside, there is a label "Putnik:" followed by a dropdown menu. The dropdown menu currently displays the text "Izaberite putnika!". Below the dropdown is a large, empty rectangular area, likely intended for displaying search results.

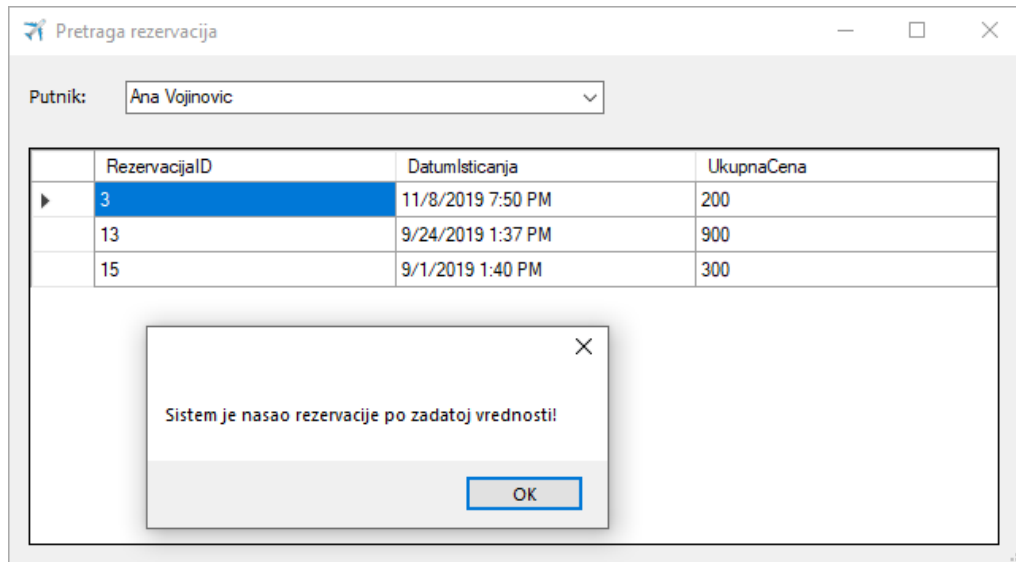
Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** vrednost(tj. kriterijum) po kojoj pretražuje *rezervacije*. (APUSO)

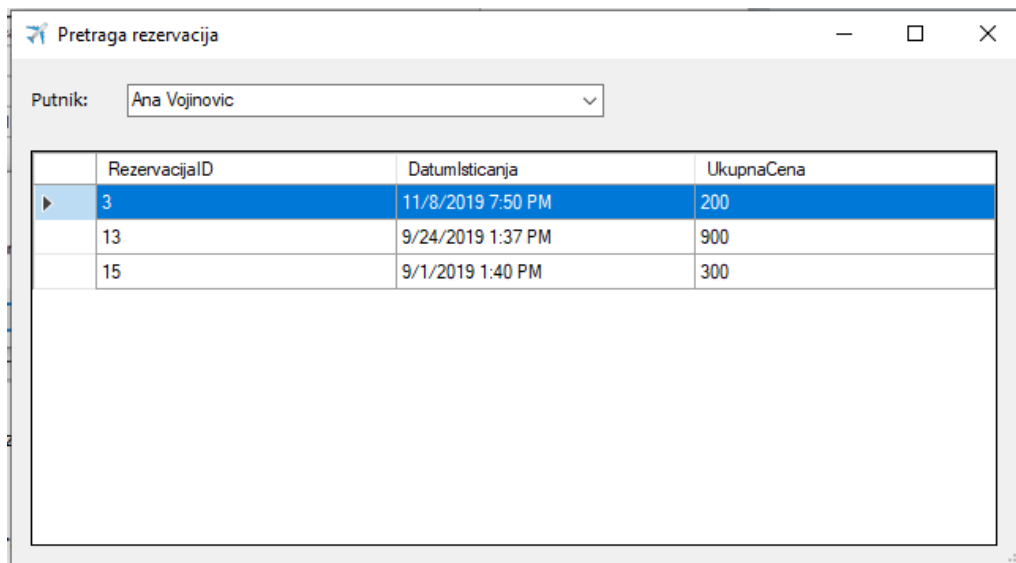

This screenshot shows the same "Pretraga rezervacija" window, but the dropdown menu for "Putnik:" is now open, displaying a list of names. The names listed are: Nadja Petkovic, Ana Vojinovic, Nenad Stojanovic, Andjelija Nenadic, Nikola Trifunovic, Ivana Todorovic, Sofija Milosevic, Tara Kostic, Ana Andjelic, Natasa Pavlovic, Lazar Pejjanovic, Marko Petrovic, Marko Markovic, Igor Zimonjic, and Tijana Djokovic. The name "Ana Vojinovic" is currently selected and highlighted in blue.

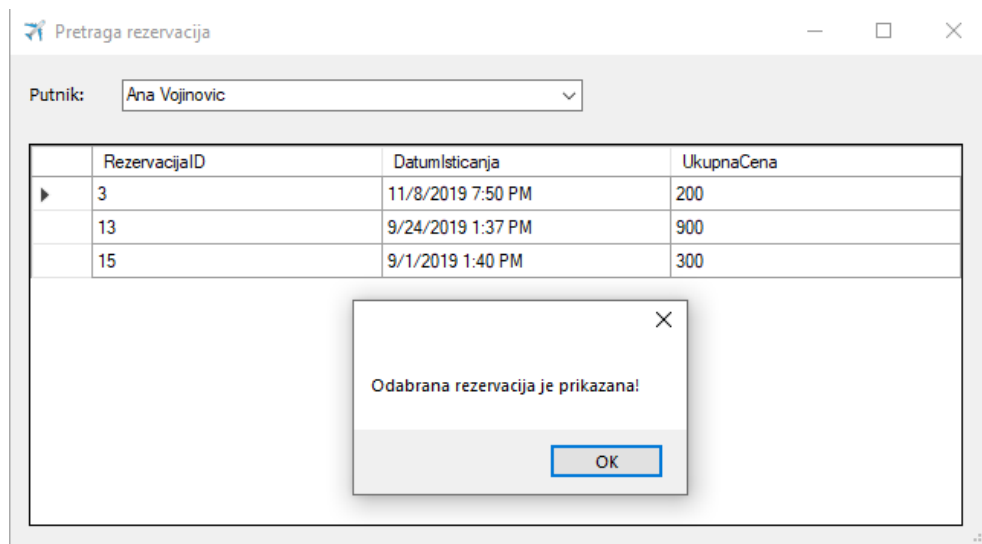
2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem pretražuje rezervacije** po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom rezervacije** i poruku: “ Sistem je našao rezervacije po zadatoj vrednosti ”. (IA)

5. **Zaposleni bira rezervaciju** čije podatke želi da vidi. (APUSO)

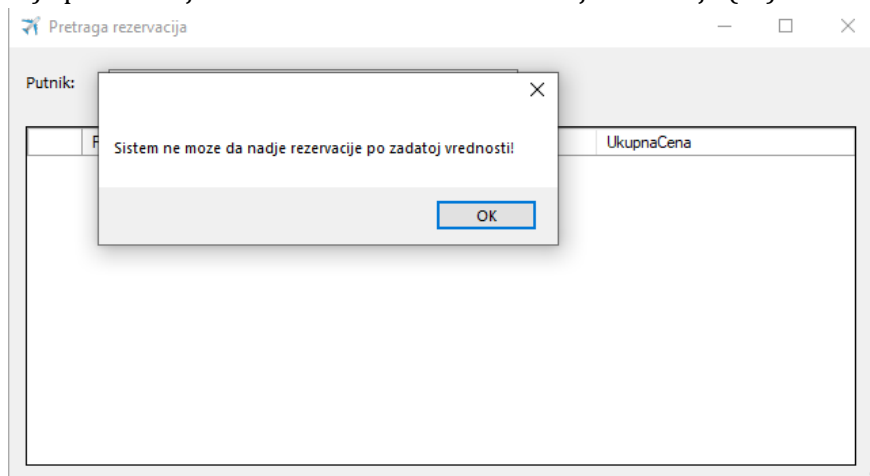

6. **Zaposleni poziva sistem** da učitava podatke o odabranoj *rezervaciji*. (APSO)
7. **Sistem učitava podatke** o odabranoj *rezervaciji*. (SO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom podatke** o odabranoj *rezervaciji* i poruku: “Odabrana rezervacija je prikazana.” (IA)

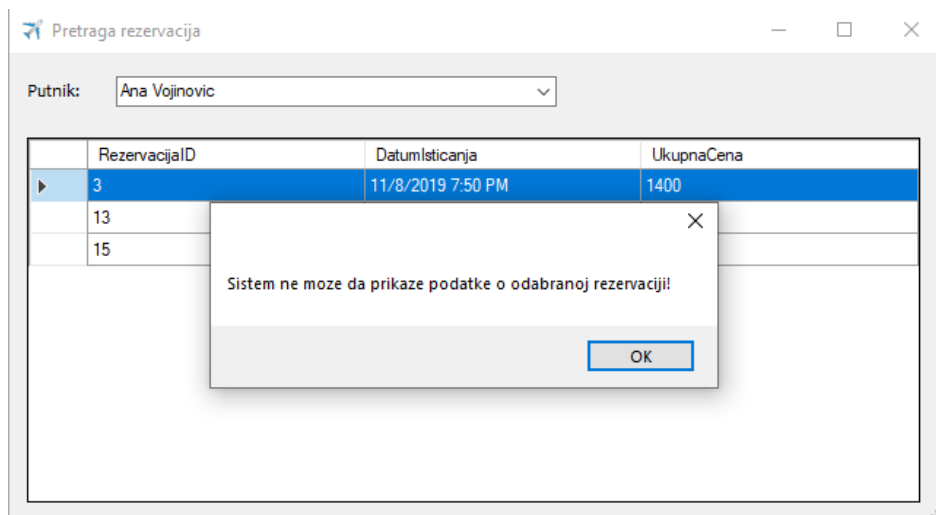

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje zaposlenom poruku: “**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija (IA)

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitá podatke o odabranoj *rezervaciji* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže podatke o odabranoj *rezervaciji*.” (IA)

SK 9: Slučaj korišćenja – Brisanje rezervacije

Naziv SK

Brisanje rezervacije

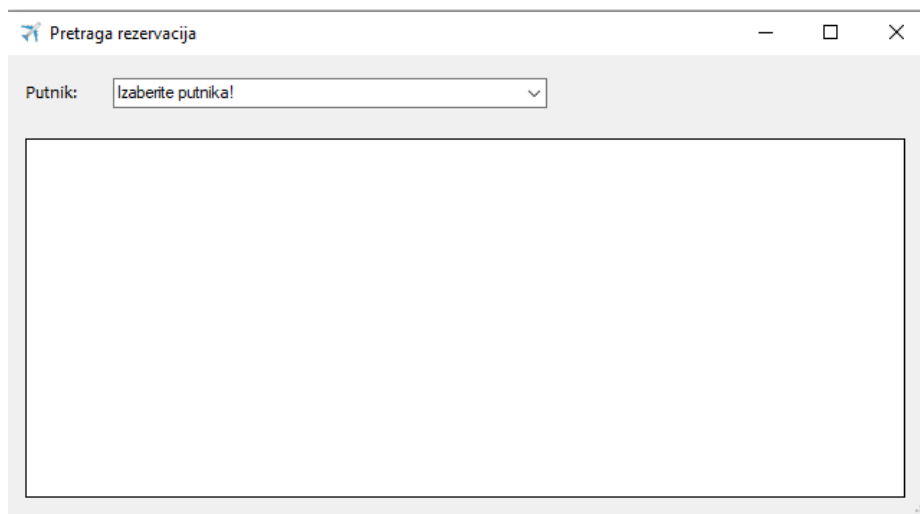
Aktori SK

Zaposleni

Učesnici SK

Zaposleni i sistem (program)

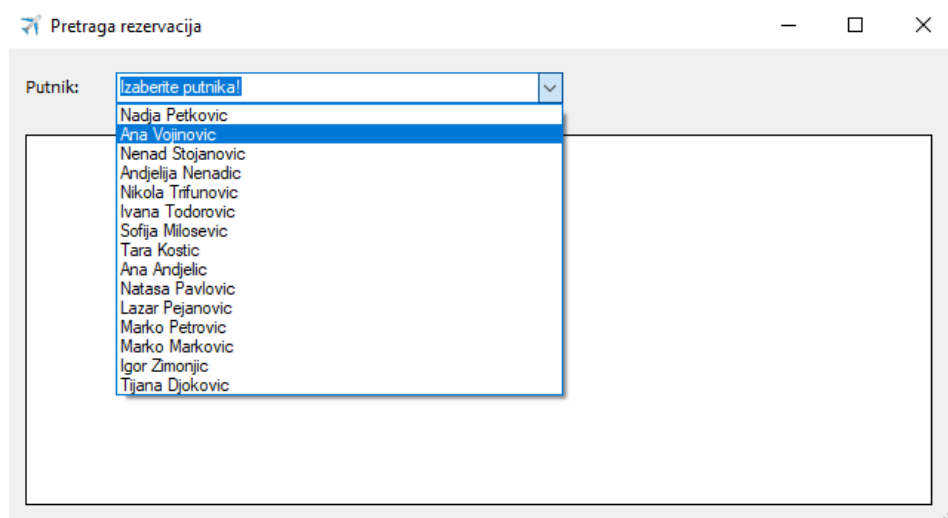
Preduslov: **Sistem** je uključen i **zaposleni** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *rezervacijom*. Učitana je *lista putnika* i *lista letova*.

Osnovni scenario SK

1. **Zaposleni unosi** vrednost po kojoj pretražuje *rezervacije*. (APUSO)

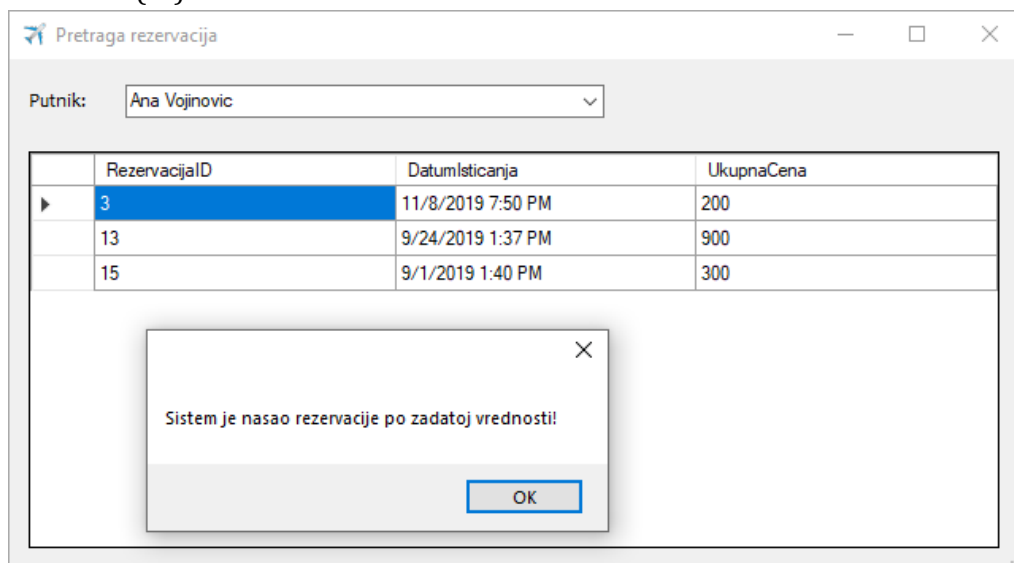

Pretraga rezervacija

Putnik: Izaberite putnika

- Nadja Petkovic
- Ana Vojinovic
- Nenad Stojanovic
- Andjelija Nenadic
- Nikola Trifunovic
- Ivana Todorovic
- Sofija Milosevic
- Tara Kostic
- Ana Andjelic
- Natasa Pavlovic
- Lazar Pejanovic
- Marko Petrovic
- Marko Markovic
- Igor Zimonjic
- Tijana Djokovic

2. **Zaposleni poziva sistem** da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti. (APSO)
3. **Sistem pretražuje rezervacije** po zadatoj vrednosti. (SO)
4. **Sistem prikazuje zaposlenom rezervacije** i poruku: " Sistem je našao rezervacije po zadatoj vrednosti ". (IA)

Pretraga rezervacija

Putnik: Ana Vojinovic

	RezervacijaID	DatumIsticanja	UkupnaCena
▶	3	11/8/2019 7:50 PM	200
	13	9/24/2019 1:37 PM	900
	15	9/1/2019 1:40 PM	300

Sistem je nasao rezervacije po zadatoj vrednosti!

OK

5. **Zaposleni bira rezervaciju** koju želi da obriše. (APUSO)

Pretraga rezervacija

Putnik: Ana Vojinovic

	RezervacijaID	DatumIsticanja	UkupnaCena
▶	3	11/8/2019 7:50 PM	200
	13	9/24/2019 1:37 PM	900
	15	9/1/2019 1:40 PM	300

6. **Zaposleni poziva sistem** da učitava podatke o odabranoj rezervaciji. (APSO)
7. **Sistem učitava** podatke o odabranoj rezervaciji. (SO)
8. **Sistem prikazuje zaposlenom** podatke o rezervaciji i poruku: "Odabrana rezervacija je prikazana." (IA)

Pretraga rezervacija

Putnik: Ana Vojinovic

	RezervacijaID	DatumIsticanja	UkupnaCena
▶	3	11/8/2019 7:50 PM	200
	13	9/24/2019 1:37 PM	900
	15	9/1/2019 1:40 PM	300

Odabrana rezervacija je prikazana!

OK

9. **Zaposleni poziva sistem** da obriše rezervaciju. (APSO)
10. **Sistem briše rezervaciju.** (SO)
11. **Sistem prikazuje zaposlenom** poruku: "**Sistem** je obrisao rezervaciju." (IA)

Forma za rad sa rezervacijom

Podaci o rezervaciji

Datum isteka: 11/ 8/ 2019

Putnik: Ana Vojinovic

Stavke rezervacije

Let: Izaberite let!

Cena: 0.00

Dodaj stavku   Obrisi stavku

RedniBroj	Let	Cena
1	Beograd - Madrid	200
2	Beograd - Amsterdam	1000
3	Madrid - Zagreb	200

Ukupna iznos: 1,400.00

Sacuvaj rezervaciju   Obrisi rezervaciju

Sistem je obrisao rezervaciju!

OK

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da nađe *rezervacije* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da nađe *rezervacije* po zadatoj vrednosti”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

Pretraga rezervacija

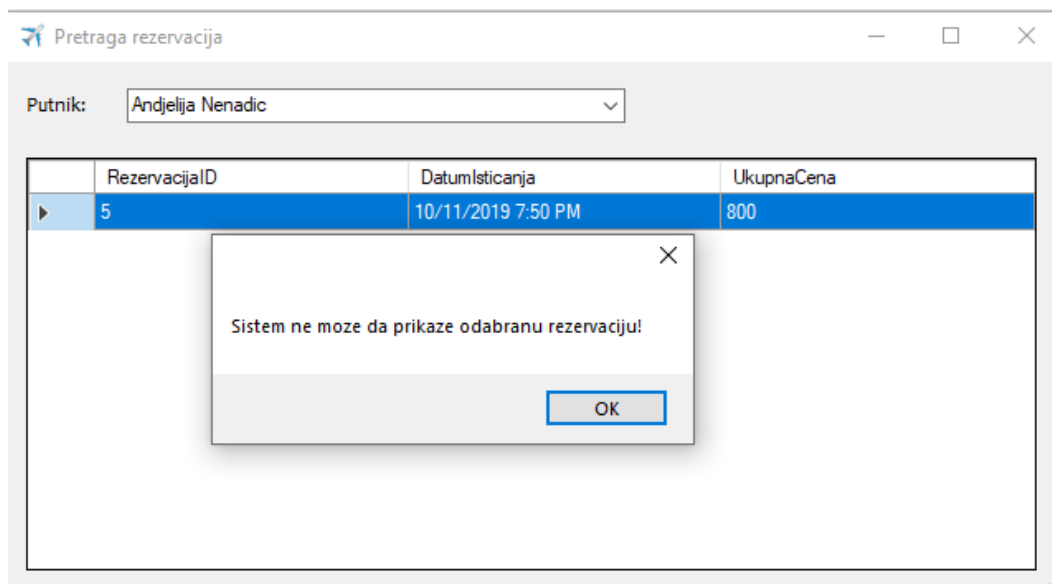
Putnik:

Sistem ne može da nađe rezervacije po zadatoj vrednosti!

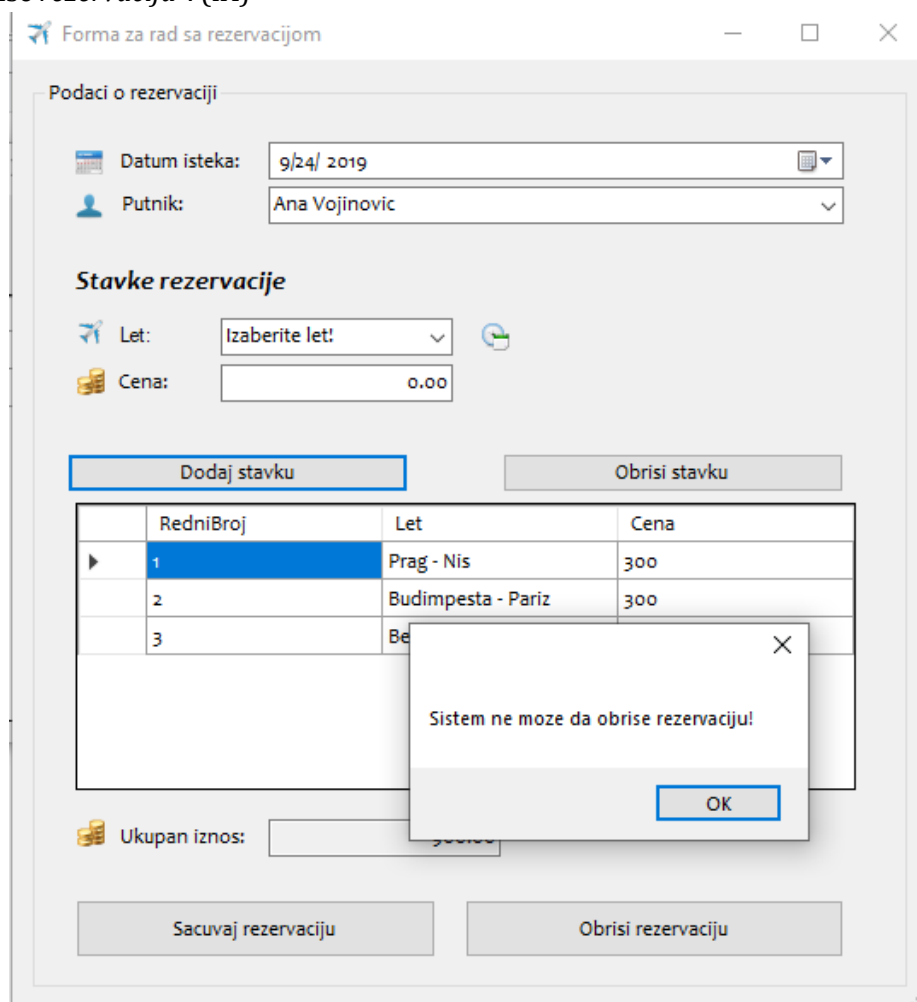
OK

UkupnaCena

8.1. Ukoliko **sistem** ne može da učitava odabranu *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku: “**Sistem** ne može da prikaže odabranu *rezervaciju*”. Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

11.1. Ukoliko **sistem** ne može da obriše *rezervaciju* on prikazuje **zaposlenom** poruku “**Sistem** ne može da obriše *rezervaciju*”. (IA)

3.2.2. Projektovanje kontrolera korisničkog interfejsa

Aplikaciona logika služi za opisivanje strukture i ponašanja softverskog sistema i projektuje se nezavisno od korisničkog interfejsa i obrnuto. Drugim rečima, aplikaciona logika (koja predstavlja *Model* u MVC paternu) nema znanja o tome gde se nalazi korisnički interfejs (koja predstavlja *View* u MVC paternu).

Kontroler je odgovoran da prihvati zahtev za izvršenje sistemske operacije od klijenta i da ga prosledi do poslovne logike koja je odgovorna za izvršenje sistemske operacije.

3.3. Projektovanje aplikacione logike

3.3.1. Kontroler aplikacione logike

Kontroler aplikacione logike treba da podigne serverski soket koji će da osluškuje mrežu. Kada klijent (klijentski soket) uspostavi konekciju sa kontrolerom (serverskim soketom), tada kontroler treba da generiše nit koja će uspostaviti dvosmernu vezu sa klijentom (ulaznu i izlaznu). Slanje i primanje podataka od klijenta se ostvaruje preko soketa.

Klijent šalje zahtev za izvršenje neke od SO do odgovarajuće niti (koju smo nazvali "Obrada"), koja je povezana sa tim klijentom. "Obrada" prima zahtev i dalje ga preusmerava do klasa koje su odgovorne za izvršenje SO. Nakon izvršenja SO rezultat se vraća do aplikacione logike, odnosno do "Obrade", koja taj rezultat šalje nazad do klijenta.

Primer specifičnog kontrolera aplikacione logike

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;
using System.Net;
using System.Runtime.Serialization.Formatters.Binary;
using System.Net.Sockets;
using Biblioteka;

namespace Komunikacija
{
    public class Komunikacija
    {
        TcpClient klijent;
        BinaryFormatter formater;
        NetworkStream tok;

        public bool poveziSeNaServer()
        {
            try
            {
                klijent = new TcpClient("127.0.0.1", 20000);
                tok = klijent.GetStream();
                formater = new BinaryFormatter();
                return true;
            }
            catch (Exception)
            {
            }
        }
    }
}
```

```

        return false;
    }
}

public void kraj()
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.Kraj;
    formater.Serialize(tok, transfer);
}

public Object NadjiZaposlenog(Zaposleni z)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.NadjiZaposlenog;
    transfer.TransferObjekat = z;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object ZapamtiPutnika(Putnik p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.ZapamtiPutnika;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object KreirajPutnika(Putnik p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.KreirajPutnika;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object PretraziPutnike(Putnik p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.PretraziPutnike;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

```



```

public Object UcitajPutnika(Putnik p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.UcitajPutnika;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object ObrisiPutnika(Putnik p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.ObrisiPutnika;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object UcitajListuPutnika()
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.UcitajListuPutnika;
    transfer.TransferObjekat = new Putnik();
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object UcitajListuLetova()
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.UcitajListuLetova;
    transfer.TransferObjekat = new Let();
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object KreirajRezervaciju()
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.KreirajRezervaciju;
    transfer.TransferObjekat = new Rezervacija();
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

public Object ZapamtiRezervaciju(Rezervacija p)
{
    TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
    transfer.Operacija = Operacije.ZapamtiRezervaciju;
    transfer.TransferObjekat = p;
    formater.Serialize(tok, transfer);

    return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
}

```

```

    }

    public Object PretraziRezervacije(Rezervacija p)
    {
        TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
        transfer.Operacija = Operacije.PretraziRezervacije;
        transfer.TransferObjekat = p;
        formater.Serialize(tok, transfer);

        return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
    }

    public Object UcitajRezervaciju(Rezervacija p)
    {
        TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
        transfer.Operacija = Operacije.UcitajRezervaciju;
        transfer.TransferObjekat = p;
        formater.Serialize(tok, transfer);

        return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
    }

    public Object ObrisiRezervaciju(Rezervacija p)
    {
        TransferKlasa transfer = new TransferKlasa();
        transfer.Operacija = Operacije.ObrisiRezervaciju;
        transfer.TransferObjekat = p;
        formater.Serialize(tok, transfer);

        return (formater.Deserialize(tok) as TransferKlasa).Rezultat;
    }
}
}

```

3.3.2. Sistemske operacije

U prethodnoj fazi, fazi analize, odredili smo ugovore o sistemskim operacijama, pri čemu smo rekli da jedan ugovor opisuje ponašanje jedne sistemske operacije, tako što opisuje ŠTA operacija treba da radi, ali ne i kako. Sada se u fazi projektovanja za svaki od ugovora projektuje konceptualno rešenje (realizacija) SO. To znači da ćemo za svaku klasu odgovornu za izvršenje SO definisati KAKO će se sistemska operacija izvršiti.

Na samom početku projektovanja SO izbeći ćemo aspekte realizacije koji su vezani za konekciju sa bazom, perzistentnost i transakcije.

```

using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;
using Biblioteka;
using Sesija;

```

```

namespace SistemskeOperacije
{
    public abstract class OpstaSO
    {
        public Object izvrsiSO(OpstiDomenskiObjekat odo)
        {
            Object rezultat = null;
            Broker.dajSesiju().otvoriKonekciju();
            Broker.dajSesiju().zapocniTransakciju();
            try
            {
                rezultat = Izvrsi(odu);
                Broker.dajSesiju().potvrdiTransakciju();
            }
            catch (Exception)
            {
                Broker.dajSesiju().ponistiTransakciju();
            }
            finally
            {
                Broker.dajSesiju().zatvoriKonekciju();
            }

            return rezultat;
        }

        public abstract object Izvrsi(OpstiDomenskiObjekat odo);
    }
}

```

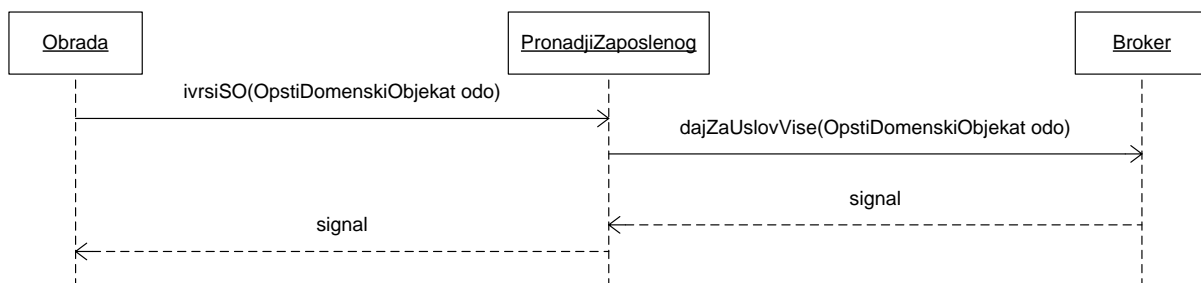
Ugovor UG 1:PronađiZaposlenog

Operacija: **PronađiZaposlenog** (*Zaposleni*):signal;

Veza sa SK: SK1

Preduslovi: -

Postuslovi: -

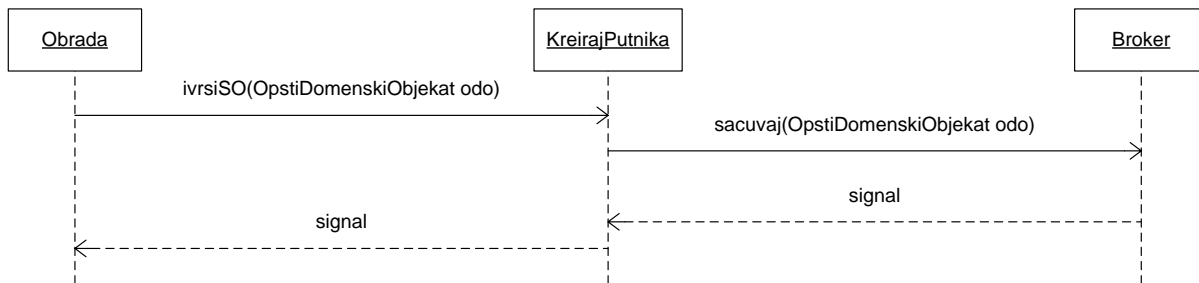
Ugovor UG 2: KreirajPutnika

Operacija: **KreirajPutnika** (Putnik):signal;

Veza sa SK: SK2

Preduslovi: *Strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Putnik je sacuvan.*

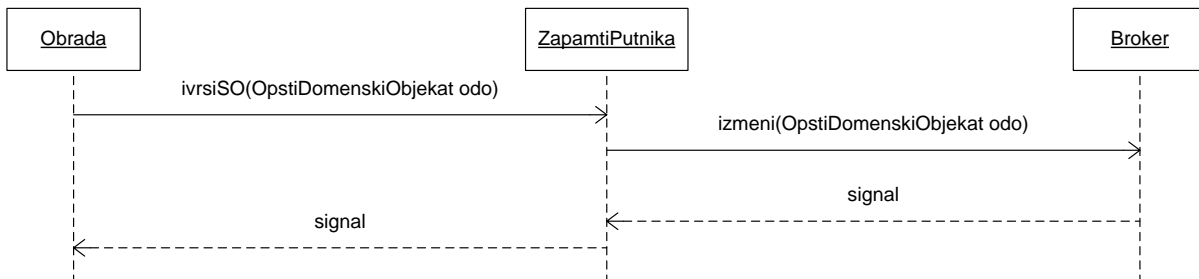
Ugovor UG 3: ZapamtiPutnika

Operacija: **ZapamtiPutnika** (Putnik):signal;

Veza sa SK: SK2, SK3

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Podaci o putniku su zapamćeni.*

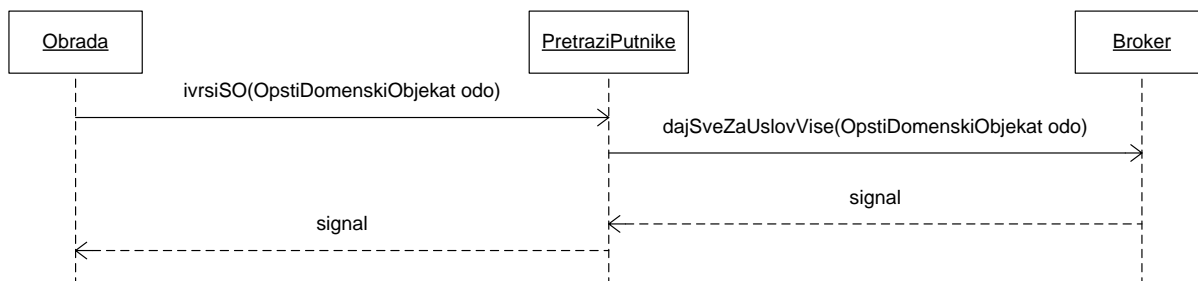
Ugovor UG 4: PretraživanjePutnika

Operacija: **PretraživanjePutnika** (KriterijumPretrage, List<Putnik>):signal;

Veza sa SK: SK3, SK4, SK5

Preduslovi: -

Postuslovi: -

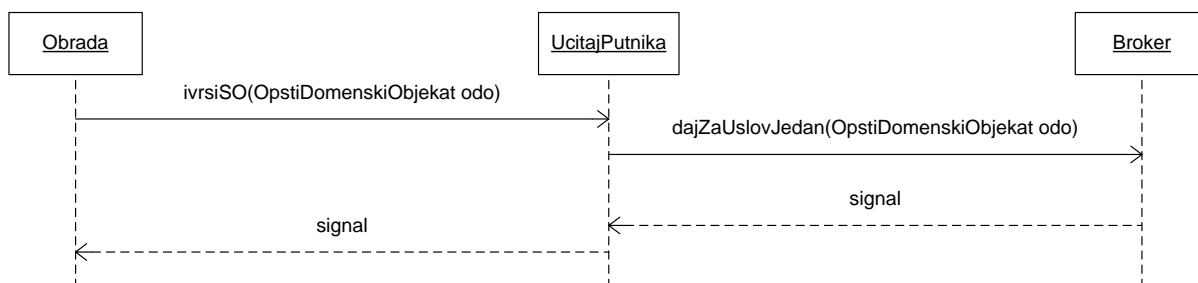
Ugovor UG 5:UčitajPutnika

Operacija: **UčitajPutnika** (Putnik):signal;

Veza sa SK: SK3, SK4, SK5

Preduslovi: -

Postuslovi: -

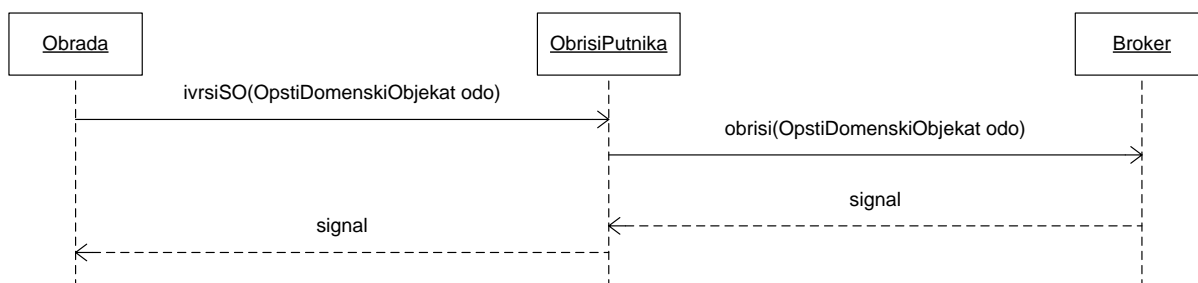
Ugovor UG 6:ObrišiPutnika

Operacija: **ObrišiPutnika** (Putnik):signal;

Veza sa SK: SK5

Preduslovi: *Strukturna ograničenja nad objektom Putnik moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Putnik je obrisan.*

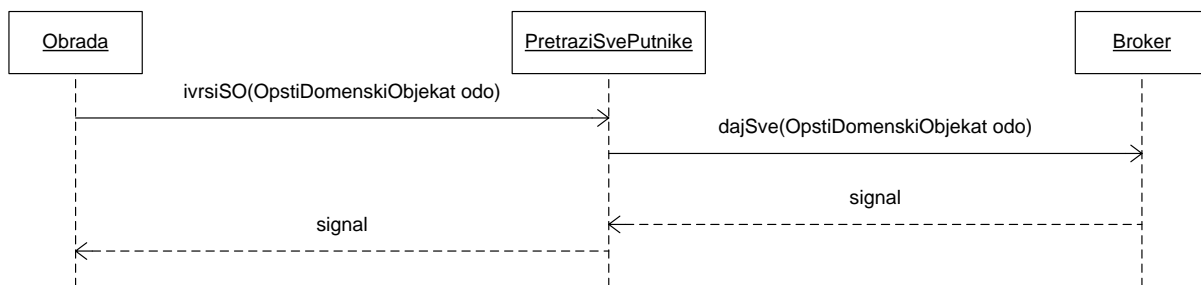
Ugovor UG 7:UčitajSvePutnike

Operacija: **PretražiSvePutnike** (*List<Putnik>*)

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

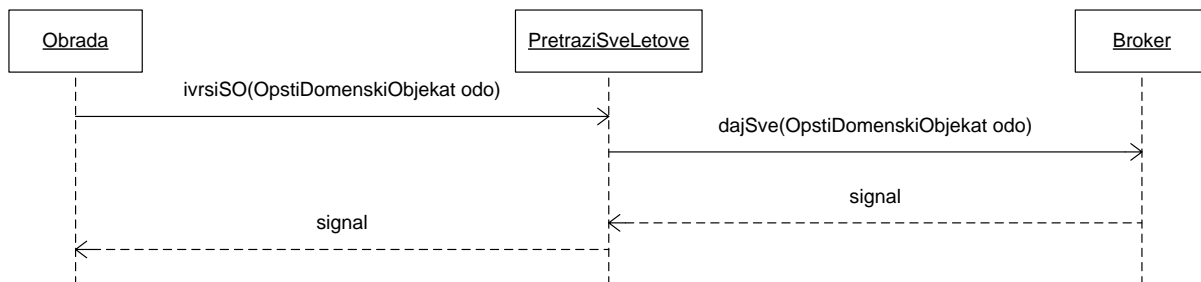
Ugovor UG 8:UčitajSveLetove

Operacija: **PretražiSveLetove** (*List<Let>*):signal;

Veza sa SK: SK6,SK7

Preduslovi: -

Postuslovi: -

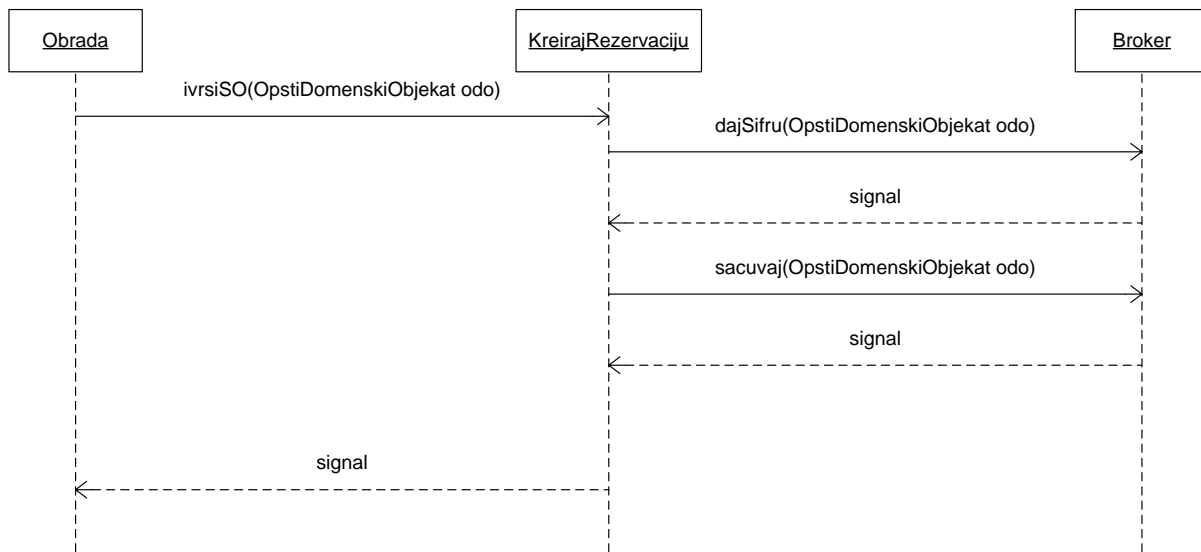
Ugovor UG 9:KreirajRezervaciju

Operacija: **KreirajRezervaciju** (*Rezervacija*)

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: Kreirana je nova rezervacija.

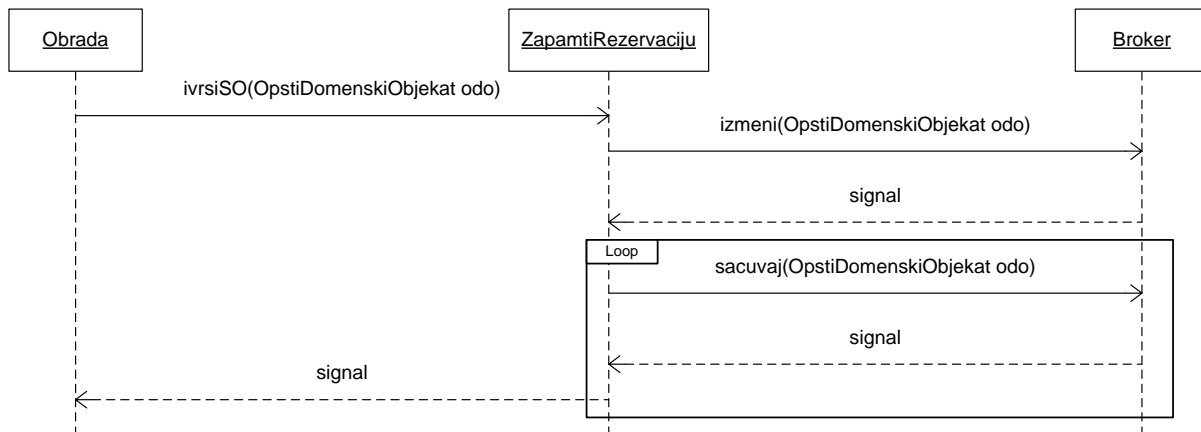
Ugovor UG 10: ZapamtiRezervaciju

Operacija: **ZapamtiRezervaciju** (Rezervacija):signal;

Veza sa SK: SK6,SK7

Preduslovi: *Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Podaci o rezervaciji su zapamćeni.*

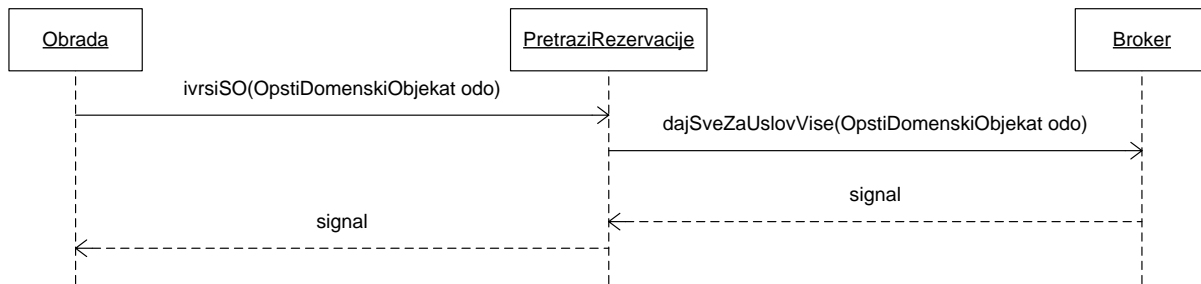
Ugovor UG 11: PretraživanjeRezervacija

Operacija: **PretraživanjeRezervacija** (KriterijumPretrage, List<Rezervacija>)::signal;

Veza sa SK: SK7,SK8,SK9

Preduslovi: -

Postuslovi: -

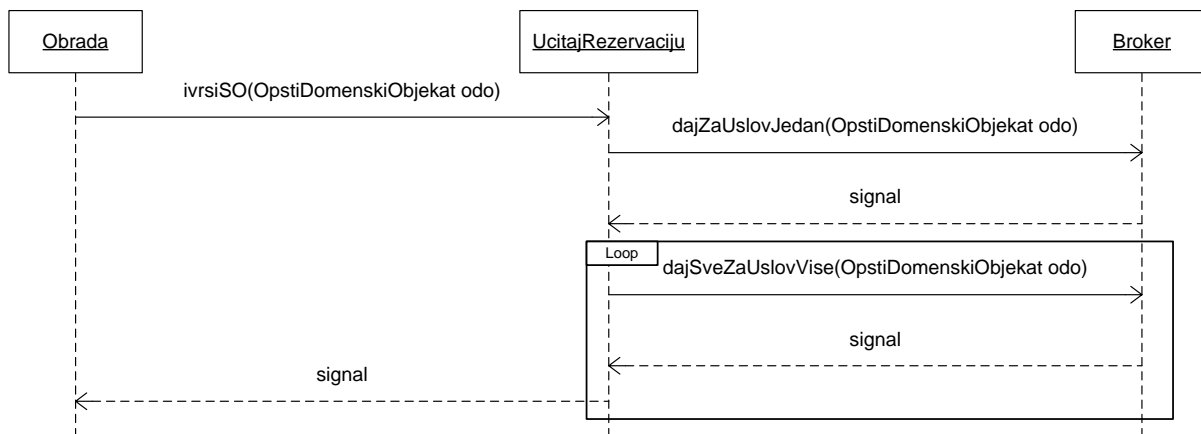
Ugovor UG 12:UčitajRezervaciju

Operacija: **UčitajRezervaciju** (Rezervacija):signal;

Veza sa SK: SK7,SK8,SK9

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG 13:ObrišiRezervaciju

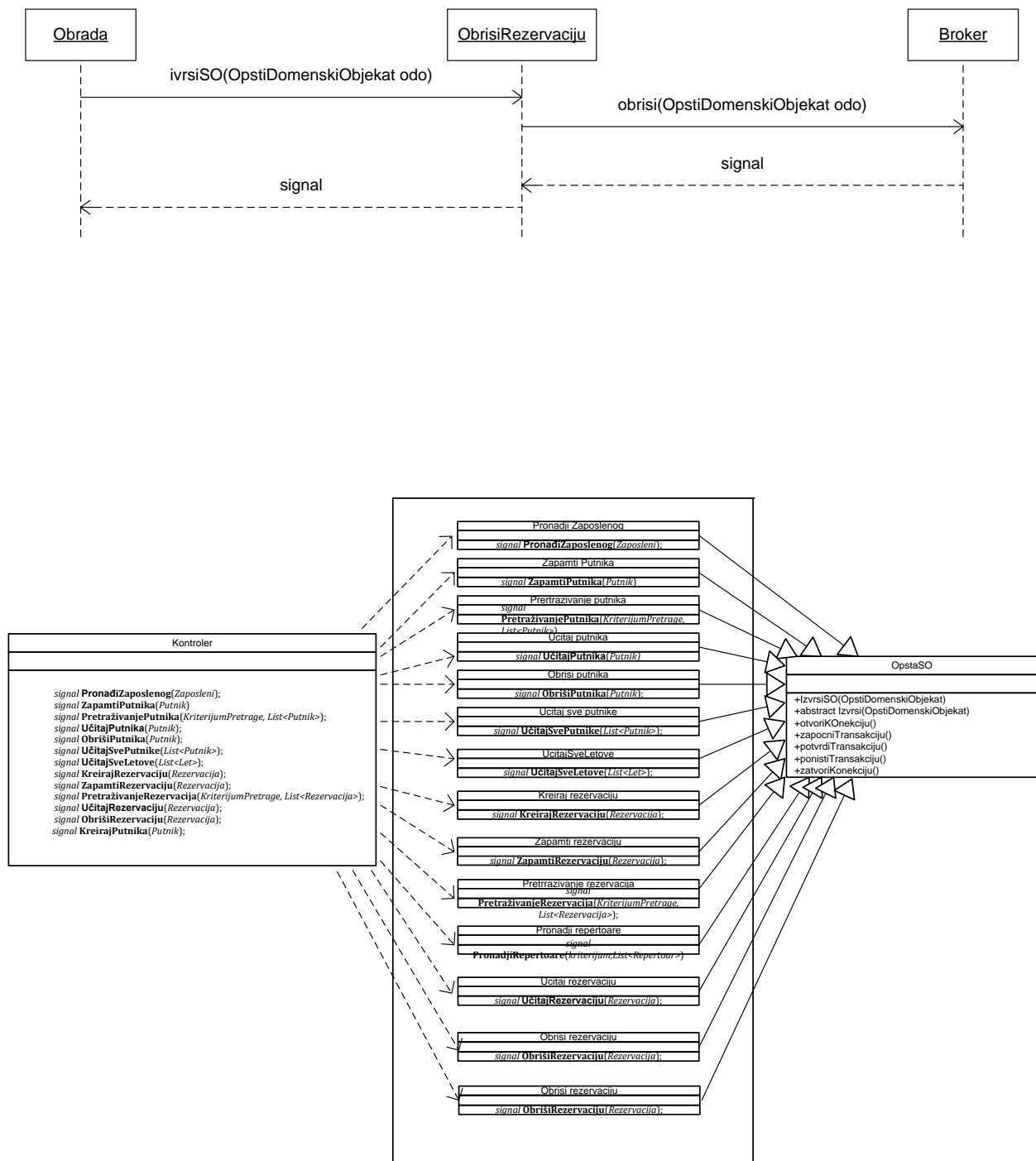
Operacija: **ObrišiRezervaciju** (Rezervacija):signal;

Veza sa SK: SK9

Preduslovi: *Strukturna ograničenja nad objektom Rezervacija moraju biti zadovoljena.*

Postuslovi: *Rezervacija je obrisana.*

Slika 8 - Klase koje su odgovorne za SO nasleđuju klasu OpstaSO

3.3.3. Domenske klase

Na osnovi konceptualnih klasa prave se softverske klase strukture. Svaka klasa sadrži privatna polja atributa, getter-e, setter-e za iste, konstruktore (bilo bezparametrizovani bilo parametrizovani).

Domenske klase implementiraju interfejs *OpstiDomenskiObjekat* kako bi omogućili lakše implementiranje metoda *DatabaseBroker*-a. Na taj način *DatabaseBroker* prima interfejs umesto samih klasa i olakšava kreiranje generičkih upita.

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System.Text;
using System.Data;

namespace Biblioteka
{
    public interface OpstiDomenskiObjekat
    {
        string tabela
        {
            get;
        }

        string kljuc
        {
            get;
        }

        string uslovJedan
        {
            get;
        }

        string uslovVise
        {
            get;
        }

        string azuriranje
        {
            get;
        }

        string upisivanje
        {
            get;
        }
    }
}
```

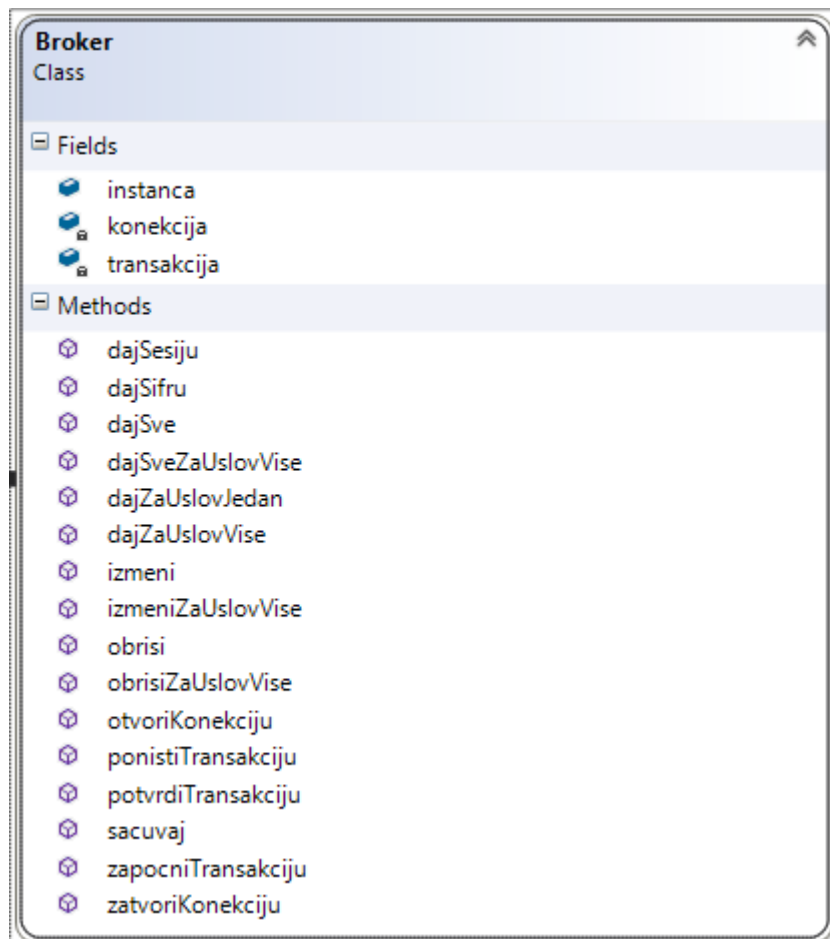
```

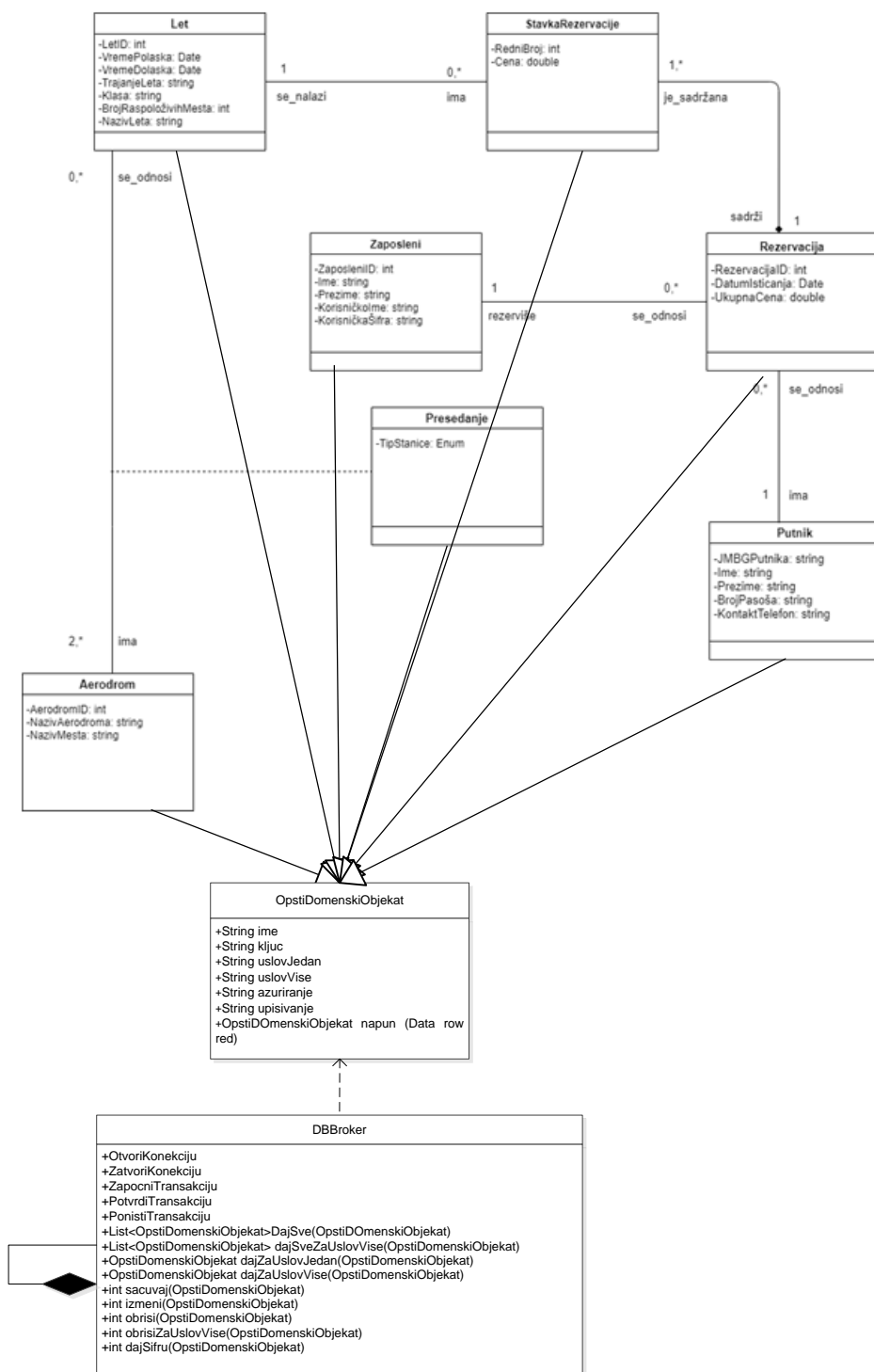
        OpstiDomenskiObjekat napuni(DataRow red);
    }
}

```

3.3.4. Broker baze podataka

Broker baze podataka je softverska klasa odgovorna za komunikaciju između poslovne logike i skladišta podataka. Drugim rečima, projektuje se kako bi obezbedio perzistentni servis objektima domenskih klasa koji se čuvaju u bazi podataka. Klasa *DatabaseBroker* predstavlja perzistentni okvir koji posreduje u svim operacijama nad bazom podataka i realizuje sledeće metode:

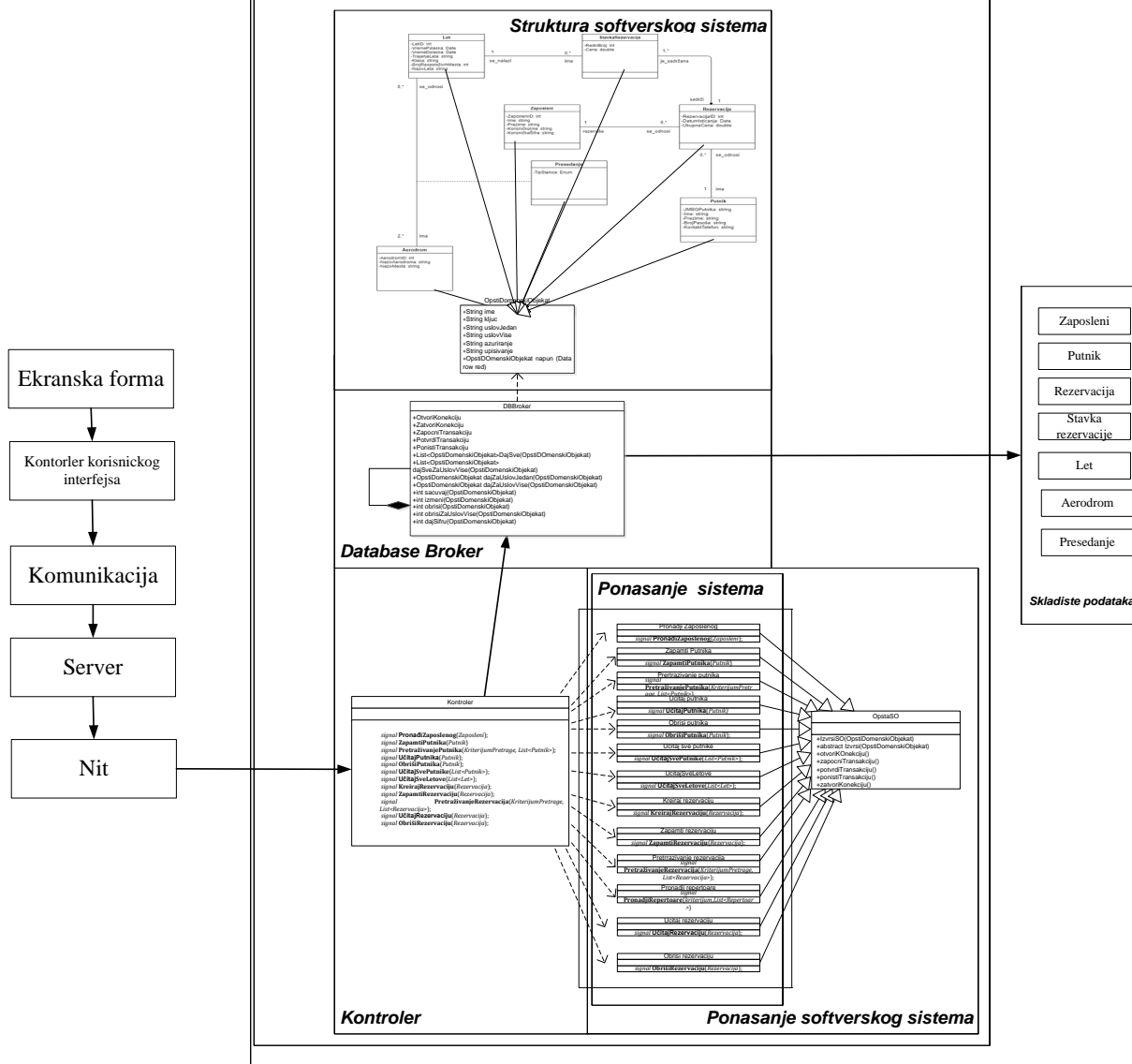
Slika 9 - Database broker klasa se povezuje sa klasom OpstiDomenskiObjekat

3.3.5. Projektovanje skladišta podataka

Na osnovi strukture softverskih klasa projektovane su tabele (skladišta podataka) relacionog sistema za upravljanje bazom podataka. U ovom radu je korišćen MS SQL.

Softverski sistem

Aplikaciona logika

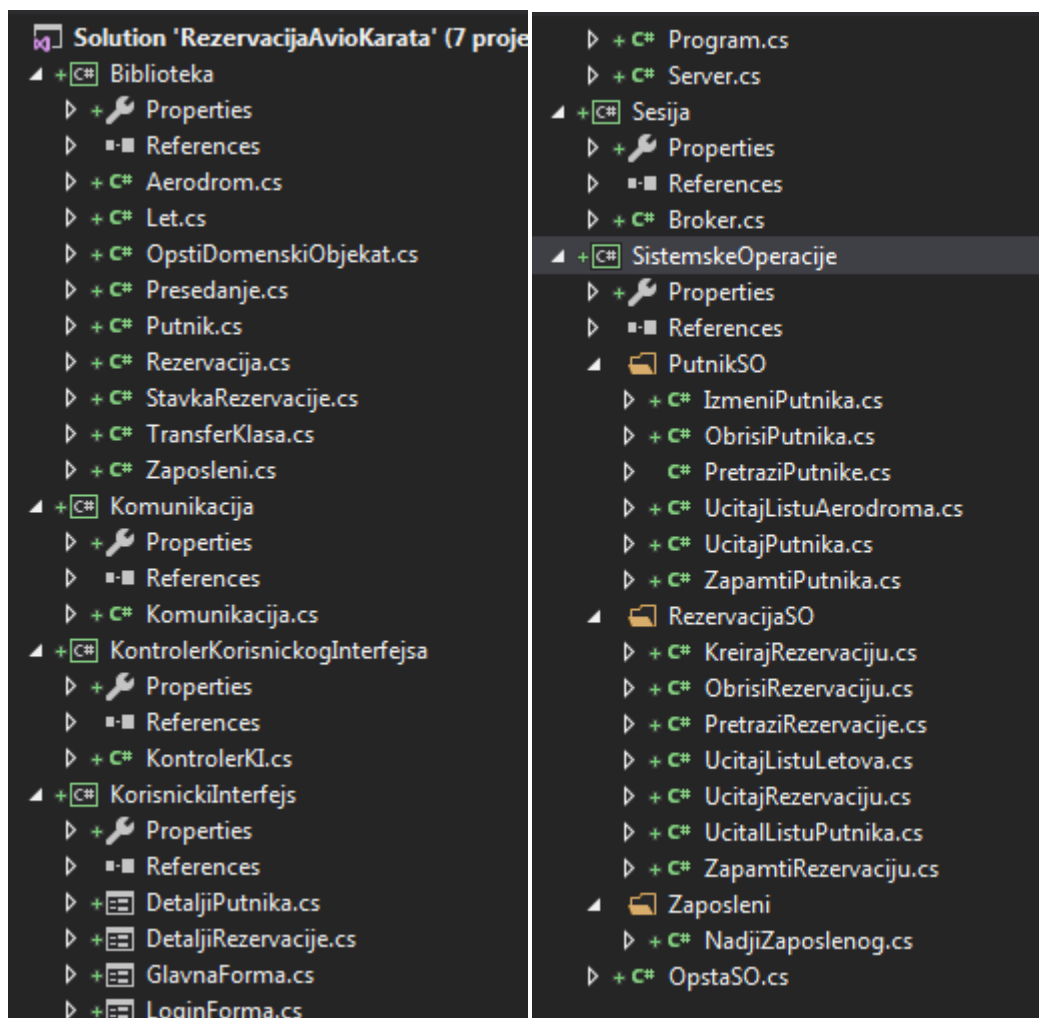

Slika 10 - ASSTBP Arhitektura soft. Sistema nakon projektovanja tabela baze podataka

4. Implementacija

Softverski sistem, rezultat ovog rada, razvijen je u programskom jeziku C#. Sistem je projektovan kao klijent-server. Kao razvojno okruženje korišćen je Visual Studio 2017. Kao sistem za upravljanjem bazom podataka korišćen je MSSQL.

Na osnovi arhitekture softverskog sistema dobijene su sledeće softverske klase:

5. Testiranje

Svaki od implementiranih slučajeva korišćenja je testiran. Prilikom testiranja svakog slučaja korišćenja pored unetih pravilnih podataka unošeni su i nepravilni podaci da bi se utvrdilo kakav će rezultat izvršenja biti. Na osnovi izvršenih testiranja otklonjeni su uočeni nedostaci.

6. Literatura

Projektovanje softvera – Skripta, dr Siniša Vlajić, Beograd - 2018.